

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
E-mail: Almenbolig@mbbl.dk

**ARKITEKT-
FORENINGEN**
*Danish Architects'
Association*

Akademisk Arkitektforening
Strandgade 27 A
DK-1401 København K

(+45) 3085 9000
mail@arkitektforeningen.dk
www.arkitektforeningen.dk
CVR 62 57 23 10

**Vedr. høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd,
klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale
klimamålsætninger**

26. februar 2014

Akademisk Arkitektforening vil først og fremmest takke for det fremsendte materiale og for muligheden for at blive hørt omkring udkastet til en kommende klimalov.

Akademisk Arkitektforening er meget positiv over for lovens formål om at etablere en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik og målet om en markant nedsættelse af udledningen af drivhusgasser frem mod 2050. Vi mener det er af afgørende betydning at Danmark går forrest, når det handler om at skabe bæredygtige løsninger – ikke mindst på klimaområdet.

Det er derfor glædeligt, at der nu tages de første skridt mod en mere strategisk og forpligtende tilgang til etableringen af et mere bæredygtigt samfund – bl.a. gennem nedsættelsen af et klimaråd.

Derudover ønsker Akademisk Arkitektforening at rose forslaget for at indeholde et krav om at der fastsættes nationale målsætninger i et tiårigt perspektiv mindst hvert 5. år. Det er essentielt, at der opsættes både kortsigtede og langsigtede mål.

Afslutningsvis ønsker Akademisk Arkitektforening at påpege vigtigheden af byggeriet og den fysiske planlægning for vores fælles muligheder for at nedsætte udledningen af drivhusgasser. Der er således fortsat store gevinster at hente ved et større fokus på fx helhedsorienteret energireovering. Det er derfor vores håb, at byggeriet og planlægningen inddrages i arbejdet med klimamålsætningerne og sammensætningen af klimarådet.

Med venlig hilsen

Annette Blegvad
Leder af Politik & Analyse
Akademisk Arkitektforening

Brancheforeningen for Biogas

Axeltorv 3 1.
1609 København V
Tlf. 3339 4267
E-mail: bsn@lf.dk
www.biogasbranchen.dk

27. februar 2014

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Dorte Wied Christensen (dwc@ens.dk)

Vedr. udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

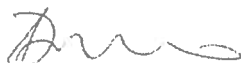
Energistyrelsen har den 7. februar 2014 udsendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring (J. nr. 3401/1001-6784).

Brancheforeningen finder det er hensigtsmæssigt at styrke den faglige rådgivning på klimaområdet gennem etablering af et uafhængigt klimaråd som supplement til de eksisterende rådgivende institutioner, og ser frem til, at der herved blandt andet sker en styrkelse af den naturvidenskabeligt baserede rådgivning.

Brancheforeningen finder også det er hensigtsmæssigt, at der med loven lægges op til udarbejdelse af en klimapolitisk redegørelse og fastsættelse nationale klimamålsætninger, da det kan bidrage til at sikre stabile rammer og udviklingsmuligheder med fokus på langsigtede ambitiøse klimamål.

Brancheforeningen hilser derfor lovforslaget velkommen, men finder, der i lovgrundlaget yderligere bør opstilles rammer for inddragelse af de forskellige aktører på klimaområdet, herunder for eksempel Brancheforeningen for Biogas.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen

C.c.: skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk

Dorte Wied Christensen

Fra: CO <CO@co-industri.dk>
Sendt: 26. februar 2014 13:43
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til klimalov
Vedhæftede filer: Høringsliste ekstern forslag til klimalov.pdf; Høringsudgave klimalovforslag 07022014.pdf; Til høringsparterne eksterne.pdf

Hermed høringssvar fra CO-industri:

CO-industri forholder sig positivt til den ramme, som lovforslaget til en ny klimalov etablerer for dansk klimapolitik med henblik på at gøre Danmark til en lavemissionssamfund i 2050. CO-industri finder det imidlertid helt centralt, at nye klimapolitiske tiltag vurderes i forhold til effekten på vækst- og beskæftigelse i den private sektor, og industriens parter bør med to pladser sikres fast repræsentation i Klimarådet.

CO-industri foreslår konkret, at det indlægges som faste kriterier, at Klimarådet vurderer vækst- og beskæftigelseseffekt i de forslag og anbefalinger der jf. § 2 stk. 4 skal udarbejdes til klima-, energi- og bygningsministeren. Industriens parter bør sikres to faste sæder fra henholdsvis A- og B-siden i Klimarådet.

CO-industri foreslår, at det udspecificeres under § 5 pkt. 3, at klima-, energi- og bygningsministeren i sin årlige klimapolitiske redegørelse til Folketinget vurderer vækst- og beskæftigelseseffekt i sin klimapolitiske redegørelse.

CO-industri opfordrer de til enhver tid siddende regeringer til at redegøre for de vækst- og beskæftigelsesmæssige konsekvenser af deres målsætninger, når de hvert femte år fremlægger nationale klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv.

Med venlig hilsen
f./ Arne Sørensen

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Dorte Wied Christensen [mailto:dwc@ens.dk]

Sendt: 7. februar 2014 15:42

Til: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; mail@arkitektforeningen.dk; akb@koeleteknik.dk; 1 - KFST Energianke (KFST); ae@ae.dk; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bsn@lf.dk; bdk@helgamoos.dk; mail@husstandsvindmølle.org; bfe@bfe.dk; klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com; camilla.vakgaard@batkartellet.dk; bat@batkartellet.dk; info@byggecentrum.dk; bsf@bsf.dk; CO; danak@danak.dk; sager@jaegerne.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; dst@dst.dk; dtu@dtu.dk; info@dkvind.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk; office@danskbiotek.dk; info@danskbyggeri.dk; information@centerforlys.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; dgc@dgc.dk; r.hansen@danskgeotermi.dk; dansk.standard@ds.dk; c.mourier@shell.com; oho@dtl.eu; varefakta@varefakta.dk; info@danskventilation.dk; mail@danskadvokater.dk; mk@danskark.org; regioner@regioner.dk; kontakt@danskeudlejere.dk; danva@danva.dk; dt@datatilsynet.dk; kontakt@defrieenergisekskaber.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofj@ds-net.dk; myndighed@adm.dtu.dk; communication@windenergy.dtu.dk; info@ejendomsforeningen.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; info@energiforumdanmark.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoering@3f.dk; mail@finansraadet.dk; mail@fdkv.dk; faba@faba.dk; feha@feha.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; ng@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; lars@green-ways.dk;

info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; ida@ida.dk; ipuadm@ipu.dk; eti@danskenergi.dk; itb@itb.dk; kalktegl@mail.dk; ke@ke.dk; hofor@hofor.dk; kl@kl.dk; kk@kommunekredit.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; info@okf.kk.dk; tmf@tmf.kk.dk; cbu@okf.kk.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; info@lca-center.dk; lbf@lbf.dk; info@stilhed.eu; osj@maerskoil.com; soeren.risgaard.jeppesen@maersk.com; ngf@ngf.dk; legal@neasenergy.com; noah@noah.dk; pm@folkecenter.dk; copenhagen@dnv.com; mail@reakreditforeningen.dk; b.i.andersen@mail.dk; sbi@sbi.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; tekniq@tekniq.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; kj@verdensskove.org; modyr@vestas.com; vestas@vestas.com; info@vindenergi.dk; danish@windpower.org; wwff@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk
Emne: Høring over udkast til forslag til klimalov

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag vedrørende ovennævnte lov.

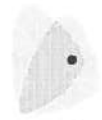
Energistyrelsen skal hermed anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til vedlagte udkast til forslag til klimalov. Høringsvar bedes sendt til Energistyrelsen på e-mail til dwc@ens.dk med kopi til skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk senest torsdag den 27. februar 2014 kl. 12.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionsamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger."

Med venlig hilsen
Dorte Wied Christensen
Cand. Jur., HD(O)
Energiteknologi
Direkte tlf.: 3392 6747
E-post: dwc@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til "Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)."

DN støtter regeringens ønske om at sætte klimadebatten mere på dagsordenen. Og vi ser især frem til, at der kommer en årlig klimapolitisk redegørelse. I DN bakker vi ligeledes op om den ramme, som klimaloven forventes at blive for den danske klimapolitik. Vi finder det positivt, at den strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder især løbende fastsættelse af nationale målsætninger. Dog mener vi, at klimalovens formål først og fremmest bør være at sikre konkret fremdrift i handling til fordel for reduktioner i CO₂-udledningen. Statusrapporter og gennemsigtighed sikrer i sig selv ingen reel handling. Vi ser derfor en række svagheder ved dette oplæg til klimalov, som vi uddybe nedenfor.

Nationale klimamål: En væsentlig mangel i klimalovudspillet er, at de nationale klimamål ikke indskrives i klimaloven. Det vækker derfor vores undren, at ingen af regeringens klima- og energimål er indskrevet i loven eller omtalt i bemærkningerne (50 % vind i 2020, kuludfasning i 2030, 100 % vedvarende energi i el og varmesektoren i 2035 og også i transportsektoren i 2050) - i bemærkningerne er der kun en henvisning til aftalen uden, at de 40 % reduktion i 2020 direkte er nævnt. Herunder mangler en henvisning til de 6%, som landbrug, transport og boliger skal levere inden 2020. For os at se er dette oplæg til en klimalov uden mål.

Lavemissionssamfund i 2050: Det er glædeligt, at der tales om "lavemissionssamfund i 2050" frem for CO₂-neutralt samfund. Men definitionen af "lavemissionssamfund i 2050" fremstår noget vag. I bemærkningerne anvendes følgende definition: "det vil sige et ressourceeffektivt samfund med en energiforsyning baseret på vedvarende energi og markant lavere udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer...". Dette er efter DN's opfattelse ikke en klar definition, der kan sætte en tilstrækkelig klar ramme for lovens mål og formål. I DN's optik, er "et ressourceeffektivt samfund" en meget bred betegnelse, der især også dækker over den måde, vi håndterer vores ressourcer i affaldet, og hvordan vi benytter vores arealer. Og hvad ligger der i "markant lavere udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer"? Vi ser gerne, at der i bemærkningerne til loven indgår beskrivelser af, hvad der indholdsmæssigt forstås ved de anvendte begreber, og at man benytter lejligheden til at udelukke teknologier som CCS, atomkraft og skifergas. Ligeledes henvises der til, at "omstillingen tilrettelægges både miljø- og ressourceeffektivt og inden for rammerne af de overordnede mål for den økonomiske politik, herunder hensyn til vækst og konkurrenceevne og sunde offentlige finanser". Hvis man med dette mener, at klimamål kan aflyses eller tilsidesættes med henvisning til hensyn til vækst og konkurrenceevne og sunde offentlige finanser, er det dybt problematisk og vil skabe forvirring ift. virksomhedernes rammevilkår mm. Derfor bør det præciseres, hvad der menes med dette.

Klimaråd:

DN støtter, at der oprettes et særligt klimaråd med særlig sagkyndige - og sætter især pris på, at der ikke er tale om f.eks. det miljø-økonomiske råd. Det miljø-økonomiske råd har ikke den klimafaglige ekspertise, der skal til, og DN har som medlem af miljø-økonomiske råd, været stærkt kritiske over for dets velfærdsøkonomisk ensidige og oftest teoretisk baserede konklusioner omkring dansk klima- og energipolitik. Vi ser gerne, at et klimaråd indeholder ekspertise som: ekspert i energi evt. fra Risø/DTU, bygninger evt. fra SBI, landbrug gerne en med forsker baggrund samt en ekspert i transport også med forskerbaggrund. Formanden/-kvinden skal være en med bred viden indenfor hele klimaområdet. For DN er det helt centralt, at det IKKE er økonomer, men folk med faglig ekspertise inden for klimaområdet, der udgør grundstammen i et klimaråd. Vi mener derfor ikke - som det fremgår af § 3 stk. 2 - at formanden blandt

andet skal have en samfundsøkonomisk ekspertise, da det ikke er økonomien, der er klimarådets primære genstandsfelt. Klimarådet bliver tillagt en stor rådgivende beføjelse, og derfor er det helt centralt, at det er forskere med en bred faglig indsigt på klimaområdet der sidder med i rådet. Samtidig skal klimarådets medlemmer være villig til at involvere andre aktører.

Det er ligeledes centralt for DN, at klimarådet læner sig op ad IPCC som vidensreference. Et klimaråd skal jo langt fra starte på bar bund, og hvis klimarådet kommer til at bestå af centrale folk inden for området, vil de allerede være inde i klimaområdet.

Jf. §2 stk. 4 vil det være fordelagtigt at indarbejde, at klimarådet udarbejder og har en forpligtelse til at offentliggøre en årlig rapport. Det ligger formentligt implicit i det, der står, men vi mener, at det vil være fordelagtigt, at det fremstår eksplicit.

Mht. §3 stk. 4 vil vi finde det formålstjenligt, hvis medlemmerne sidder i forskudte perioder, da der aldrig bør være mere end en, der udskiftes ad gangen. Vi må aldrig komme i en situation, hvor hele rådet skal udskiftes på en gang.

Klimapolitisk redegørelse:

Hverken klimaråd eller klimapolitiske redegørelser sikrer i sig selv nogen konkret handling på klimaområdet. Men vi finder det meget centralt for konstant at have fokus på klimaindsatsen, at der hvert år udgives en klimapolitisk redegørelse – dog bør denne også indeholde en beskrivelse af, hvilke virkemidler regeringen planlægger at sætte i værk i det kommende år.

Energistyrelsen

dwc@ens.dk

cc: skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk

25. februar 2014

Vedrørende udkast til forslag til **klimalov**, jf. Energistyrelsens høringsbrev af 7. februar 2014.

Danmarks Vindmølleforening finder det positivt, at der med lovforslaget etableres en ramme for arbejdet med klimapolitik og klimapolitiske redegørelser til Folketinget. Særligt hilser vi nedsættelsen af et uafhængigt Klimaråd velkomment.

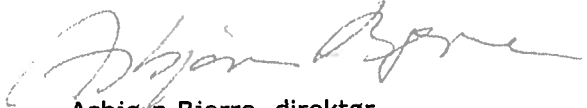
Med hensyn til Klimarådets arbejdsopgaver – jf. § 2, stk. 2 – bør en evaluering af den hidtidige klimapolitik også indgå eksplicit, som en del af rådets opgaver. I beskrivelsen i § 5, stk.1, pkt. 6 fremgår det, at den klimapolitiske redegørelse også skal behandle "*Klimarådets evalueringer*", og denne evalueringsopgave bør således fremgå eksplicit af rådets opgaver under § 2.

Klimarådets opgaver med analyse og udformning af klimapolitik har i sig selv en meget langsigtet karakter, hvor udbygning af vedvarende energi spiller en afgørende rolle, jævnfør lovforslagets formålsparagraf, der sigter på "*at overgå til et lavemissionssamfund i 2050*" og "*en energiforsyning baseret på vedvarende energi*". Som en del af Klimarådets opgaver er det afgørende, at den vedvarende energis langsigtede fordele i relation til miljø, sundhed og forsyningssikkerhed værdisættes og indgår med stor vægt i de klimapolitiske analyser og anbefalinger. Dette bør eksplicit fremgå af rådets opgaver under § 2.

Det må forventes at de planlagte klimatiltag og virkemidler, der indgår i den klimapolitiske redegørelse, jf. § 5, omfatter virkemidler i alle sektorer i samfundet. Klimaredegørelsen bør sammen med beskrivelsen af virkemidler indeholde en gennemskuelig forklaring af de kriterier, der anvendes til en tværgående prioritering af de samfundsøkonomisk mest attraktive virkemidler – og dette bør eksplicit fremgå af § 5, stk.2, pkt.3. Ovennævnte langsigtede samfundsøkonomiske fordele bør medregnes i prioriteringen.

I bemærkningerne til lovforslaget under henholdsvis almindelige bemærkninger og bemærkninger til § 5, er det anført, at "*der lægges op til at klima- energi- og bygningsministeren mindst hvert 5. år skal udarbejde nationale klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv*" og at der "*... pålægges klima- energi- og bygningsministeren fremover en forpligtelse til mindst hvert 5. år at udarbejde nationale klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv*". Disse forpligtelser og tidsfrekvenser bør også fremgå af selve lovteksten.

Venlig hilsen

Asbjørn Bjerre, direktør

Dorte Wied Christensen

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 7. februar 2014 16:11
Til: Dorte Wied Christensen
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til klimalov

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jette Lone Andersen
Chefsekretær

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Dorte Wied Christensen [<mailto:dwc@ens.dk>]

Sendt: 7. februar 2014 15:42

Til: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; mail@arkitektforeningen.dk; akb@koeleteknik.dk; 1 - KFST Energianke (KFST); ae@ae.dk; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bsn@lf.dk; bdk@helgamoos.dk; mail@husstandsvindmolle.org; bfe@bfe.dk; klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com; camilla.vakgaard@batkartellet.dk; bat@batkartellet.dk; info@byggecentrum.dk; bsf@bsf.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; sager@jaegerne.dk; dn@dn.dk; REDERI_NETWORK; dst@dst.dk; dtu@dtu.dk; info@dkvind.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; Dansk Arbejdsgiverforening; office@danskbiotek.dk; info@danskbyggeri.dk; information@centerforlys.dk; de@danskeenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; dgc@dgc.dk; r.hansen@danskgeotermi.dk; dansk.standard@ds.dk; c.mourier@shell.com; oho@dtl.eu; varefakta@varefakta.dk; info@danskventilation.dk; mail@danskeadvokater.dk; mk@danskeark.org; regioner@regioner.dk; kontakt@danskeudlejere.dk; danva@danva.dk; dt@datatilsynet.dk; kontakt@defrieenergiselskaber.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofj@ds-net.dk; myndighed@adm.dtu.dk; communication@windenergy.dtu.dk; info@ejendomsforeningen.dk; ofr@oliebranchen.dk; bc.sde@energiforbrugeren.dk; info@energiformdanmark.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoering@3f.dk; mail@finansraadet.dk; mail@fdkv.dk; faba@faba.dk; feha@feha.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; ng@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; lars@green-ways.dk; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmdirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; ida@ida.dk; ipuadm@ipu.dk; eti@danskeenergi.dk; itb@itb.dk; kalktegl@mail.dk; ke@ke.dk; hofer@hofer.dk; kl@kl.dk; kk@kommunekredit.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; info@okf.kk.dk; tmf@tmf.kk.dk; cbu@okf.kk.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; info@lca-center.dk; lbf@lbf.dk; info@stilhed.eu; osj@maerskoil.com; soren.risgaard.jepesen@maersk.com; ngf@ngf.dk; legal@neasenergy.com; noah@noah.dk; pm@folkecenter.dk; copenhagen@dnv.com; mail@realkreditforeningen.dk; b.i.andersen@mail.dk; sbi@sbi.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; kj@verdensskove.org; modyr@vestas.com; vestas@vestas.com; info@vindenergi.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aau@aau.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til klimalov

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag vedrørende ovennævnte lov.

Energistyrelsen skal hermed anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til vedlagte udkast til forslag til klimalov. Høringssvar bedes sendt til Energistyrelsen på e-mail til dwc@ens.dk med kopi til dwc@ens.dk

skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk senest torsdag den 27. februar 2014 kl. 12.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger."

Med venlig hilsen
Dorte Wied Christensen
Cand. Jur., HD(O)
Energiteknologi
Direkte tlf.: 3392 6747
E-post: dwc@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Fremsendt pr. mail
dwc@ens.dk
skn@ens.dk
klimasekr@ens.dk

26. februar 2014
Dokumentnr.: 322374

Høringssvar fra Dansk Byggeri til forslag om klimalov

Dansk Byggeri takker for høringen af forslag om en ny klimalov og har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Formål

Dansk Byggeri støtter op om lovens formål om at etablere en overordnet strategisk ramme for Danmarks energi- og klimapolitik frem mod 2050. Dansk Byggeri savner dog i selve formålsparagraffen, § 1, en definition af, hvad der menes med "et lavemissionssamfund i 2050?". Dansk Byggeri vil gerne anbefale en definition som omfatter, at den danske klimapolitik til reduktion af CO₂ er baseret på udbredelsen af vedvarende energi og øget energieffektivisering.

Klimarådet

Dansk Byggeri er meget positiv overfor, at der med klimaloven også bliver oprettet et Klimaråd bestående af uafhængige eksperter, som skal rådgive regeringen om, hvordan Danmark lettest og billigst omstilles til et samfund uafhængigt af fossile brændsler.

Det fremgår dog, jf. § 3, at Klimarådet kommer til at bestå af eksperter med "bred ekspertise og et højt fagligt niveau indenfor energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi". I denne beskrivelse savner Dansk Byggeri i høj grad, at der også indgår en profil med faglig viden om de virkemidler, der er for energieffektivisering af bygningsbestanden.

Det manglende fokus på bygninger som et relevant sektorområde i klimapolitikken ses også i lovbemærkningerne til § 2, stk. 2. nr. 2 om Klimarådets opgaver, hvor det fremgår, at: "Scenarierne for omstilling skal tage hensyn til sektorpolitikker og sektormål på f.eks. miljø-, transport-, energi- og landbrugsområdet med henblik på at anvise de mest omkostningseffektive veje til at overgå til et lavemissionssamfund i 2050". Her bør bygningsområdet nævnes på lige fod med de andre sektorområder.

Bygninger står for knap 40 pct. af energiforbruget, og det vil være et stort tab, hvis anbefalinger fra et kommende Klimaråd ikke inddrager virkemidler på dette område. Dansk Byggeri vil derfor opfordre til, at der i Rådets sammensætning også inddrages en relevant profil med høj faglig viden på bygningsområdet. Dertil bør det også fremgå af Rådets Kommissorium/opgavebeskrivelse, at virkemidler for CO₂-reduktioner i byggeriet inddrages på lige fod med transport, landbrug mv., når Klimarådet skal analysere omstillingsscenarier.

Dansk Byggeri mener det er vigtigt, at der bliver skabt delmål frem mod 2050, hvis vi skal nå den politiske målsætning om et Danmark uafhængigt af fossile brændsler i 2050. Det kan undre, at processen for fastsættelse af nationale klimamål ikke fremgår direkte af loven, men af lovbemærkningerne til § 1. Først her fremgår, at *"klima-, energi- og bygningsministeren mindst hvert 5. år skal udarbejde nationale klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv. Den til enhver tid siddende klima-, energi- og bygningsminister forpligtes således til løbende overfor Folketinget at fremsætte nationale klimamålsætninger."*

Da Klimarådet skal medvirke til at levere et højt fagligt beslutningsgrundlag for Danmarks klimapolitik, mener Dansk Byggeri, at en af Klimarådets opgaver jf. § 2, stk.2. bør være at komme med anbefalinger til Klima-, energi-, og bygningsministeren om de konkrete målsætninger, der skal fastsættes hvert 5. år med et 10-årigt perspektiv. Klimarådet skal altså ikke blot vurdere status for Danmarks opfyldelse af nationale klimamålsætninger, men også lave et oplæg til målsætningerne, hvilket med fordel kan fremgå direkte i lovforslagets § 2. stk. 2. – evt. som en ny stk. 1.

Dansk Byggeri synes det er positivt, at det fremgår af § 2. stk. 2. nr. 4, at Klimarådet skal bidrage til den offentlige debat og i udarbejdelsen af sine analyser og øvrige arbejde høre og inddrage relevante parter, herunder bl.a. erhvervslivets interesser. Dansk Byggeri ser frem til inddragelse.

Klimamålsætninger til grund for klimapolitikken

Dansk Byggeri savner en henvisning til, at Rådet skal arbejde ud fra IPCC's overordnede internationale mål om, at de globale gennemsnitstemperatur ikke må stige mere end 2 grader celsius i forhold til førindustrielt niveau.

For uddybninger af nærværende hørings svar kontakt undertegnede på tlf. 72 16 02 24.

Med venlig hilsen

Camilla Damsø Pedersen
Chefkonsulent
Dansk Byggeri

Dorte Wied Christensen

Fra: Anne Bay <ab@centerforlys.dk>
Sendt: 11. februar 2014 10:34
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til klimalov
Vedhæftede filer: Høringsliste ekstern forslag til klimalov.pdf; Høringsudgave klimalovforslag 07022014.pdf; Til høringsparterne eksterne.pdf

Kære høringsgruppe

Tak for tilsendte.

Hos Dansk Center for Lys læser vi med interesse lovforslaget, og bifalder det generelle sigte: At sænke det danske energiforbrug på en måde der ikke har en negativ virkning på hverken konkurrenceevnen eller de offentlige finanser.

Tidligere minister Martin Lidegaard har påpeget, at klimaindsatsen også kan have en indflydelse på befolkningens velfærd, og måske endda på folkesundheden. Efter Lidegaards opfattelse bør der ikke være nogen konflikt mellem velfærd og lavt energi forbrug, og at praktiske løsninger, der sikrer et lavt energiforbrug, har størst mulighed for succes, hvis velfærden øges i samme moment.

Hos Dansk Center for Lys ser vi desværre ofte, at lovgivning, der sigter mod sænkning af energiforbruget, har en negativ indflydelse på produktiviteten og folkesundheden. Således er f.eks. sparepærer et middel til at sænke husholdningernes energiforbrug, men desværre også et middel til at sænke belysningskvaliteten, og dermed borgernes velbefindende og – for nogen – også fysisk og mentalt helbred. Den nyeste forskning viser, at lysmængden og kvaliteten er af afgørende betydning for menneskers døgnrytme, nattesøvn og dermed for koncentrationsevne, oplagthed og til syvende og sidst for produktiviteten og folkesundheden. Dette eksempel viser, at klimaindsatsen skal undersøges nøje for utilsigtede effekter, således at suboptimeringer undgås.

Dansk Center for Lys foreslår, at det indskrives tydeligt i klimarådets opgaveformuleringer, at konsekvenser for befolkningens sundhed og produktivitet skal undersøges nøje, og at klimaindsatsen ideelt set bør have en positiv effekt på samme.

I konsekvensskemaet, som starter på side 8, bør disse virkninger derfor også tilføjes. Som nævnt påvirker dårligt indeklima og dårligt lysklima produktiviteten, og har dermed en økonomisk effekt.

Venlig hilsen

Anne Bay
Direktør, M.Sc. Eng.

Dansk Center for Lys
Engholmvej 19, Box 28
DK-3660 Stenløse

Tlf.: +45 47 17 18 00
Mob.: +45 22 61 74 34
Fax: +45 47 17 08 32

Email: ab@centerforlys.dk
www.centerforlys.dk

Fra: Dansk Center for Lys
Sendt: 9. februar 2014 18:28

Til: Anne Bay

Emne: VS: Høring over udkast til forslag til klimalov

Fra: Dorte Wied Christensen [<mailto:dwc@ens.dk>]

Sendt: fr 07-02-2014 15:42

Til: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; mail@arkitektforeningen.dk; akb@koeleteknik.dk; 1 - KFST Energianke (KFST); ae@ae.dk; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bsn@lf.dk; bdk@helgamoos.dk; mail@husstandsvindmole.org; bfe@bfe.dk; klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com; camilla.vakgaard@batkartellet.dk; bat@batkartellet.dk; info@byggecentrum.dk; bsf@bsf.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; sager@jaegerne.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; dst@dst.dk; dtu@dtu.dk; info@dkvind.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk; office@danskbiotek.dk; info@danskbyggeri.dk; Dansk Center for Lys; de@danskeenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; dgc@dgc.dk; r.hansen@danskgeotermi.dk; dansk.standard@ds.dk; c.mourier@shell.com; oho@dtl.eu; varefakta@varefakta.dk; info@danskventilation.dk; mail@danskeadvokater.dk; mk@danskeark.org; regioner@regioner.dk; kontakt@danskeudlejere.dk; danva@danva.dk; dt@datatilsynet.dk; kontakt@defrieenergiselskaber.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofj@ds-net.dk; myndighed@adm.dtu.dk; communication@windenergy.dtu.dk; info@ejendomsforeningen.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; info@energiforumdanmark.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoering@3f.dk; mail@finansraadet.dk; mail@fdkv.dk; faba@faba.dk; feha@feha.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; ng@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; lars@green-ways.dk; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; ida@ida.dk; ipuadm@ipu.dk; eti@danskeenergi.dk; itb@itb.dk; kalktegl@mail.dk; ke@ke.dk; hofer@hofer.dk; kl@kl.dk; kk@kommunekredit.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; info@okf.kk.dk; tmf@tmf.kk.dk; cbu@okf.kk.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; info@lca-center.dk; lbf@lbf.dk; info@stilhed.eu; osj@maerskoil.com; soren.risgaard.jepesen@maersk.com; ngf@ngf.dk; legal@neasenergy.com; noah@noah.dk; pm@folkecenter.dk; copenhagen@dnv.com; mail@realkreditforeningen.dk; b.i.andersen@mail.dk; sbi@sbi.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; kj@verdensskove.org; modyr@vestas.com; vestas@vestas.com; info@vindenergi.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk

Emne: Høring over udkast til forslag til klimalov

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag vedrørende ovennævnte lov.

Energistyrelsen skal hermed anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til vedlagte udkast til forslag til klimalov. Høringssvar bedes sendt til Energistyrelsen på e-mail til dwc@ens.dk <<mailto:dwc@ens.dk>> med kopi til skn@ens.dk <<mailto:skn@ens.dk>> og klimasekr@ens.dk <<mailto:klimasekr@ens.dk>> senest torsdag den 27. februar 2014 kl. 12.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionsamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger.”

Med venlig hilsen
Dorte Wied Christensen
Cand. Jur., HD(O)
Energiteknologi
Direkte tlf.: 3392 6747
E-post: dwc@ens.dk <<mailto:dwc@ens.dk>>

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
dwc@ens.dk; skn@ens.dk; klimasekr@ens.dk

28. februar 2014

H.C. Andersens Boulevard 45
1551 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danske-advokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D 2014-007074

Høring om forslag til klimalov

Energistyrelsen har den 7. februar 2014 sendt udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (klimaloven) i høring med høringsfrist den 27. februar 2014.

Udkastet til lovforslag har været behandlet i Danske Advokaters fagudvalg for energi- og forsyningsret.

Danske Advokater har følgende bemærkninger til udkastet:

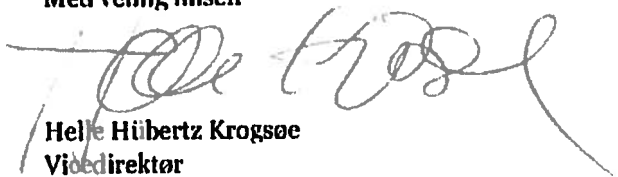
Det fremgår af *bemærkningerne* til udkastet til lovforslag, at den til enhver tid siddende klima-, energi- og bygningsminister med loven forpligtes til mindst hvert 5. år at udarbejde nationale klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv og fremsætte disse over for Folketinget.

Det fremgår endvidere af *bemærkningerne*, at de politiske klimamålsætninger skal udarbejdes i lyset af videnskabens anbefalinger og som minimum skal være i overensstemmelse med de til enhver tid gældende internationale klimaforpligtelser, der påhviler Danmark i henhold til EU-retten eller internationale aftaler, som den danske stat er eller bliver aftalepart i.

Ovennævnte forpligtelse for klima-, energi- og bygningsministeren til at udarbejde nationale klimamålsætninger samt kravene til grundlaget for disse fremgår imidlertid ikke af *lovteksten*. Lovteksten indeholder alene en generel formålsbestemmelse i § 1 samt en forpligtelse i § 5 til i den årlige klimapolitiske redegørelse at beskrive og gøre status for opfyldelse af de nationale klimamålsætninger.

For at undgå fortolkningstvivl opfordrer Danske Advokater til at ovennævnte præciseres i selve lovteksten.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Helle Hübertz Krogsoe', written in a cursive style.

Helle Hübertz Krogsoe
Vicedirektør
hhk@danskeadvokater.dk

Dok. ansvarlig: RTE
Sekretær:
Sagsnr: s2012-804
Doknr: d2014-2619-5.1
27. februar 2014

Høring vedrørende forslag til lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (klimaloven)

Dansk Energi takker for modtagelsen af forslag til klimalov.

Dansk Energi finder det positivt, at der er politisk flertal for dannelse af et uafhængigt klimaråd, som skal rådgive Folketing og regering om veje og virkemidler, der kan sikre omstilling til et lavemissionsamfund.

Danmark er allerede godt på vej med den energipolitiske aftale, som et bredt flertal vedtog i 2012. For at nå de langsigtede mål og skabe sammenhæng mellem Danmarks energi- og klimapolitik, er det imidlertid nødvendigt at få de øvrige sektorer med, herunder landbrug- og transportsektoren. Det er Dansk Energis vurdering, at oprettelse af et Klimaråd kan være med til at forankre klimaindsatsen bedre og bredere, end den er i dag.

Dansk Energis ser frem til, at klimaloven kan bidrage til at sikre de langsigtede stabile rammer, som er nødvendig for at drive den grønne omstilling og teknologiudviklingen – med mindst mulige risici for investorerne og til færrest mulige penge for samfundet.

Det er afgørende, at Klimarådet sammensættes med personer, som har stærke faglige kompetencer inden for samfundsøkonomi, markedsøkonomi herunder energimarkederne samt faglig viden om energisystemet, landbrug, natur, transport mv. Dansk Energi har noteret med tilfredshed, at rådet i sine anbefalinger skal høre og inddrage relevante erhvervsinteresser, da det vil være med til at sikre implementering af klimatiltagene.

Med loven forpligtes klima- energi- og bygningsministeren til hvert år at udarbejde en årlig klimaredegørelse, som blandt andet skal indeholde en vurdering af de fra Klimarådet fremkomne vurderinger og anbefalinger. Dette er positivt, fordi det sikrer, at Klimarådets arbejde inddrages i den klima- og energipolitiske dagsorden. Imidlertid er der intet i forslaget, der forpligter de øvrige resortministerier til på tilsvarende vis at forholde sig aktivt til Klimarådets anbefalinger. Dansk Energi finder, at det er vigtigt, at loven kommer til at sikre en sammenhængende indsats på tværs af politikområder. Skal vi nå i mål, kræver det, at den grønne omstilling tænkes ind i alle politikker – ikke kun i energipolitikken, men også i bl.a. landbrugs- og transportpolitikkerne.

Af lovens bemærkning fremgår det, at der med loven lægges op til, at klima- energi- og bygningsministeren mindst hvert femte år skal udarbejde nationale klimamålsætninger med et ti-årigt perspektiv. Disse klimamålsætninger er dog ikke nævnt i lovforslaget. Dansk Energi opfordrer derfor til, at forpligtelsen til at udarbejde nationale klimamålsætninger mindst hvert femte år skrives ind i loven, så der er sammenhæng mellem lovbemærkninger og selve lovteksten.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Rasmus Tengvad

Klima- Energi- og Bygningsministeriet
Att.: Dorthe Wied Christensen
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

27. februar 2014

Høring over udkast til klimalov

Dansk Erhverv har den 7. februar 2014 fået et udkast til forslag om lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (Klimaloven) i høring.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger.

Dansk Erhverv har umiddelbart lidt svært ved at se behovet for at etablere et nye Klimaråd. Der eksisterer allerede i dag et Miljøøkonomisk Råd, og det bør overvejes om ikke Det Miljøøkonomiske Råd kan varetage de opgaver, der lægges op til, at det nye Klimaråd skal administrere.

Hvis Klimarådet bliver oprettet, håber Dansk Erhverv, at man i forbindelse med sammensætningen af rådet inddrager eksperter, der har kendskab til erhvervslivets vilkår, således at der bliver taget hensyn til, hvorledes klima- og energipolitikken påvirker danske virksomheders konkurrenceevne. Dansk Erhverv mener derfor, at dette bør være et hensyn, der vægtes på lige fod med de øvrige hensyn i lovforslagets § 3, stk. 3.

Med venlig hilsen

Jacob Ravn
Skattepolitisk chef

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Mail: dwc@ens.dk, skn@ens.dk, klimasekr@ens.dk

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

**Dansk fjernvarmes høringssvar om udkast til lovforslag om et klimaråd,
klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger**

24. februar 2014
jt/ig

Dansk Fjernvarme har den. 7. februar 2014 modtaget ovennævnte udkast til høring og har følgende kommentarer.

Dansk Fjernvarme finder det væsentligt, at Klimarådet skal have en "bred klimarelevant ekspertise og højt fagligt niveau inden for bl.a. energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi". Det er planen, at udpege 5 medlemmer ud fra deres "faglige kvalifikationer og skal være uafhængige af myndigheds-, organisations-, erhvervs- og politiske interesser".

Det er dermed meget få personer, som skal dække et relativt bredt ekspertiseområde og samtidig være uafhængige. Det bliver yderst vanskeligt at finde nogen, der har de nødvendige kvalifikationer, som samtidig er uafhængige uden nogen tilhørsforhold til sektoren overhovedet. Det giver stor risiko for at ende med universitetsfolk eller personer, som ikke længere er erhvervsaktive.

Mange af de løsninger som skal bringe Danmark frem til at være et lavemissions-samfund om 20 – 30 år kendes ikke i dag og er måske blot begyndt at spire frem på græsrodsniveau eller hos små innovative virksomheder. Der er langt fra alle løsninger, som udspringer fra universiteterne.

Der kan dermed opstå en fare for, at panelet kan mangle erhvervmæssig og aktuel viden. Dansk Fjernvarme foreslår derfor, at panelet udvides til en kombination af uafhængige og ikke-uafhængige personer.

Dansk Fjernvarme har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

John Tang · *Chefkonsulent*
Dansk Fjernvarme
jt@danskfjernvarme.dk
Tlf +45 7630 0000

Energistyrelsen
dwc@ens.dk

26-02-2014

Sag nr. 14/139

Dokumentnr. 12429/14

Danske Regioners hørings svar - forslag til klimalov

Lovforslaget skaber en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050. Dette er positivt, da det dermed sikres, at der udstikkes klarere og mere langsigtede rammer for grøn erhvervs politik.

Lovforslagets etablering af et uafhængigt ekspertpanel og klimalovens mål om at fastlægge langsigtede prioriteringer og løbende revision af klimamålsætninger med et tiårigt perspektiv vil kunne betyde et mere stabilt beslutningsgrundlag for virksomheders grønne investeringer – samt styrkede forudsætninger for regionernes og vækstforas initiativer i forhold til at skabe job og beskæftigelse gennem grøn omstilling.

I den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling står vækstforaene således bag mange investeringer indenfor udvikling af nye klima- og energiløsninger – bl.a. med fokus på ressourceeffektivitet – med det formål at skabe grobund for vækst og nye jobs.

Endelig kan tydeligere klimamålsætninger medvirke til at skabe en stærkere platform for regionsrådenes arbejde med viden og værktøjer til inddragelsen af klimaaspekter i de nye regionale vækst- og udviklingsstrategier. Regionerne er også involveret i bestræbelserne på at omstille energisystemet væk fra fossile brændsler – bl.a. gennem samarbejde med kommuner og forsyningsselskaber om strategisk energiplanlægning, samt på transportområdet gennem initiativer relateret til kollektiv trafik og elbiler.

Med venlig hilsen

Lotte Holten-Møller

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00

F 35 29 83 00

E regioner@regioner.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Til: dwc@ens.dk

CC: klimasekr@ens.dk ; skn@ens.dk

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C
Danmark

Telefon 3324 4266
info@skovforeningen
www.skovforeningen.dk

CVR 59198513

27.februar 2014

Høringssvar til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Dansk Skovforening kan se at klimaloven er sendt ud i en bred høring.

På den baggrund tillader vi os at formode, at det skyldes en forglemmelse, at Skovforeningen ikke er med på høringslisten. Vi tillader os derfor at fremsende dette høringssvar.

Skovforeningen finder det positivt, at der gennem klimaloven etableres et klimaråd, der løbende skal komme med klimaanbefalinger.

Om klimarådet står der, at det skal bestå af eksperter med bred ekspertise. Vi finder imidlertid ikke, at rådet med en faglighed indenfor energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi er 100% dækket ind i forhold til det samlede arbejdsområde.

Skovforeningen vil på den baggrund opfordre til, at klimarådet i sit arbejde også inddrager skovbrugsfaglige eksperter.

Skove har meget at tilbyde til et samfund, der har fokus på:

- udfasning af fossile brændstoffer,
- arealkonkurrence,
- større udbytter med samme input,
- miljøvenlig dyrkning (meget beskedent brug af hjælpepestoffer) samt
- bevaring og fremme af biodiversitet

I tilgift producerer skovbruget det meget klimavenlige råstof træ til brug i byggeri, møbler og produkter.

Venlig hilsen

Marie-Louise Bretner
DANSK SKOVFORENING

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Dorte Wied Christensen

Skanderborg, den 27. februar 2014
JPL

DANVA hørings svar på udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov) – jeres J. nr. 3401/1001-6784

DANVA finder det positivt, at det planlægges at gøre Danmark til et lavemissionssamfund i 2050. Vandsektoren vil bidrage aktivt til indfrielsen af dette mål ved at nedbringe emissioner fra sektoren, udvikle produktion af vedvarende energi, som der er et stort potentiale for i sektoren og optimere sektorens energieffektivitet.

Det fortsat stigende globale fokus på udfordringerne inden for energiområdet og vandområdet kombineret med stor dansk know how inden for disse områder indebærer, at den danske vandsektor står stærkt i forhold til at bidrage til teknologiudvikling og jobskabelse (jf. den politiske aftale om det nationale klimamål i 2020 af 6. februar 2014).

Vandsektoren vil meget gerne bidrage til arbejdet i det kommende Klimaråd. I forbindelse med Klimarådets opgaver med at analysere og anbefale omstillingsveje, jf. § 2 i høringsudkastet, gør DANVA opmærksom på, at det nuværende regelgrundlags kompleksitet og manglende orientering mod klima- og energihensyn betyder, at det vil være en stor fordel, hvis man ved nedsættelsen af Klimarådet sørger for at inddrage juridisk faglig ekspertise inden for miljø- og energiområdet. Den manglende orientering mod klima- og energihensyn er udpræget i regelgrundlaget for vandsektoren. Dette er konkret og detaljeret belyst i den 129 siders lange redegørelse "Energismarte Vandselskaber – de lovgivningsmæssige rammebetingelser", som er kommet her i februar 2014. Hovedbudskaberne fremgår på side 18 – 25 i redegørelsen, som er vedlagt til orientering.

For så vidt angår lovbemærkningerne til § 1 virker det påfaldende, at den beskrevne forpligtelse for klima-, energi-, og bygningsministeren til hvert 5. år at lave klimamålsætninger, der rækker 10 år frem ikke står i § 1 eller i de øvrige bestemmelser i lovudkastet. Måske en forglemmelse.

Bilag: Redegørelse om "Energismarte Vandselskaber – lovgivningsmæssige rammebetingelser"

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

ejerkommuner skal sørge for vand- og spildevandsydelser, der ikke bliver samfundsøkonomisk for dyre.

1.1 Rapportens opbygning

I denne rapport ses der på nogle af de ledelsesredskaber, der anvendes af staten over for vandselskaberne. I denne rapport beskrives de generelle rammebetingelser, der er opstillet i den danske lovgivning. Der ses endvidere på de barrierer, der er i lovgivningen.

Vandsektorloven må betragtes som hovedloven. Den behandles derfor først i kapitel 2, hvor der er fokus på de selskabsmæssige, regnskabsmæssige og økonomiske vilkår/krav, der følger af vandsektorloven, bekendtgørelse om vandselskabernes deltagelse i anden virksomhed, og bekendtgørelse om prisloftreglering m.v.

I det efterfølgende kapitel 3 ses der på de kommunalretlige principper, der er centrale til forståelse af vandsektorlovens regler for kommunal virksomhed samt hvile i sig selv princippet, der er centralt for vandselskabernes muligheder for økonomisk at deltage i energiproduktion.

De betingelser, som vandsektoren har efter elforsynings- og varmforsyningslovens regler mv., behandles i kapitel 4.

I kapitel 5 behandles de almindelige forvaltningsretlige principper. Principperne har betydning, når myndigheder træffer afgørelser, herunder ved afgrænsning af de hensyn, der kan varetages af de forskellige myndigheder. Principperne begrænser mulighederne for helhedstænkning og -løsninger.

Da vandselskabernes virksomhed er omfattet af EU's regler om forsyningsvirksomhed, konkurrence og forbud mod krydssubsidiering inden for vand- og energisektorerne m.v., redegøres der i kapitel 6 og 7 for de relevante EU rammebetingelser.

I det afsluttende kapitel 8 ses der på den generelle ressourcepolitik, der har betydning for energismarte vandselskabers fremtid og potentiale som aktive deltagere i realiseringen af de opstillede miljømålsætninger.

1.2 Opsummering af konstateringer i redegørelsen

I denne rapport er fokus rettet imod spørgsmålet: motiveres vandselskaberne gennem dette ledelsesredskab til at være energismarte? – herunder ved at producere VE, der anvendes i deres produktion? I de følgende kapitler er der redegjort for et utrolig kompliceret retligt system, som indeholder flere barrierer end incitamenter for en omstilling til en energismart vandsektor. De rammebetingelser, der er fastlagt for vandselskaberne i vandsektorloven, er præget af detailregulering og et omfattende kontrolsystem,

herunder i form af Forsyningssekretariatets årlige benchmarking, effektiviseringskrav og prislofter samt revisionserklæring.

Her skal nogle af de centrale vurderinger, som fremgår af det følgende, opsummeres.

1.2.1 *Fremmer den resultatorienterede benchmarking energismarte vandselskaber?*

Da resultatorienteret benchmarking som ledelsesredskabet må forudsættes udformet ud fra de formål, der fremgår af vandlovens ordlyd og lovens bemærkninger, skal der ses på, hvad der kan hentes fortolkningsbidrag og af retningslinjer i loven. Lovens bemærkninger synes at acceptere energieffektivisering som sagligt kriterium, men der ikke er elementer af energieffektivisering i den måde, hvorpå benchmarkmodellen er udformet og anvendt.

Ved besvarelsen af det stillede spørgsmål er det relevant, om der i udformningen af den 'benchmarkmodel', der anvendes af staten, herunder ved den konkrete udpegning af de frontskaber, som de øvrige selskaber skal "leve op til", indgår elementer, der kan bidrage til at fremme en omstilling af de traditionelle vandselskaber til energismarte selskaber.

Der er i den anvendte model alene tale om en fokusering på nogle konkrete og meget traditionelle driftsomkostninger i vandselskaber, de såkaldte 'costdrivere' – og ingen interesse for energiomkostningerne, der ellers er store i vandsektoren.¹ Den resultatorienterede benchmark udføres af Forsyningssekretariatet som en detalregulering og -styring, der er uden nogen form for prioritering af den samfundsmæssige interesse i udviklingen af grøn teknologi i vandsektoren. Der er således intet i den måde, som Forsyningssekretariatet har tilrettelagt benchmarkmodellen på – og den faktiske anvendelse af modellen – der fremmer udnyttelse af det potentiale, der er for udvikling af energismarte vandselskaber.

Der er aktuelt tale om afprøvning af forskellige benchmark-modeller, der foretages af Forsyningssekretariatet. Det oplystes af Forsyningssekretariatet i den vejledning, der blev udsendt i februar 2013 som "*Resultatorienterede benchmarking af vand- og spildevandsforsyningerne. Fastsættelse af de individuelle effektiviseringskrav for prisloftet 2013*", at modellen, der blev anvendt ved fastsættelsen af prislofterne for de enkelte vandselskaber i 2013, var ændret i forhold til den model, der blev anvendt i 2012. Der indgik nye costdrivere i modellen for 2013. Det fremgik endvidere af Forsyningssekretariatets "*Resultatorienterede benchmarking af vand- og spildevandsforsyningerne. Fastsættelse af individuelle effektiviseringskrav for prisloftet 2014*" (oktober 2013), at modellen stadig er usikker. Sekretariatet oplyste i det afsluttende afsnit 6, at:

"Det er forventningen, at den beskrevne benchmarkmodel også skal være grundlaget for fastsættelsen af de individuelle effektiviseringskrav i de kommende år. Det betyder, at det stadig vil være den samme model, der lægges til grund for fastsættelsen af de individuelle effektiviseringskrav i forbindelse med prisloftet for 2015.

1. Se vedrørende model og praksis i afsnit "2.10.2 Benchmarkmodeller og DEA-analyser" side 47.

Det betyder dog ikke, at de i prisloft 2014 opgjorte effektiviseringspotentialer ikke kan ændre sig. Dermed vil det generelt også være svært for selskaberne at forudse, hvor store effektiviseringskravene bliver de kommende år.”

Vandselskabernes investeringer – herunder med hensyn til innovative tiltag – er med andre ord baseret på usikre forventninger med hensyn til næste års effektiviseringskrav og konkrete prisloft.

Muligheden for professionel virksomhedsdrift vanskeliggøres af sådanne betydelige usikkerheder og forsinkelserne i forhold til fastlæggelsen af de økonomiske rammebetingelser i lovgivningen.

1.2.2 Ét årlige prisniveau og et beregningsgrundlag uden interesse for innovation

Prisreguleringen har også været præget af uklarhed. Den første prisloftbekendtgørelse trådte – efter en lovændring, der udskød prisloftreguleringen til 2011 – i kraft 1. marts 2012,² dvs. tre måneder efter at vandselskaberne var omfattet af prisloftreguleringen. Bekendtgørelsesreglerne fremstod endvidere som ufærdige, og den 14. februar 2013 blev de afløst af nye.³

De prislofter, der efter vandsektoren som hovedregel fastlægger for 1 år ad gangen som de økonomiske rammebetingelser for de enkelte vandselskaber – bl.a. med udgangspunkt i den af Forsyningssekretariatet foretagne benchmarking – har også betydning for de vandselskabernes langsigtede investeringer i en omstilling til nye energismarte teknologier.⁴ Der er tale om restriktive regler samt en restriktiv administrativ praksis i forhold til investeringer, der – som energirelaterede teknologier – ikke falder inden for det, der traditionelt vedrører vandsektorens opgaver. Betydningen af miljø- og servicemål i forbindelse med effektiviseringskrav og prislofter, der er relevante for omstillingen til energismart drift, har været præget både af betydelig uklarhed og af en meget restriktiv praksis, som er blevet kritiseret af Konkurrenceankenævnet. Der blev med ikrafttræden den 1. januar 2013 fastlagt mere præcise regler i bekendtgørelsen om driftsomkostninger til gennemførelse af miljømål og servicemål, der først har virkning ift. fastsættelsen af prislofterne for 2014, dvs. 4 år efter loven indførte begreberne som centrale for fastlæggelsen af prislofterne.⁵

I 2013 kritiserede Konkurrenceankenævnet Forsyningssekretariatet for en for praksis, der manglede hjemmel i lovgivningen – denne gang var det sekretariatets

2. Se lov nr. 1518 af 27. december 2009 og bekendtgørelse nr. 173 af 27. februar 2012 om prisloftregulering m.v. af vandsektoren (historisk).

3. Bekendtgørelse nr. 1048 af 29. oktober 2012 om prisloftregulering m.v. af vandsektoren.

4. Se herom i afsnit "2.11 Bindende prislofter" side 49.

5. Bekendtgørelse nr. 1048 af 20. oktober 2012 samt Naturstyrelsens vejledning om miljømål og servicemål, 2012, se herom i afsnit "2.7.1 2012-lovændring" side 43, afsnit "2.11.4.4 Miljømål uden resourceffektiviseringsmål" side 53 samt afsnit "2.11.4.5 Servicemål ifg. lovbemærkninger" side 54.

foretagelse af luftkorrektioner, der manglede det forudsatte grundlag i reglerne (jf. legalitetsprincippet).⁶

Selskaberne motiveres gennem de fastlagte prisregler og den restriktive praksis til at tænke kortsigtet og til at vælge at vedligeholde gamle anlæg frem for at udskifte anlæggene med mere moderne teknologier, herunder teknologier, der kan fremme energieffektivisering og produktion af VE i selskaberne.

1.2.3 Myndighedskompetencer og specialitetsprincip

Kompetencefastlæggelsen, der er tale om ift. regulering og kontrol af vandselskabernes overholdelse af lovgivningen, har betydning for den interesse, der er i de udfyldende regler for at sikre en udvikling af vandselskaberne som energismarte selskaber.⁷

De prislovreguleringskompetencer, der er fastlagt i vandsektorloven, er usædvanlige, idet det politiske ansvar for den generelle regulering er placeret hos miljøministeren, medens det politiske ansvar for den udøvende myndighedsfunktion og klageorganet er placeret under indenrigs- og økonomiministeren. Relevansen af sådanne kompetencer ved afgrænsning af saglige hensyn i den konkrete administration af reglerne fremgår af gennemgangen af specialitetsprincipperne som generelle forvaltningsretlige principper.⁸ Efter det specialitetsprincip, der indgår i den almindelige forvaltningsret, kan forvaltningsmyndigheder ikke varetage hensyn, der sagligt er placeret hos andre myndigheder. Med den saglige kompetencefordeling, der i dag er imellem Klima-, energi- og boligministeriet, som den ansvarlige myndighed på energiområdet, er det relevant her at fremhæve, at dette ministerium ikke har nogen rolle inden for vandsektorlovens område. Derfor falder energihensyn uden for det, der sagligt kan indgå i udfyldningen, medmindre andet fremgår af loven og dens forarbejder.

Samtidig er der næppe tvivl om, at de faglige forudsætninger, kompetencer og prioriteringer, som den enkelte sagsbehandler har, skal ses i lyset af, hvilket ministerium, den pågældende er ansat i. Det er derfor ikke overraskende, at den praksis, der præger

6. Konkurrenceankenævnets afgørelse af 19. september 2013 i sag nr. VFL-2-2013. Forsyningssekretariatet havde uden noget grundlag i loven eller prisloftbekendtgørelsen anvendt 2010 over for de vandselskaber, der havde effektiviseret deres drift siden 2003-2005, se herom i afsnit "5.3.2 Konkurrenceankenævnets underkendelse af luftkorrektion – et eksempel" side 92 og afsnit "5.4.2 Konkurrenceankenævnets underkendelse af luftkorrektion – et eksempel" side 93.

7. Se vedrørende kompetencerne i afsnit "2.3.1 Miljøministeriet som hovedansvarlig" side 32, afsnit "2.3.2 Økonomi- og Indenrigsministeriets rolle" side 32, og afsnit "2.3.3 Klima- og Energiministeriets rolle" side 33, samt om specialitetsprincipperne i afsnit "5.2 Specialitetsprincipper og forbud mod magtfordrejning" side 90.

8. Se herom i kapitel 5 afsnit 5.3.

prisloftkontrollen, er præget af økonomiske og konkurrencemæssige vurderinger samt en meget restriktiv forståelse af relevansen af miljø- og servicemål.

1.2.4 Uklarhed om kostpriser henholdsvis markedspriser

De mange myndigheder, der har hver sin rationalitet, kommer bl.a. til udtryk i den uklarhed, der aktuelt er om prissætning af ydelser, der leveres af et serviceselskab til vandselskaber. Et serviceselskab kan inden for vandsektorlovens regler være etableret af et enkelt vandselskab, og det kan etableres som fælles for en eller flere forsyninger, herunder multiforsyninger. Forståelsen af vandsektorlovens bestemmelser om begrænsningerne for henholdsvis vandselskabernes egen deltagelse i markedet henholdsvis serviceselskabernes deltagelse i markedet fremstår i dag som uklare – herunder ikke mindst efter Naturstyrelsens fortolkning af reglerne.⁹ Styrelsen har i sin "Vejledning om tilknyttede aktiviteter" oplyst, at hvis et selskab, der er helt eller delvist ejet af et vandselskab, leverer serviceydelser til andre end vandselskabet eller forsyningsvirksomhederne i koncernen, er det omfattet af vandsektorlovens forbud mod deltagelse i anden virksomhed,¹⁰ og selskabet er ikke at betragte som et serviceselskab i vandsektorlovens forstand.¹¹ Naturstyrelsens vurderer, at priserne i det indbyrdes forhold mellem vandselskaber og serviceselskaber, skal baseres på markedspriser. Det er imidlertid ikke baseret på vandsektorlovens ordlyd eller forarbejder.¹²

Forsyningssekretariatet har med henvisning til Naturstyrelsens fortolkning af stoploven og vandsektorloven, der forudsætter anvendelse af markedspriser i det indbyrdes forhold mellem vandselskaber og serviceselskaber, vurderet, at en aftale indgået mellem et vandselskab og det koncernforbundne serviceselskab i den kommunalt ejede koncern begrundet en modregning i ejerkommunens bloktilskud af det beløb, der modsvarede avancen (forskellen mellem den betalte markedspris og kostprisen).¹³

Indberetningsbekendtgørelsen regulerer priserne for udveksling mellem servicevirksomhed og hovedvirksomhed inden for el- og varmforsyningslovens regler. Den angiver, at udvekslingen skal baseres på markedsbestemte priser.¹⁴ Denne forudsætning er anderledes end den, der gælder ved prisfastsættelsen i serviceselskaber inden for vandsektorlovens område. I sidstnævnte sammenhæng fastslås det udtrykkeligt i bekendtgørelsesreglerne, at et serviceselskab i en kommunalforsyningskoncern alene kan opkræve en kostpris for de ydelser, som serviceselskabet leverer til vandselskabet i

9. Naturstyrelsens Notat af 29. juni 2011 "Vejledning om tilknyttede aktiviteter", side 6.

10. Styrelsen henviser her til vandsektorlovens § 18, stk. 1.

11. Styrelsen henviser her til vandsektorlovens § 19, stk. 3.

12. Se om vandsektorlovens § 19, stk. 5 nedenfor i afsnit "2.5.1.2 Markedsvilkår eller anvendelse af kostpriser?" side 37.

13. Stoplovens betydning behandles i afsnit "3.6.3 Afregning mellem vandselskaber og serviceselskaber" side 71. Sagen omtales i DANVA's skrivelse af 23. oktober 2013 til Miljøministeriet "Afregning mellem vandselskaber og serviceselskaber – opfordring til grundig genovervejelse i Miljøministeriet".

14. "4.4 Indberetning efter el- og varmforsyningslovene" side 83.

koncernen.¹⁵ Det er derfor uklart, hvordan et energi-smart vandselskab, der drives som serviceselskab, er stillet, dvs. om det er de regler, der er fastlagt med hjemmel i vandsektorloven, eller det er de regler, der følger af energilovgivningen, der er de afgørende ved udveksling af ydelser inden for en kommunal forsyningskoncern.¹⁶

1.2.5 De kommunalretlige regler, forudsætninger og principper

De kommunalretlige principper og regler, der gælder for de kommunalt ejede vandselskaber, indebærer nogle meget restriktive rammebetingelser. Der er ikke adgang til efter kommunalfuldmagten at drive virksomhed med fortjeneste for øje.¹⁷

Det største problem i forhold til investering i og omstilling til energismarte vandselskaber er formentlig hvile i sig selv princippet, der begrænser mulighederne for at investere i en sådan omstilling i regi af vandselskaberne.¹⁸

Det må fremhæves, at udfordringerne for vandselskaberne mht. at sikre et vist overskud til investeringer i energismart teknologi er større, end de for eksempel er i varmemforsyningssektoren. I varmemforsyningsloven med den tilknyttede afskrivningsbekendtgørelse tillades der et begrænset overskud i virksomheden, der beregnes ud fra den indskudte kapital.¹⁹ I varmemforsyningsloven accepteres det, at der medregnes en forrentning af kapitalejernes investeringer i den pris, der opkræves af forbrugerne efter prisloftreglerne. Priskontrollen efter vandsektorlovens bestemmelser accepterer ikke et sådant overskud.

1.2.6 Årsregnskabslovens rationale hhv. hvile i sig selv princippet

I forhold til årsregnskabsloven giver det anvendelsen af hvile i sig selv princip anledning til nogle særlige regnskabsmæssige udfordringer.²⁰ Det traditionelle rationale i erhvervslivet, der tager udgangspunkt i, at virksomheder skal give overskud, er bærende

15. Vandsektorlovens § 19, stk. 5, der behandles i afsnit "2.5.1 Serviceselskaber med energirelaterede opgaver" side 36.

16. Se herom Line Markert, Rikke S. Bernth og Klavs V. Gravesen (red.) "Vandsektorloven med kommentarer" side 128.

17. Det redegøres der for i afsnittet "3.2 Kommunalfuldmagten" side 60.

18. Se om princippet, som er fastlagt i vandforsyningsloven og betalingsloven, nedenfor i afsnit "2.11.3 Priskalkulering baseret på vandforsyningsloven hhv. betalingsloven" side 50, samt om princippets betydning i afsnit "3.3 Hvile i sig selv princippet" side 63.

19. Det følger af varmemforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, samt afskrivningsbekendtgørelsen). Se f.eks. Energistyrelsens afgørelse af 26. juni 2012, jnr. 4/0920-0303-0052 vedrørende forrentning af indskudskapital 2003-2010 i EnergiGruppen Jylland Varme A/S.

20. Det fremgår bl.a. af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens skrivelse af 15. april 2011 vedrørende "Regnskabsaflægelse i forsyningsvirksomheder underlagt prisregulering"

i årsregnskabslovens regler.²¹ Årsregnskabslovens regler kan indebære, at vandselskaberne bliver tvunget til at nedskrive genindvindingsværdien, idet prisloftreguleringen i et samspil med hvile i sig selv princippet medfører et så lavt afkast, at kapitalværdien på et aktiv (for eksempel med relevans for en energismart drift) allerede på erhvervelsestidspunktet kan være under kostprisen.²²

1.2.7 Privat-offentlig selskabsdannelse og samarbejde

Hvis de kommunalt ejede vandselskaber ønsker at indgå i privat-offentlige selskaber, fastlægges rammerne for en sådan selskabsdannelse i loven om kommuners kommuners deltagelse i selskaber (548-loven).²³ Loven giver som hovedregel kun mulighed for, at kommuner og private virksomheder kan samarbejde i selskabsform, hvis der er tale om aktiviteter, der falder inden for kommunalfuldmagtens område. Aktiviteterne skal enten bygge på videreudvikling af den kommunale know-how eller salg af varer og tjenesteydelser, der er baseret på kommunal know-how til andre kommuner.

Vandselskabernes beslutninger om hvem, der skal udføre serviceopgaver og andre tjenesteydelser, skal følge de krav, der er fastlagt i udbudsreglerne. Privat-offentligt ejede selskaber, der udfører energismarte opgaver, kan ikke udnytte 'in house-fordelene' efter udbudsreglerne.²⁴

1.2.8 Strukturudvikling i sektoren

Vandsektoren ser nogle udviklingsmuligheder og et potentiale ift. at deltage i udviklingen af vedvarende energiteknologier. Det kan være i form af sammenlægning, overtagelse eller fusion mellem forsyningsvirksomheder. De gældende retlige rammer har indflydelse på, om en sådan konsolidering reelt kan føre til en omstilling af sektoren til mere energismarte produktionsformer. Det har bl.a. betydning, hvordan Forsyningssekretariatet vurderer de individuelle effektiviseringskrav i en sådan situation, de finansierings-/lånemuligheder, der er tale om under hvile i sig selv princippet m.v., de rammer der er sat for tilknyttede aktiviteter samt serviceselskabers forretningsområde m.v.

21. Årsregnskabslovens § 42, se herom nedenfor i afsnit "2.4.1 Omfattet af årsregnskabsloven" side 34..

22. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens notat af 15. april 2011, j.nr. 2009-18.707 side 3.

23. Lov nr. 548 af 8. juni 2006 om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber. Loven behandles i afsnit "3.5.1 Loven om kommuners deltagelse i selskaber (548-Loven)" side 68.

24. Se om kriterierne i afsnit "7.3.5 Modifikation fra udbudskrav for 'in-house ydelser'" side 108, se i øvrigt om emnet Line Markert, Rikke S. Berth og Klavs V. Gravesen "Vandsektorloven med kommentarer", side 125.

1.2.9 Regelforenkling og -modernisering

Regeringens aftale med Kommunernes Landsforening "Aftale om kommunernes økonomi 2013" er baseret på en enighed om, at reguleringen af vandindsatsen i den næste planperiode skal forenkles inden for rammerne af vandrammedirektivet, og at indsatsen skal tage afsæt i en mål- og rammestyring af kommunernes indsats. Regelmængden og kompleksiteten inden for vandsektorområdet taler for, at denne regelforenkling også kommer til at omfatte selskabernes rammebetingelser ift. at udnytte deres potentiale som VE-producent. Der er behov for at gennemføre en forenkling, som gør det muligt at overskue retsstillingen for vandselskaberne og for de virksomheder, der ønsker at samarbejde med vandselskaberne om udvikling af energismarte løsninger, der kan udnyttes i Danmark og eksporteres. Mest hensigtsmæssigt ville det nok være, hvis den overordnede målsætning om omstilling til en ressourceeffektivtets- og konkurrencedygtigt lavemissionsøkonomi, som i dag præger både dansk politik og EU's politik blev grundlaget for en generel modernisering af den komplekse lovgivning.²⁵

25. Målsætningerne er kort omtalt i det afsluttende kapitel 8.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Sendt til: dwc@ens.dk
skn@ens.dk
klimasekr@ens.dk
jm@jm.dk

12. februar 2014

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2014-112-0305
Sagsbehandler
Mads Toftgaard Nielsen
Direkte 3319 3229

**Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om et klimaråd,
klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger
(Klimaloven)**

Ved e-mail af 7. februar 2014 har Energistyrelsen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Lovforslaget giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Mads Toftgaard Nielsen

Energistyrelsen

dwc@ens.dk, skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk

København den 27.2.14

Det Økologiske Råds høringssvar på høring om forslag til lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Det Økologiske Råd takker for invitationen til at afgive høringssvar om dette forslag. Vi støtter forslaget om en klimalov set i lyset af de truende globale klimaforandringer, de vedtagne danske klima- og energimål i 2020 og de fremlagte danske klimasigtelinjer for 2050.

Vi finder, at formålsparagraffen §1 giver en lidt for løs formulering af det såkaldte lavemissionssamfund i 2050. Vi er enige i, at det nødvendigvis betyder et ressourceeffektivt samfund. Dette skal baseres på 100% vedvarende energi, men vi kan ikke finde "100%" i teksten. Alternativt kunne indføres et af ordene "helt" eller "udelukkende". Der bør også helt klart stå, at transportsektoren er omfattet af dette.

Vi er enige i, at der skal ske en markant reduktion af udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer, og at indsatsen samlet set skal ske omkostningseffektivt og understøttende (grøn) vækst og udvikling.

Vi finder det også positivt, at der nedsættes et klimaråd med et tilhørende nyt sekretariat.

For at et klimaråd kan styrke indsatsen for den danske energi- og klimaomstilling mest muligt, er det imidlertid helt afgørende, at det er fagligt stærke personer med den rette forståelse og drivkraft for de klimamæssige og energimæssige udfordringer og visioner, som får plads i klimarådet.

Ud over ekspertise og faglige kvalifikationer bør der lægges vægt på, at de udpegede personer også har vist engagement i bestræbelserne på at sikre den ambitiøse danske klimaindsats – nationalt som internationalt.

I den forbindelse er vi betænkelige ved, at de fem "menige" medlemmer af klimarådet udpeges af ministeren efter høring af relevante ministerier, men uden høring af offentligheden.

Vi skal bemærke, at i §2 stk. 2 om klimarådet mangler der henvisning til formålet, som beskrevet i §1 både i dot 2 og dot 3.

I §2 stk. 4 mangler vi en angivelse af, at den årlige rapport gøres offentligt tilgængelig.

Under klimarådets opgaver beskrevet i §2 stk. 2 bør tilføjes, at klimarådet skal tage afsæt i den internationale videnskab, herunder IPCC, det videnskabeligt og politisk vedtagne globale krav om, at en global temperaturstigning skal holdes under 2 grader Celcius over førindustrielt niveau, og det globalt vedtagne krav til en reduktion i de rige lande på 80 – 95%, som vedtaget af EU generelt. Desuden bør der henvises til de allerede fremlagte og

politisk vedtagne danske hjemlige reduktionsmål på 40 % i 2020 og 100 % i 2050 - uden anvendelse af kreditter - samt de regeringsfremlagte mål for 100 % VE i el- og varmesektoren i 2035.

Resume:

- Det bør præciseres at lavemissionssamfundet i 2050 skal baseres på 100% VE og at transportsektoren er omfattet
- Vi er betænkelige ved, at de fem "menige" medlemmer af klimarådet udpeges af ministeren uden høring af offentligheden
- Det er vigtigt at klimarådets medlemmer både har en stærk faglighed og en interesse for klimaet
- I §2 stk. 4 bør angives, at den årlige rapport skal gøres offentligt tilgængelig
- I §2 stk. 2 bør tilføjes, at klimarådet skal tage afsæt i IPCC, 2 graders målet, reduktion i de rige lande på 80 – 95%, samt de danske reduktionsmål på 40 % i 2020 og 100 % i 2050 - uden anvendelse af kreditter - samt de regeringsfremlagte mål for 100 % VE i el- og varmesektoren i 2035.

Med venlig hilsen

Søren Dyck-Madsen

Det Økologiske Råds sekretariat

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. e-mail til:
dwc@ens.dk
skn@ens.dk
klimasekr@ens.dk

DI's bemærkninger til høring om lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale målsætninger (forslag til klimalov)

Indledning

DI bakker op om initiativer i forslaget til en national klimalov, der synliggør, understøtter og sandsynliggør realismen i den danske indsats. DI finder, at forslaget til en klimalov skal sætte en procesmæssig ramme for indsatsen over tid, uafhængigt af den siddende regeringens aktuelle politiske prioriteter. En supplerende politisk klimaafnale, som den netop indgåede, kan fastsætte det miljømæssige ambitionsniveau uafhængigt af loven og bør af hensyn til stabiliteten i øvrigt baseres på et bredest muligt flertal. Ligesom tilfældet traditionelt har været med på energiforligsområdet.

DI støtter en fortsat ambitiøs og økonomisk ansvarlig energi- og klimaindsats i Danmark og i EU, der understøtter de fremtidige muligheder for en konkurrencedygtig og bæredygtig vækst med nye produktionsarbejdspladser. Vi er udfordrede økonomisk i Danmark med høje omkostninger, og derfor skal alle initiativer vurderes nøje for påvirkningen af virksomhedernes konkurrenceevne. Tiden vil vise, om vi kan nå de 40 pct. i 2020.

På sigt ønsker DI, at den danske og europæiske indsats kobles tættere sammen. Det vil være mere hensigtsmæssigt med en større grad af koordination mellem medlemslandene set i lyset af den større omkostningseffektivitet fælles europæisk regulering medfører. Og særligt set i lyset af den lille og åbne danske økonomi, der er meget afhængig af fælles europæiske konkurrencevilkår. En fælles europæisk koordineret tilgang vil også sikre et større marked for danske bæredygtige løsninger. Det er bl.a. derfor, at DI støtter op om en ambitiøs fælles EU 2030 politik.

Med de indledende bemærkninger har DI følgende specifikke bemærkninger til udkastet til klimalov:

Etablering af et uafhængigt fagligt ekspertorgan, kaldet Klimarådet

- Både på EU-niveau og på dansk niveau opfordrer DI til, at alle initiativer baseres på grundige konsekvensanalyser, herunder også konkurrencemæssige aspekter og hensyn til at sikre en omkostningseffektiv regulering. Derfor kan DI over-

ordnet støtte op om forslaget om at etablere et uafhængigt klimaråd. DI vil også understrege, at det er vanskeligt af sondre mellem dansk energi- og klimapolitik og EU-niveauet. Derfor er det helt afgørende, og vil være det i stigende grad, at vurdere muligheder for omkostningseffektive danske indsatser i lyset af udviklingen på EU-niveau.

- Klimarådet skal jf. aftalen uafhængigt rådgive regeringen. Formanden for rådet udpeges af klima-, energi- og bygningsministeren, og denne minister kan anmode Klimarådet om at komme med anbefalinger vedrørende særlige højt prioriterede problemstillinger. DI vil pege på vigtigheden i at inddrage andre ressortområder, eksempelvis skatteområdet og det erhvervspolitiske område. Hensyn til konkurrenceevne og fordelingsmæssige aspekter, samt snitflader til skatte- og afgiftsområdet, er eksempelvis et afgørende element i tilrettelæggelsen af en økonomisk bæredygtig omstilling.
- Det er efter DI's opfattelse bemærkelsesværdigt, at der ikke er en mere specifik omtale af energieffektivisering i det opdrag, der politisk er givet rådet. DI forventer, at rådet i sit arbejde naturligvis også afsøger mulighederne for at styrke dette område gennem afdækning af mulige barrierer og forslag til handlingspunkter mv. DI tolker dog også den politiske aftale derhen, at "særlige højt prioriterede problemstillinger" bl.a. omfatter elementer omkring energieffektivisering.
- Som DI forstår det, er tanken om et uafhængigt Klimaråd bl.a. inspireret af den britiske såkaldte Climate Change Committee. Den britiske organisering af rådgivningen dækker både forebyggelse af klimaændringer og klimatilpasning. Der er således en særskilt side-komité, der har ansvaret for at rådgive om klimatilpasning. Det fremgår umiddelbart ikke af kommissoriet for Klimarådet, at rådet også skal rådgive om klimatilpasning. DI er opmærksom på, at der under Miljøministeriet er en særskilt indsats for klimatilpasning, hvor der også er nedsat en fokusgruppe med repræsentation fra de forskellige sektorer via forskellige styrelser mv. Der er dermed et lidt andet ophæng i forhold til ønsket om uafhængighed, men DI vil alligevel opfordre til at overveje også at tænke klimatilpasning ind i Klimarådets arbejdsgrundlag.
- DI er enig i sigtet med at få tilknyttet eksperter indenfor energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi. DI er også enig i vigtigheden af at sikre en god og åben dialog med erhvervslivet. Byggebranchen og andre brancher har eksempelvis en betydelig rolle i omstillingen af energiforsyning og klimatilpansningsindsatsen, der med fordel kan indgå udvikling af Klimarådets anbefalinger. DI vil opfordre til, at rådet også tilknyttes ekspertise indenfor det reguleringsmæssige/forvaltningsmæssige område, da én af udfordringerne vil være at få tilrettelagt indsatsen effektivt ud fra en god forståelse af de reguleringsmæssige aspekter i Danmark og EU.
- Flere andre aktører udarbejder allerede i dag uafhængige analyser og anbefalinger på området, herunder løbende fremskrivninger og vurderinger af samspillet mellem dansk og europæisk indsats. DI vil understrege vigtigheden af forsat at kunne trække supplerende institutioner, og på disses uafhængige analyser, i den offentlige debat om energi- og klimapolitikken. Det er også vigtigt at få skabt gennemsigtighed omkring i tekniske forudsætninger, der ligger til grund for de forskellige analyser og fremskrivninger. DI vil konkret foreslå, at

der i forhold til Klimarådet sikres en specifik kobling/dialog til andre relevante institutioner. Det kan eksempelvis ske via samarbejde og udveksling af informationer i tilknytning til de løbende fremskrivninger og analyser.

- Det fremgår, at det nye klimaråd skal inddrage relevante sparringspartnere i dets arbejde. DI vil foreslå en mere konkret udformning af denne dialog, herunder også med interesseorganisationerne. DI støtter, at rådet som en første aktivitet får udarbejdet en specifik arbejdsplan, der specificerer arbejdsprocesserne nærmere.

En forpligtelse til enhver siddende regering til at fremsætte nationale klimamålsætninger mindst hvert 5. år.

- Det er DI's opfattelse, at klimaloven og den aktuelle politiske aftale om det konkrete ambitionsniveau er adskilt. Der fremgår heller ikke klimamålsætninger i selve lovparagrafferne i udkastet til klimaloven. Til gengæld har DI noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne til loven, at den til enhver tid siddende regering skal forpligtes til at fremsætte nationale klimamålsætninger hvert 5. år. Og noteret, at det er en bestemmelse, som ikke fremgår af selve lovteksten.
- DI noterer desuden bemærkningerne i afsnit 1.3.1, "Proces for fastsættelse af nationale klimamålsætninger", at de politiske målsætninger skal udarbejdes i lyset af de videnskabelige anbefalinger og som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende internationale klimaforpligtelser, der påhviler Danmark i henhold til EU-retten eller internationale aftaler, som den danske stat er eller bliver aftalepart i. Danmark er for så vidt ikke særskilt forpligtet til en reduktionsindsats på kvoteområdet, der er harmoniseret på EU-niveau. For de ikke-kvoteomfattede dele finder DI også, at man på sigt bør arbejde hen imod en mere koordineret indsats mellem medlemslandene, og på EU niveau, af hensyn til en samlet omkostningseffektiv, de markedsmæssige aspekter samt risikoen for u hensigtsmæssige konkurrencemæssig forvriddning.
- DI er helt enig i, at den langsigtede indsats skal bygge på de løbende videnskabelige anbefalinger med en endelig 80-95 procent reduktion i 2050 for øje. DI vil bemærke, at de videnskabelige anbefalinger består af to elementer; dels selve procentsatsen og dels den mængdemæssige betragtning (en halvering af den globale udledning i forhold til BAU). Begge dele er nødvendige i forhold til ønsket om at imødegå uønskede temperaturstigninger. DI vil også nævne, at den såkaldte Low Carbon Roadmap, udarbejdet i 2011 af EU-Kommissionen, i 2020 peger på en for EU samlet omkostningseffektiv klimaindsats på 40 procent i 2030. Kommissionen peger på, at en omkostningseffektiv klimaindsats og overgang til et konkurrencedygtigt lavemissionssamfund skal ske i takt med teknologiudviklingen.
- Som nævnt tidligere vil DI anbefale en ambitiøs dansk indsats både frem mod 2020 og efter, der understøtte bestræbelserne i Danmark og EU på at sikre fremtidig vækst og skabe en konkurrencedygtig økonomisk ramme for EU's industri (bredt defineret). De klima- og energipolitiske mål skal således ses i lyset af de overordnede mål for Danmarks økonomi vedrørende holdbare offentlige finanser samt vækst og beskæftigelse. Eksempelvis som det fra politisk side er kommet til udtryk i Vækstplan DK om at løfte velstanden med 40 mia. kroner i 2020 med de reformer af hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne og pro-

duktivitet, der er forudsat. Selv om det af lovbemærkningerne fremgår, at loven ikke har økonomiske og miljømæssige konsekvenser, vil den videre udmøntning af indsatsen naturligvis skulle vurderes grundigt for alle konsekvenser.

- DI har tidligere peget på, at der er flere muligheder for yderligere indsatser i transportsektoren og på boligområdet. Det kræver eksempelvis en teknisk om-lægning af den eksisterende registreringsafgift, samt en strategisk helhedsori-enteret indsats på bygningsområdet. DI indgår allerede i en konstruktiv dialog herom med de relevante ressortområder, og ser frem til at bringe gode initiativer ind i den kommende dialog med Klimarådet og andre relevante aktører.

Med venlig hilsen

Lars Bach Jensen
Chefkonsulent

Dorte Wied Christensen

Fra: Jacob Stahl Otte <jso@eof.dk>
Sendt: 25. februar 2014 16:26
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr
Emne: Høringsvar: Høring over udkast til forslag til klimalov

Til Dorte Wied Christensen, Energistyrelsen

Tak for muligheden for at kommentere på udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (klimalov).

Energi- og olieforum finder det positivt, at det i bemærkningerne til lovforslaget betones, at loven skal sikre, at overgangen til et lavemissionssamfund i2050 kommer til at ske på en måde, der medvirker til at understøtte den økonomiske udvikling, herunder vækst, konkurrenceevne og sunde finanser. Klimaindsatsen kan ikke ses isoleret fra andre grundlæggende hensyn i samfundet, herunder ikke mindst den økonomiske udvikling.

Alligevel er Energi- og olieforum bekymret for, om der med etablering af et klimaråd kommer til at ske en svækkelse af det eksisterende Miljøøkonomiske Råd, som allerede bidrager med fagligt velfunderede og uafhængige analyser og anbefalinger til klimapolitikken. Umiddelbart kan det være vanskeligt at se, hvordan et klimaråd kan bidrage med yderligere økonomisk ekspertviden på klimarådet, udover den viden der allerede findes i Det Miljøøkonomiske Råd.

Energi- og olieforum finder det positivt, at det i bemærkningerne til forslaget betones, at klimarådets formand og medlemmer skal udpeges ud fra deres faglige kvalifikationer og skal være uafhængige af myndigheds-, organisations-, erhvervs- og politiske interesser. Det samme hensyn til uafhængighed må naturligvis forudsættes også at skulle gælde i forbindelse med sammensætningen af klimarådets sekretariat.

Energi- og olieforum bemærker, at klimarådet skal have bred ekspertise og fagligt niveau indenfor energi, transport, landbrug, miljø/natur samt økonomi. Det vil imidlertid være ligeså vigtigt, at hensyn til øvrige erhvervsinteresser, forbrugerne og civilsamfund også bliver en forudsætning for klimarådets arbejde.

I bemærkningerne til lovforslaget beskrives den internationale ramme for klimapolitikken i Danmark, herunder på EU-niveau. I den forbindelse vækker det bekymring, at EU-kommissionen i sit udspil til klimapolitik frem mod 2030 ikke omfatter VE-mål for transporten efter 2020. Det betyder, at det gældende mål om 10 procent VE i transporten i 2020 reelt vil falde bort. Det er dybt foruroligende, idet bæredygtige biobrændstoffer i kombination med øgede krav til bilernes effektivitet er årsagen til, at det i Danmark er lykkedes at knække transportens CO2 kurve. Transportens CO2 udslip er således faldet med 15 procent siden 2007. Eksemplet viser, at klimarådet i sit arbejde ikke alene må se den europæiske klimapolitik som en begrænsende ramme, men også som et område, som klimarådet kan udfordre.

Med venlig hilsen

Jacob Stahl Otte
Energipolitisk chef

T: +45 3345 6516
M: +45 3138 2858
www.eof.dk

Følg os på [Twitter](#) og [YouTube](#)

Er dit olietyr
i topform?

Energistyrelsen
Att. Dorte Wied Christensen
Amaliegade 44
1256 København K

Glostrup d. 27/2-2014

Høringssvar vedr. Klimaloven

Energiforum Danmark takker for lejligheden til at kommentere forslag til Klimalov.

Energiforum Danmark er generelt meget positive overfor ideen med en klimalov, der sætter overordnede rammer for Klimapolitikken.

Ideen med at nedsætte et klimaråd og løbende udarbejde klimapolitiske redegørelser er også rigtig gode tiltag, der kan øge gennemsigtighed og kvalificere beslutningsgrundlag. Vi ser dog en overhængende fare for et stort overlap mellem den klimapolitiske og den energipolitiske redegørelse, og vil derfor opfordre til en tæt koordinering af arbejdet med disse to redegørelser.

I sammensætningen af klimarådet lægges der stor vægt på bred ekspertise og et højt fagligt niveau, hvilket er relevant og nødvendigt. Men vi vil gerne opfordre til, at den faglige ekspertise suppleres og udfordres af praktiske erfaringer og problemstillinger. Således at rådets arbejde bidrager mest muligt til den praktiske implementering af de ambitiøse klimamålsætninger. Det kan bl.a. ske ved:

- Brug af fokusgrupper og cases når der skal designes undersøgelser
- Indkaldelse af forslag til udredninger/analyser og temaer for anbefalinger blandt græsrodder, brancheorganisationer m.v. Her kan Teknologirådets metoder være en god inspiration.
- Afholdelse af "før-undersøgelser-workshop" hvor relevante parter bidrager med spørgsmål/problemfelter.

Ligeledes vil vi opfordre til, at rådets forpligtigelse til, at "bidrage til offentlige debat" udmønter sig i en praksis, hvor rådets arbejde ikke kun formidles på skrift/elektronisk på egne platforme, men også på eksterne aktørers workshops og konferencer og på eksterne aktørers medieplatforme.

Med venlig Hilsen

Dorte Nørregaard Larsen
Sekretariatsleder
Energiforum Danmark

Dorte Wied Christensen

Fra: lone.holmberg@3f.dk
Sendt: 26. februar 2014 13:50
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr
Emne: Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

3F har modtaget ovennævnte forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger.

3F hilser initiativet velkommen, idet vi med stor interesse ser, at der skal nedsættes et Klimaråd bestående af medlemmer med en bred ekspertise og et højt fagligt niveau inden for energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi.

Vi mangler dog i den forbindelse, at der også indgår ekspertise med et fagligt højt niveau indenfor jobskabelse og sociale aspekter, som arbejdsmiljøpåvirkninger m.m.

Det bør derfor overvejes at udvide Klimarådet med en eller to personer mere, for at få inddraget ekspertise på ovennævnte områder.

Af lovforslaget fremgår det også, at Klimarådet skal inddrage relevante interessenter - herunder arbejdsmarkedets parter. Vi vil i den forbindelse anbefale, at der nedsættes nogle ad hoc-udvalg, der kan medvirke til at påpege, hvilke fokusområder Klimafrådet bør analysere nærmere, herunder jobskabelse, samfundsøkonomiske fordele og ulemper ved omstilling til forskellige typer vedvarende energi, sundhedsmæssige aspekter m.m. Og at der i disse ad hoc-udvalg indgår repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter.

Med venlig hilsen

Jesper Lund-Larsen
Miljø- og arbejdsmiljøpolitisk konsulent
Arbejdsmiljøpolitisk Team

Tlf.: +45 88 92 10 12
Mobil: +45 21 45 74 32
E-mail: jesper.lund.larsen@3f.dk
Web: www.grønnejob.dk

P Tænk på miljøet før du printer

Til: Energistyrelsen
dwc@ens.dk, skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk

27. februar 2014

Folkekirkens Nødhjælps høringsvar på høring om forslag til lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Folkekirkens Nødhjælp takker for invitationen til at afgive høringsvar om dette forslag. Klimaforandringer har afgørende betydning for vores fremtid, både i Danmark og i de mange ulande hvor vi arbejder med at støtte op om en bæredygtig udvikling. Vi støtter derfor forslaget om en klimalov, der kan skabe en ambitiøs klimaramme for dansk politik.

Klimaforandringer er en global udfordring, og verdens fattigste og sårbare oplever allerede nu konsekvenserne af klimaforandringerne. De danske mål og forpligtelser skal ses som en del af en global kamp for at både reducere udslip fra drivhusgasser og for at gennemføre ansvarlige klimatilpasningsinitiativer til gavn for verdens fattigste og mest sårbare. Danmarks forpligtelse over for denne gruppe bør fremgå klarere af klimaloven.

Folkekirkens Nødhjælp foreslår derfor, at klimalovens introduktion henviser til:

- Målet om at holde den globale temperaturstigning under 2, og gerne 1,5, grader celsius.
- At Danmark bærer en del af det globale ansvar for at standse klimaforandringerne, og at det danske ansvar følger af vores historiske og nuværende udslip og vores kapacitet til at handle.
- At det danske klimaansvar, udover at reducere vores egne udslip, også indebærer, at vi skal hjælpe ulande med teknologi og finansiering, inklusiv en fair del af den globale klimafinansiering.
- At de danske reduktionsmål skal fastsættes ud fra en global byrdefordeling for at sikre mulighederne for en bæredygtig udvikling for alle.

Vi støtter etableringen af et uafhængig klimaråd med tilhørende nyt sekretariat.

For at sikre at klimarådet også har øje for klimaforandringernes udfordringer for verdens fattigste og mest sårbare, bør der blandt klimarådets medlemmer findes personer med faglig indsigt og engagement for den globale byrdefordeling samt i klimaforandringernes betydninger for verdens fattigste.

Klimarådet bør i sine anbefalinger medtage hensynet til Danmarks del i det globale ansvar og klimaforandringernes effekter på verdens fattigste og mest sårbare.

I §2 stk. 4 mangler vi en angivelse af, at den årlige rapport gøres offentligt tilgængelig.

I en dansk kontekst vil henvisninger til det globale ansvar og byrdefordeling måske have mindre betydning, men internationalt vil det få stor effekt. Både for at vise ulandene, at vi tager klimaudfordringerne, og vores ansvar, alvorligt, og for at vise andre rige lande, at de nationale reduktionsmål er nødt til at forholde sig til den globale byrdefordeling.

Med venlig hilsen

Mattias Söderberg,
Senior Advocacy Adviser
Folkekirkens Nødhjælp

DOKNR-2-2647
Ref.: URA/ura
E-mail: ura@frinet.dk

27. februar
201426.02.2014

Energistyrelsen
Att: Dorte Wied Christensen
Amaliegade
1256 København K

Høring over udkast til forslag til klimalov

Tak for muligheden for at få lov til at kommentere på " Høring over udkast til forslag til klimalov."

FRI har nedenstående bemærkninger til forslaget:

Generelt

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) bakker op om Danmarks ambitiøse klimamål, såfremt de samtidig er balanceret i forhold til danske virksomheders konkurrenceevne og mulighederne for at skabe danske arbejdspladser. En tilsvarende balance er nødvendig i fremsatte forslag til en Klimalov.

Ambitiøse klimamål kan bidrage til at bl.a. industri, forsyninger og rådgiverbranchen har et vedvarende nationalt fokus på at udvikle dansk know-how, løsninger og teknologi inden for klima- og energiområdet, som foruden den direkte effekt på miljøet også bidrager til, at skabe en øget dansk eksport af løsninger og viden inden for området. Dog er det afgørende, at de danske ambitioner på klimaområdet ikke har en sådan karakter, at de forværrer danske virksomheders konkurrenceevne og mulighed for at skabe danske arbejdspladser. Og tages det Miljøøkonomiske Råds seneste rapport til efterretning, har Danmark allerede med den eksisterende målsætning på 35 procents reduktion overskredet denne grænse. En yderligere reduktion på 5 procent vil umiddelbart kun forværre dansk konkurrenceevne og beskæftigelse yderligere, og derfor giver det anledning til bekymring, at partierne bag aftalen bakker op om regerings mål om 40 procents reduktion af drivhusgasser i 2020.

Besøgsadresse:

Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 30
E: fri@frinet.dk
W: www.frinet.dk

Postadresse:

Vesterbrogade 1E, 3. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

§ 2: Etablering af et uafhængigt klimaråd

I lovforslaget foreslås, at der nedsættes et nyt uafhængigt klimaråd, der skal fremme gennemsigtighed og et fagligt sammenhængende beslutningsgrundlag for Danmarks klimapolitik i form af uafhængig rådgivning til regeringen om omstillingen til et lavemissionsamfund. Af lovens § 1 forstås, at der med loven etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionsamfund i 2050, og som samtidig understøtter vækst og udvikling. Det sidste må tolkes sådan, at Klimarådets årlige anbefalinger til regeringen om klimaindsatsen også skal tage hensyn til vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. Altså producere viden der kan bidrage til, at der skabes et vidensgrundlag for at der kan træffes beslutninger der både gavner klima, beskæftigelse og konkurrenceevne. Er denne antagelse er rigtig, synes Klimarådets formål ikke at adskille sig nævneværdigt fra det Miljøøkonomiske Råds, der har til opgave at belyse samspillet mellem økonomi og miljø samt effektiviteten i miljøindsatsen. Er antagelsen forkert, er det bekymrende, at regeringen fremadrettet vil lade sig rådgive om klimaindsatsen, uden at denne rådgivning har øje for de samfundsøkonomiske konsekvenser.

FRI ønsker derfor, at det præciseres, hvorvidt og hvordan Klimarådets arbejde og anbefalinger skal forholde sig samfundsøkonomiske parametre, som fx konkurrenceevne og beskæftigelse samt hvordan Klimarådets arbejde vil adskille sig fra det Miljøøkonomiske Råds.

Herudover og uagtet det nye Klimaråds økonomiske fokus, er der ligeledes en fare for, at de to statsfinansierede råd på klima- og miljøområdet – Klimarådet og det Miljøøkonomiske Råd – vil frembringe resultater og anbefalinger, der er uforenelige eller på grund af forskellige opdrag vil ligge langt fra hinanden. Det vil ikke alene så tvivl om værdien af rådernes anbefalinger, men også potentielt have den effekt, at den til en hver tid siddende regering kan ”shoppe rundt” efter de anbefalinger, der matcher regeringens politiske mål på klima- og energiområdet. Dette vil ikke være gavnligt for opbakning og troværdighed - hverken for regeringens klimapolitik eller for rådernes autoritet.

FRI støtter naturligvis, at en given problemstilling belyses fra flere sider. Det sagt, er det dog potentielt problematisk når staten finansierer to tilsyneladende parallelle råd, da det både kan bidrage til at politisere og udvande rådernes anbefalinger og på sigt skabe usikkerhed om hvad der er fornuftige og nødvendige klimapolitiske tiltag.

§ 3 Rådets sammensætning

Af lovforslaget fremgår, at det kommende Klimaråd skal have bred ekspertise og et højt fagligt niveau inden for energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi. Dog skal de seks medlemmer - inklusiv formand - udpeges af klima-, energi- og bygningsministeren efter høring af relevante ministerier. Og her må man stille spørgsmålstegn ved, hvorvidt et Klimaråd på kun seks medlemmer kan have bredden til at favne så bredde interesser, ligesom det er problematisk, at det kun er relevante ministerier og klima-, energi- og bygningsministeren der har indflydelse på, hvem der udpeges til rådet.

FRI ønsker, at det kommende klimaråd udvides med flere medlemmer, således at der gøres plads til repræsentanter fra såvel arbejdsmarkedets parter, erhvervsorganisationer, miljøorganisationer samt regering, således at Klimarådets årlige rapport til klima-, energi- og bygningsministeren, indeholder anbefalinger,

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen
Foreningen af Rådgivende Ingeniører
Konsulent og sekretær for Energi-, Miljø og Klima

Lindholm Havnevej 31
DK-5800 Nyborg
Tlf. +45 7879 7010
e-mail fse@fse.dk

Torben Synnest
Mob. +45 2029 4441

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Nyborg, den 27. februar 2014

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Tak for det fremsendte udkast til forslag om klimalov.

FSE har ikke indvendinger mod, at der etableres en overordnet strategisk ramme for klimapolitikken, men er bekymret over, at der nu etableres en yderligere bureaukratisk instans i form af Klimarådet.

Det er for FSE afgørende, at de klimapolitiske tiltag prioriteres og gennemføres samfundsøkonomisk optimalt. Vi finder der derfor vigtigt, at Klimarådet koordinerer deres arbejde med allerede etablerede kompetente instanser inden for miljøøkonomi, f.eks. Det miljøøkonomiske Råd.

Vi har noteret os, at relevante parter skal inddrages i rådets arbejde, jfr. § 2, stk. 2, 4). FSE ser frem til samarbejdet.

Med venlig hilsen
Foreningen for Slutbrugere af Energi

Torben Synnest

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Energiteknologi
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Cand.jur., HD (O) Dorte Wied Christensen

27. februar 2014

Pr. e-mail : dwc@ens.dk, cc : skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Maria Højland Boesen

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

København d. 26. februar 2014

GREENPEACE

Greenpeace høringsvar vedrørende ”Høring om udkast til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)”¹

Greenpeace takker for muligheden for at kommentere dette forslag til klimalov.

Vi er positive overfor vedtagelse af en klimalov med et klimaråd. Men der er flere ting i det foreliggende lovforslag, som vi finder kritisable og opfordrer til at ændre.

Vedrørende Klimalovens formål

Da et mål om et ”lavemissionssamfund i 2050” i Europæisk sammenhæng inkluderer drivhusgasreduktion ved hjælp af atomkraft, CCS og skifergas udover med vedvarende energi, finder vi det problematisk, at begrebet anvendes i lovforslaget.

Hvis man vil fastholde at anvende ”lavemissionssamfund”, foreslår vi, at man som minimum skærper den efterfølgende definition, så der tilføjes et ”HELT”, ”UDELUKKENDE” eller ”100 %” foran ”baseret på vedvarende energi”, så der kommer til stå:

”.. et lavemissionssamfund i 2050, det vil sige et ressourceeffektivt samfund med en energiforsyning UDELUKKENDE/ HELT/100 % baseret på vedvarende energi og markant lavere udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer....”.

Det er endvidere problematisk, da ”et lavemissionssamfund i 2050” anvendes uden definitionen i § 2, stk. 2, hvor en af klimarådets opgaver er, at ”analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 og mulige virkemidler for at opnå drivhusgasreduktioner”.

Vi mener, at det er vigtigt også her som minimum at have den skærpede definition nævnt. Derfor skal vi stærkt anbefale, at § 2, stk. 2.2. ændres til:

”Analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 forstået som et ressourceeffektivt samfund med en energiforsyning udelukkende baseret på vedvarende energi og markant lavere udledning af drivhusgasser fra øvrige sektorer”.

¹ <http://prodstoragehocringspo.blob.core.windows.net/470c687e-c383-49f3-9d4c-badbaf5dffff/klimalovforslagdw070214.pdf>

Njalsgade 21G, 2.sal
2300 København S
Tlf 33 93 53 44
www.greenpeace.dk
info.dk@greenpeace.org

Stora Robertsgatan 20-22 A
00171 Helsinki
Puh 09-698 63 17
www.greenpeace.fi
info.fi@greenpeace.org

PB 6803, St Olavspl 1
0130 Oslo
tlf 22 20 83 79
www.greenpeace.no
info.no@greenpeace.org

Rosenlundsgatan 29B, Box 151 64,
104 65 Stockholm
Tel 08-702 70 70
www.greenpeace.se
info.se@greenpeace.org

Nordic

Selv om definitionen er gentaget i bemærkningerne til lovforslaget under afsnit 1.1., så finder vi det kritisabelt, at "et lavemissionssamfund i 2050" uden definitionen nævnes i fem efterfølgende tilfælde:

- "Omstillingen til et lavemissionssamfund frem mod 2050 er en betydelig udfordring..." (side 5 øverst).
- "Forslaget sigter mod, at Danmark kan bidrage aktivt til at reducere de globale udledninger af drivhusgasser og *realisere en overgang til et lavemissionssamfund i 2050* på en måde, der medvirker til at understøtte den økonomiske udvikling, herunder vækst og konkurrenceevne og sunde offentlige finanser." (side 5, 3. afsnit).
- "I lyset af denne målsætning og eventuelle fremtidige målsætninger eller klimaforpligtelser, som Danmark måtte tilslutte sig internationalt, skal *Danmark overgå til et lavemissionssamfund frem mod 2050.*"(side 6, første afsnit)
- "*Klimarådet skal således analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 og mulige virkemidler*" (side 8, afsnit 1.3.2.)
- "Loven medvirker til, at der på et gennemsigtigt og fagligt velfunderet grundlag kan træffes de nødvendige beslutninger med henblik på at begrænse det nationale bidrag til menneskeskabte klimaforandringer, således *at Danmark kan overgå til et samfund med lave drivhusgasemissioner.*" (side 10, afsnit 5)

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (stk. 2, nr.2) - hvor det bliver yderligere skåret ud, hvad Klimarådet skal analysere - er det endnu mere problematisk og uforståeligt, at definitionen ikke er med.

Her gentager man først, at "*Klimarådet skal analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 og mulige virkemidler for at opnå drivhusgasreduktioner*" og fortsætter lidt senere med, at "scenarierne for omstilling skal tage hensyn til sektorpolitikker og sektormål på f.eks. miljø-, transport-, energi- og landbrugsområdet med *henblik på at anvise de mest omkostningseffektive veje til at overgå til et lavemissionssamfund i 2050* under hensyn til vækst, konkurrenceevne og sunde finanser".

Klima- og energimål er ikke indskrevet i lovforslaget

Greenpeace finder det helt uacceptabelt, at ingen af regeringens klima- og energimål er indskrevet i loven eller som minimum er omtalt i bemærkningerne.

I "Regeringsgrundlaget"² er disse mål beskrevet:

- **"Hele vor energiforsyning skal dækkes af vedvarende energi i 2050. Vores el- og varmforsyning skal dækkes af vedvarende energi i 2035. Kul skal udfases fra danske kraftværker og oliefyr udfases senest i 2030".**
- **"Halvdelen af Danmarks traditionelle el-forbrug skal komme fra vind i 2020".**
- **"Det er regeringens mål, at Danmarks udslip af drivhusgasser i 2020 reduceres med 40 % i forhold til niveauet i 1990."**

² http://www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf, side 28.

I bemærkningerne (punkt 1.1) finder man kun følgende: ”Forud for fremsættelse af lovforslaget er tillige indgået en politisk aftale af 6. februar 2014 om det nationale mål i 2020”.

Aftalens ordlyd er bl.a., at ”Danmarks udledning af drivhusgasser i 2020 reduceres med 40 pct. i forhold til niveauet i 1990, og at der løbende fremsættes forslag, der yderligere kan reducere udledningen af drivhusgasser med henblik på at nå målet om en 40 procents reduktion i 2020”³.

Det må være et ufravigeligt krav, at dette mål om 40 % hjemlig reduktion af drivhusgasudslippet indskrives i loven – eller som minimum i bemærkningerne.

Det vil derudover være et uforståeligt og pinagtigt tilbageskridt, hvis man vil fastholde ikke at indskrive også regeringens energimål i klimaloven, af hvilke målet om at halvdelen af elforbruget i 2020 skal komme fra vind endda er en del af energiforliget fra 2012⁴.

Vi skal anbefale, at også det brede energiforliget fra 2012 nævnes i bemærkningerne.

Den grønne omstilling af energi- og transportsektoren via vedvarende energi og energibesparelser omfatter de vigtigste virkemidler til nedbringelse af Danmarks udslip af drivhusgasser. Uden disse mål indskrevet som minimum i bemærkningerne kan man få det - forhåbentlig fejlagtige - indtryk, at regeringen ikke længere står ved disse målsætninger.

IPCC skal med som reference

Det er dybt kritisabelt, at forslaget til klimalov ikke med et eneste ord nævner IPCC – FN’s klimapanel – som en klimavidenskabelig reference. Det må bero på en forglemmelse, at de afrapporteringer om status for den klimavidenskabelige forskning, som verdens fremmeste klimaforskere i IPCC står for, er helt fraværende som en vigtig reference i en dansk klimalov.

I en pressemeddelelse fra Klima-, energi og bygningsministeriet fra 9. juni 2012⁵ udtalte daværende klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard:

”Det er helt essentielt at få sat ind for at bremse de negative klimaforandringer, og derfor er jeg meget tilfreds med, at vi kan byde FN’s klimapanel velkommen, når deres store rapport skal færdiggøres og præsenteres i 2014. Den mest robuste klimaforskning vi har i verden er samlet i FN’s klimapanel, og derfor er det selvfølgelig med stolthed, at vi modtager værtskabet.”

2-gradersmålet skal omtales

Det er også helt uforståeligt og kritisabelt, at der i den ellers ret omfattende oprensning af Danmarks internationale klimaforpligtelser i lovforslagets bemærkninger (afsnit 1.2.) intet er nævnt om 2-gradersmålet – målet om at stigningen i den globale gennemsnitstemperatur skal holdes under 2 grader i forhold til præ-industrielt niveau.

³ http://www.ens.dk/sites/ens.dk/files/energistyrelsen/Nyheder/2014/aftale_om_klimamaal.pdf

⁴ <http://www.b.dk/upload/webred/bmsandbox/uploads/2013/06/034ebee8ffac486d586200c40bb4ea9e.pdf>

⁵ <http://www.kebmin.dk/nyheder/danmark-vaert-historisk-moede-fns-klimapanel>

Det er et mål, som Danmark og EU sammen med over 120 andre lande i 2009 aftalte at ville forpligte sig på i "Copenhagen Accord"⁶. Heri hedder det bl.a.:

"To achieve the ultimate objective of the Convention to stabilize greenhouse gas concentration in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system, we shall, recognizing the scientific view that the increase in global temperature should be below 2 degrees Celsius, on the basis of equity and in the context of sustainable development, enhance our long-term cooperative action to combat climate change." (fra punkt 1)

"We agree that deep cuts in global emissions are required according to science, and as documented by the IPCC Fourth Assessment Report with a view to reduce global emissions so as to hold the increase in global temperature below 2 degrees Celsius, and take action to meet this objective consistent with science and on the basis of equity." (fra punkt 2)

Vedrørende Klimarådet

Greenpeace støtter forslaget om at nedsætte et uafhængigt rådgivende klimaråd.

Det er rosværdigt, at man har forladt idéen om at lade denne rådgivning være en udvidet opgave for det miljøøkonomiske råd. Det råd som gang på gang har demonstreret, at det er enøjet markedsfikseret og uenig med det politiske flertal, der ønsker en ambitiøs dansk klima- og energipolitik, og som "ønsker at vise Danmark som et eksempel for resten af verden på, at en grøn omstilling kan forenes med økonomisk udvikling."⁷

En holdning som med klima-, energi-, og bygningsminister Rasmus Helweg Petersens senest og prisværdigt har formuleret således: "Hvis ingen går foran og skaber en teknologisk udvikling, bliver det umuligt at holde temperaturstigningen på kloden under to grader. Det Miljøøkonomiske Råd tager ganske enkelt ikke klimaudfordringen alvorligt. Regeringens langsigtede mål er, at Danmark skal være et samfund baseret 100 procent på vedvarende energi. Det mål har vi af hensyn til klimaet, forsyningssikkerheden og det forhold, at vi ikke ønsker at være afhængige af udenlandsk olie, kul og gas. Hvis vi bremser udviklingen nu, risikerer vi, at det bliver både dyrt og svært at nå det langsigtede mål."⁸

Som nævnt tidligere skal vi stærkt anbefale, at § 2, stk. 2.2. ændres, så definitionen af "et lavemissionssamfund i 2050" indskrives.

Der skal under Klimarådets opgaver indskrives, at der skal tages afsæt i IPCC og anden international videnskab, og i det 2-gradersmål, som Danmark og EU sammen med de fleste andre lande i 2009 vedtog at ville opfylde.

Vi foreslår til § 2, stk. 4, at Klimarådets årlige rapport ikke kun stiles til klima- energi- og bygningsministeren, men også skal tilgå offentligheden.

⁶ <http://unfccc.int/resource/docs/2009/cop15/eng/11a01.pdf>

⁷ http://www.ens.dk/sites/ens.dk/files/climate-co2/Klimaplan/klimaplan_2013_web.pdf, side 7.

⁸ "Minister: Vismændene rammer uden for skiven", Information 27.2.2014: <http://www.information.dk/comment/835516>

Når man i forslaget § 3, stk. 2 skriver, at ”formanden skal have en bred faglig baggrund inden for blandt andet samfundsøkonomi, samt med fokus på de områder Klimarådet arbejder med”, så vil man med stor sandsynlighed være nødt til at skulle vælge en økonom. Vi mener, at formanden for et Klimaråd primært skal være en person med bred faglig ekspertise og højt fagligt niveau inden for klimaområdet.

I følge § 3, stk. skal Klimarådets fire medlemmer ”udpeges af klima- energi- og bygningsministeren efter høring af relevante ministerier”.

Det mener vi er en for snæver høringskreds og foreslår, at også andre inddrages - eksempelvis universiteter, højere læreranstalter og relevante organisationer.

Når man skriver, at ”medlemmerne af Klimarådet skal have bred og et højt fagligt niveau inden for energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi”, så savnes emneområdet klima.

Vedrørende kreditter

Man omtaler i bemærkningerne (side 7), at ”EU-forpligtelsen i perioden 2013-2020 er årlig, idet der kan overføres over- eller underskydende udledningsrettigheder mellem årene. Der er tillige mulighed for at købe andre medlemslandes drivhusgasudledningsrettigheder eller kreditter fra internationale klimaprojekter og anvende disse til målopfyldelse i Danmark”.

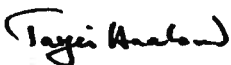
Hvorfor omtales det ikke, at der med ”Aftale om det nationale klimamål i 2020” er tale om, at reduktionen i udslippet af drivhusgasser på 40 % er et mål, der skal opfyldes uden brug af kreditter?

Vi savner også omtale af, at den danske regering i kommentarer til EU-Kommissionens grønbog om klima- og energipolitikken i 2030 har ønsket tre bindende mål i 2030 og heriblandt et 40 % hjemligt (”domestic”) EU-mål.

Endeligt kan det undre, at man intet nævner om, at kreditter i betragtelig grad har medvirket til det overskud af emissionstilladelser i EU’s kvotehandelssystem, som har ført til katastrofalt lave CO2-priser.

Man efterlades med en – forhåbentlig ubegrundet – bekymring om, at der hermed åbnes op for, at Danmark også efter 2013 vil gøre brug af kreditter til sin målopfyldelse.

Med venlig hilsen

Tarjei Haaland

Dorte Wied Christensen

Fra: Nils Capion <nic@naturgas.dk>
Sendt: 27. februar 2014 09:33
Til: Dorte Wied Christensen
Emne: Sv: Høring over udkast til forslag til klimalov
Vedhæftede filer: Høringsliste ekstern forslag til klimalov.pdf; Høringsudgave klimalovforslag 07022014.pdf; Til høringsparterne eksterne.pdf

Sagsreference: 2014020059

Ud over et enkelt spørgsmål har HMN ikke bemærkninger til udkastet til forslag til klimalov.

Spørgsmålet er følgende: Det fremgår både af de generelle bemærkninger og bemærkningerne til § 5, at den til enhver siddende regering mindst hvert 5. år skal fastsætte nationale klimamålsætninger med et 10-årigt perspektiv. I betragtning af, at der er tale om en konkret forpligtelse, hvorfor fremgår forpligtelsen så ikke af selve lovteksten?

Med venlig hilsen
Nils Capion
Direktionssekretariatet for HMN Naturgas I/S

HMN Naturgas I/S
Gladsaxe Ringvej 11
2860 Søborg
Tlf.: 62 25 95 85
Mobiltlf.: 24630038
<http://www.naturgas.dk>

From: Dorte Wied Christensen <dwc@ens.dk>

Date: 07-02-2014 15:42:26

To: "cement@aalborg-portland.dk" <cement@aalborg-portland.dk>, "samfund@advocom.dk" <samfund@advocom.dk>, "info@noreco.com" <info@noreco.com>, "mail@arkitektforeningen.dk" <mail@arkitektforeningen.dk>, "akb@koeleteknik.dk" <akb@koeleteknik.dk>, "1 - KFST Energianke (KFST)" <post@energianke.dk>, "ae@ae.dk" <ae@ae.dk>, "bl@bl.dk" <bl@bl.dk>, "biogas@lf.dk" <biogas@lf.dk>, "bsn@lf.dk" <bsn@lf.dk>, "bdk@helgamoos.dk" <bdk@helgamoos.dk>, "mail@husstandsvindmølle.org" <mail@husstandsvindmølle.org>, "bfe@bfe.dk" <bfe@bfe.dk>, "klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com" <klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com>, "camilla.vakgaard@batkartellet.dk" <camilla.vakgaard@batkartellet.dk>, "bat@batkartellet.dk" <bat@batkartellet.dk>, "info@byggecentrum.dk" <info@byggecentrum.dk>, "bsf@bsf.dk" <bsf@bsf.dk>, "co@co-industri.dk" <co@co-industri.dk>, "danak@danak.dk" <danak@danak.dk>, "sager@jaegerne.dk" <sager@jaegerne.dk>, "dn@dn.dk" <dn@dn.dk>, "info@shipowners.dk" <info@shipowners.dk>, "dst@dst.dk" <dst@dst.dk>, "dtu@dtu.dk" <dtu@dtu.dk>, "info@dkvind.dk" <info@dkvind.dk>, "mail@danskaffaldsforening.dk" <mail@danskaffaldsforening.dk>, "da@da.dk" <da@da.dk>, "office@danskbiotek.dk" <office@danskbiotek.dk>, "info@danskbyggeri.dk" <info@danskbyggeri.dk>, "information@centerforlys.dk" <information@centerforlys.dk>, "de@danskenergi.dk" <de@danskenergi.dk>, "debra@energibranchen.dk" <debra@energibranchen.dk>, "hoeringssager@danskerhverv.dk" <hoeringssager@danskerhverv.dk>, "mail@danskfjernvarme.dk" <mail@danskfjernvarme.dk>, "danskgartneri@danskgartneri.dk" <danskgartneri@danskgartneri.dk>, "dgc@dgc.dk" <dgc@dgc.dk>, "r.hansen@danskgeotermi.dk" <r.hansen@danskgeotermi.dk>, "dansk.standard@ds.dk" <dansk.standard@ds.dk>, "c.mourier@shell.com" <c.mourier@shell.com>, "oho@dtl.eu" <oho@dtl.eu>, "varefakta@varefakta.dk" <varefakta@varefakta.dk>, "info@danskventilation.dk" <info@danskventilation.dk>, "mail@danskadvokater.dk" <mail@danskadvokater.dk>, "mk@danskeark.org" <mk@danskeark.org>, "regioner@regioner.dk" <regioner@regioner.dk>, "kontakt@danskeudlejere.dk" <kontakt@danskeudlejere.dk>, "danva@danva.dk" <danva@danva.dk>, "dt@datatilsynet.dk" <dt@datatilsynet.dk>, "kontakt@defrieenergiskaber.dk" <kontakt@defrieenergiskaber.dk>, "ruth.dalsgaard@gmail.com" <ruth.dalsgaard@gmail.com>, "delta@delta.dk" <delta@delta.dk>, "info@ecocouncil.dk" <info@ecocouncil.dk>, "itek@di.dk" <itek@di.dk>, "di@di.dk" <di@di.dk>, "dongenergy@dongenergy.dk" <dongenergy@dongenergy.dk>, "ds@ds-net.dk" <ds@ds-net.dk>, "ofj@ds-net.dk" <ofj@ds-net.dk>, "myndighed@adm.dtu.dk" <myndighed@adm.dtu.dk>, "communication@windenergy.dtu.dk"

<communication@windenergy.dtu.dk>, "info@ejendomsforeningen.dk" <info@ejendomsforeningen.dk>, "ofr@oliebranchen.dk" <ofr@oliebranchen.dk>, "bcs.sde@energiforbrugeren.dk" <bcs.sde@energiforbrugeren.dk>, "info@energiforumdanmark.dk" <info@energiforumdanmark.dk>, 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse <ekn@ekn.dk>, 1 - SET Energitilsynet <post@energitilsynet.dk>, "info@energitjenesten.dk" <info@energitjenesten.dk>, "kundecenter@eon.dk" <kundecenter@eon.dk>, "hoering@3f.dk" <hoering@3f.dk>, "mail@finansraadet.dk" <mail@finansraadet.dk>, "mail@fdkv.dk" <mail@fdkv.dk>, "faba@faba.dk" <faba@faba.dk>, "feha@feha.dk" <feha@feha.dk>, "fri@frinet.dk" <fri@frinet.dk>, "fse@fse.dk" <fse@fse.dk>, "raadhuset@frederiksberg.dk" <raadhuset@frederiksberg.dk>, "ng@kristiankroyer.dk" <ng@kristiankroyer.dk>, "fsr@fsr.dk" <fsr@fsr.dk>, "hoering.dk@greenpeace.org" <hoering.dk@greenpeace.org>, "lars@green-ways.dk" <lars@green-ways.dk>, "info@gts-net.dk" <info@gts-net.dk>, "dea@hess.com" <dea@hess.com>, "hmndirektion@naturgas.dk" <hmndirektion@naturgas.dk>, "hvr@hvr.dk" <hvr@hvr.dk>, "ida@ida.dk" <ida@ida.dk>, "ipuadm@ipu.dk" <ipuadm@ipu.dk>, "eti@danskenergi.dk" <eti@danskenergi.dk>, "itb@itb.dk" <itb@itb.dk>, "kalktegl@mail.dk" <kalktegl@mail.dk>, "ke@ke.dk" <ke@ke.dk>, "hofer@hofer.dk" <hofer@hofer.dk>, "kl@kl.dk" <kl@kl.dk>, "kk@kommunekredit.dk" <kk@kommunekredit.dk>, "kontakt@kooperationen.dk" <kontakt@kooperationen.dk>, "kto@kto.dk" <kto@kto.dk>, "info@okf.kk.dk" <info@okf.kk.dk>, "tmf@tmf.kk.dk" <tmf@tmf.kk.dk>, "cbu@okf.kk.dk" <cbu@okf.kk.dk>, "hoering@lf.dk" <hoering@lf.dk>, "lo@lo.dk" <lo@lo.dk>, "info@lca-center.dk" <info@lca-center.dk>, "lbf@lbf.dk" <lbf@lbf.dk>, "info@stilhed.eu" <info@stilhed.eu>, "osj@maerskoil.com" <osj@maerskoil.com>, "soren.risgaard.jepesen@maersk.com" <soren.risgaard.jepesen@maersk.com>, "ngf@ngf.dk" <ngf@ngf.dk>, "legal@neasenergy.com" <legal@neasenergy.com>, "noah@noah.dk" <noah@noah.dk>, "pm@folkecenter.dk" <pm@folkecenter.dk>, "copenhagen@dnv.com" <copenhagen@dnv.com>, "mail@realkreditforeningen.dk" <mail@realkreditforeningen.dk>, "b.i.andersen@mail.dk" <b.i.andersen@mail.dk>, "sbi@sbi.dk" <sbi@sbi.dk>, "webdk@statoil.com" <webdk@statoil.com>, "torbh@statoil.com" <torbh@statoil.com>, "teknik@teknik.dk" <teknik@teknik.dk>, "andreas.splidt@teknologisk.dk" <andreas.splidt@teknologisk.dk>, "post@teleindu.dk" <post@teleindu.dk>, "vpf@varmepumpefabrikanterne.dk" <vpf@varmepumpefabrikanterne.dk>, "jorgen.nielsen@vattenfall.com" <jorgen.nielsen@vattenfall.com>, "henrik.lous@vattenfall.com" <henrik.lous@vattenfall.com>, "ve@ve.dk" <ve@ve.dk>, "veltek@veltek.dk" <veltek@veltek.dk>, "kj@verdensskove.org" <kj@verdensskove.org>, "modyr@vestas.com" <modyr@vestas.com>, "vestas@vestas.com" <vestas@vestas.com>, "info@vindenergi.dk" <info@vindenergi.dk>, "danish@windpower.org" <danish@windpower.org>, "wwf@wwf.dk" <wwf@wwf.dk>, "h.jersild@wwf.dk" <h.jersild@wwf.dk>, "oestkraft@oestkraft.dk" <oestkraft@oestkraft.dk>, "aau@aau.dk" <aau@aau.dk>

Subject: Høring over udkast til forslag til klimalov

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag vedrørende ovennævnte lov.

Energistyrelsen skal hermed anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til vedlagte udkast til forslag til klimalov. Høringssvar bedes sendt til Energistyrelsen på e-mail til dwc@ens.dk med kopi til skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk senest torsdag den 27. februar 2014 kl. 12.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger."

Med venlig hilsen
Dorte Wied Christensen
Cand. Jur., HD(O)
Energiteknologi
Direkte tlf.: 3392 6747
E-post: dwc@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside:
www.ens.dk

Høringssvar til udkast til Klimalov

27. februar 2014

Ingeniørforeningen takker for muligheden for at blive hørt i forbindelse med klimaloven.

IDA ser klimaloven som et positivt skridt i retningen af en grøn omstilling af Danmark. Vi mener, at langsigtet planlægning på klima og energiområdet er nødvendigt hvis omlægningen af energisystemet skal ske på den mest økonomiske måde. En langsigtet energiplanlægning virksomhederne mulighed for at lave langsigtede investeringer.

Ingeniørforeningen mener et uafhængigt klimaråd er en god ide og værdsætter i høj grad, at lovforslaget lægger op til, at ministeren vil udpege medlemmer med viden inden for bl.a energi og transport. Vi vil denne sammenhæng gerne fremhæve, at en teknisk-naturvidenskabelig baggrundsviden i Klimarådet vil give den nødvendige bredde i anbefalinger og analyser fra Klimarådet.

Vi vil opfordre til, at Ministeren når der laves nationale målsætninger lægger vægt på hvilke sektorer, der skal bidrage med hvad og samtidig præciserer kommunernes rolle i reduktionen af klimagasser.

Men venlig hilsen

Pernille Hagedorn-Rasmussen
Chefkonsulent
Ingeniørforeningen

KL høringssvar om udkast til forslag til klimalov

KL har modtaget udkast til forslag til klimalov i høring. KL beklager det sene høringssvar, men håber at det alligevel bliver læst og overvejet.

Helhedsindtryk

Det er positivt, at der etableres et uafhængigt, fagligt organ.

KL undrer sig dog over, at samspillet mellem kommunerne og regeringen på klimaområdet ikke er nævnt i klimaloven.

Generelle bemærkninger

Klimarådets opgaver er blandt andet at analysere mulige omstillingsveje, udarbejde anbefalinger om udformning og bidrage til den offentlige debat. Det er tre områder hvor kommunerne er centrale aktører.

Sådan som klimarådet er tænkt sammensat, er det ikke et forum for dialogen mellem kommunerne og regeringen. KL mener dog, at der et behov for et forum hvor blandt andet omstillingsveje, anbefalinger og den offentlige debat kan drøftes parterne imellem.

Detaljerede bemærkninger

Det er de danske kommuner, der udarbejder strategiske energiplaner, varmeplaner, vindmølleplaner, affaldsplaner og står for myndighedsbehandling af energitiltag i kommunerne i Danmark. Uden inddragelse af kommunerne direkte i klimaarbejdet, vil klimarådet komme til at mangle en afgørende "handleorgan".

I denne sammenhæng skal kommunerne betragtes som en af de væsentligste "slutbrugere" af de beslutninger, som Klimarådet træffer.

Den 6. marts 2014

|

Sags ID: SAG-2014-01027

Dok.ID: 1826075

BRH@kl.dk

Direkte 3370 3330

Mobil 2144 1490

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/2

Dette understreger behovet for dialog mellem kommunerne og regeringen om kommunernes nuværende og mulige fremtidige roller i forhold til Danmarks klimaindsats.

Med venlig hilsen

Birthe Rytter Hansen

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF 33 11 97 00
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Energistyrelsen
E-mail: dwc@ens.dk
Kopi: skn@ens.dk, klimasekr@ens.dk

Sagsnr.: 3652.4
SR/l sj
Direkte tlf.nr.: 3347 0615
18. februar 2014

Vedr.: Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

KTO har ved e-mail af 10. februar 2014 modtaget ovenstående i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 27. februar 2014.

KTO har ikke bemærkninger til høring om udkast til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov), idet det skønnes, at ændringerne ikke har løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

KTO henviser til eventuelle høringssvar fra LO, FTF og Akademikerne samt fra KTO's medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Henrik Wurtzenfeld

Susanne Rehm

KØBENHAVNS KOMMUNE

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Att: Dorte Wied Christensen

27-02-2014

Sagsnr.
2014-0039407

Dokumentnr.
2014-0039407-1

Høringssvar til udkast til forslag til klimalov

Tak for udkastet til forslag til klimalov. Københavns Kommune er enig i behovet for en klimalov og etableringen af et Klimaråd.

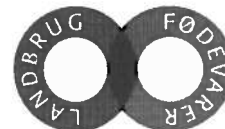
Loven er i sin natur meget overordnet, men vi ser gerne, at der mere direkte lægges op til at Klimarådet i deres arbejde også følges op med et set-up, hvor der på en struktureret måde opnås handling og koordination af de forskellige aktørers bidrag og initiativer, herunder også kommunernes aktiviteter på klimaområdet

Det er vigtigt, at der er fokus på det tværsektorielle på klimaområdet, derfor ser vi gerne at kompetencer inden for ressourcer og affald også bliver nævnt i lovforslagets bemærkninger §3, stk. 3.

Klimatilpasning er en meget vigtig del af klimaområdet, og vi havde gerne set, at Klimaloven og Klimarådets arbejde også havde omfattet klimatilpasning. Det ville kunne give mulighed for et mere samlet overblik over klimaområdet og dets udfordringer.

Med venlig hilsen

Jørgen Abildgaard
Klima projektchef

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt pr. mail til: dwc@ens.dk, skn@ens.dk, klimasekr@ens.dk

Høringssvar til forslag til Lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger

Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger til ovenstående lovforslag, jf. henvendelse fra Energistyrelsen af 7. februar 2014 (j.nr. 3401/1001-6784).

Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer finder, at forslaget til klimalov er udtryk for en uheldig territorial tankegang, der risikerer at modvirke dansk vækst og beskæftigelse, og som samtidigt kan medvirke til at øge den globale drivhusgasudledning. Vi vil derfor opfordre til, at lovforslaget nøje genovervejes.

Som lovforslag er der helt overordnet et problem med, at lovbemærkningerne indeholder en lang række forhold, som ikke er beskrevet i lovforslaget, og nogle steder desuden virker for detaljerede i forhold til lovforslaget. Der er for eksempel en alvorlig diskrepans mellem lovtæksten og lovens bemærkninger omkring fastsættelse af klimamål. Dette må i bedste fald anses for at være dårlig lovtæknik, i værste fald har det karakter af vildledning af Folketinget. Landbrug & Fødevarer må derfor opfordre til, at Klimaloven og lovens bemærkninger omskrives i overensstemmelse med gældende juridiske vejledninger.

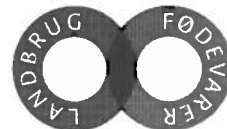
Klimalovens nationale sigte risikerer i værste fald at medføre en alvorlig svækkelse af dansk konkurrenceevne med medfølgende negative konsekvenser for vækst og beskæftigelse. En national klimalov med de tilhørende politiske initiativer risikerer at medvirke til, at arbejdspladser og produktion flytter ud af Danmark, og sammen med dette øgede globale drivhusgasudledninger (carbon leakage). Da drivhusgasudledningerne desuden reguleres på EU-niveau, finder vi at en national klimalov er unødvendig.

Som udgangspunkt vurderer Landbrug & Fødevarer, at Klimarådets opgaver med fordel kan varetages af Det Miljøøkonomiske Råd. Klimarådets opgaver som beskrevet i lovforslaget ses i stor udstrækning at overlappende med andre institutioners arbejde, fx Det Miljøøkonomiske Råd og Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet. Det ville som minimum være ønskværdigt at få afdækket, hvordan Klimarådet skal spille sammen med eksisterende institutioner og processer, og om Klimarådet vurderes til dels at kunne erstatte disse. I det omfang, at Klimarådets oprettelse medfører bortfald af opgaver ved andre institutioner, bør dette medføre offentlige besparelser, som det er vigtigt at realisere.

Generelt bør der i lovforslaget stilles krav om, at Klimarådets og klima-, energi- og bygningsministerens redegørelse skal forholde sig til fordelingsmæssige aspekter (herunder fordelingen på erhvervssektorer), og ikke kun den overordnede samfundsøkonomi, da dette aspekt er væsentligt at få med i forhold til at have en oplyst og bred samfundsmæssig debat.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 148 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksport erhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Fordelingsaspektet kan også være vigtigt i forhold til efterfølgende politiske drøftelser af eventuelle anbefalinger og tiltag.

Specifikke bemærkninger til forslag til Lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger

Titlen "lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger" findes ikke at være afspejlet i selve lovtæksten, idet loven ikke fastsætter nationale klimamålsætninger, ligesom lovens formål heller ikke er at etablere et Klimaråd, jf. nedenfor. Fastsættelse af nationale klimamålsætninger fremgår ej heller af § 1 som en del af formålet med loven, idet dette må formodes at skulle besluttes af Folketinget. Ej heller lovforslagets øvrige paragraffer vedrører fastsættelsen af nationale klimamålsætninger. Formuleringen "fastsættelse af nationale klimamålsætninger" bør derfor fjernes fra lovens titel.

Vedrørende § 1, så bør det af lovens formålparagraf fremgå, at et af hovedformålene med loven er at etablere rammen for Klimarådets arbejde. I sin nuværende form fremstår formålparagraffen nærmest indholdsløs, mens en videre læsning af udkastet klart indikerer, at formålet blandt andet er at etablere Klimarådet og rammen for Rådets arbejde.

Vedrørende § 2, stk. 1, så er dette udelukkende forklarende og bør derfor flyttes til lovbemærkningerne.

Vedrørende § 2, stk. 2, så forekommer det uklart, jf. bemærkningerne til § 1, på hvilken måde Klimarådets opgaver, jf. § 2, stk. 2, nr. 1-4, er i overensstemmelse med lovens formål. Landbrug & Fødevarer skal opfordre til, at der foretages de nødvendige justeringer for at skabe klarhed herom.

Vedrørende § 2, stk. 2, bør tilføjes et punkt om fordelingsmæssige aspekter under § 2, stk. 2, evt. som nr. 4) *Klimarådets anbefalinger og analyser skal inkludere samfundsøkonomiske aspekter, herunder fordelingsmæssige konsekvenser.*

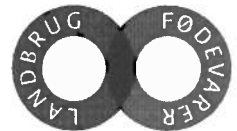
Dette vil bidrage til, at Klimarådets anbefalinger også belyser de samfundsøkonomiske aspekter og konsekvenser i form af fordelingsøkonomiske fordele og byrder i samfundet. Dette anses for at være væsentligt også i forhold til, at anbefalingerne skal ligge indenfor rammerne af de overordnede mål for den økonomiske politik, herunder hensynet til vækst og konkurrenceevne samt sunde offentlige finanser, som anført i § 2, stk. 2, nr. 3. Herved flyttes nr. 4 til nr. 5 i samme §. Dette bør desuden konsekvensrettes i lovens bemærkninger.

Vedrørende § 2, stk. 3, skal der i det væsentligste henvises til bemærkningerne til § 1 og § 2, stk. 3. Det er for Landbrug & Fødevarer uforståeligt, at lovdkastet i såvel paragraffer som bemærkninger tillægger Klimarådet en stor rolle i forbindelse med at udarbejde rapporter og komme med anbefalinger om forskellige klimarelaterede forhold, uden at dette er nævnt i udkastets formålparagraf.

Vedrørende § 2, stk. 4, så bør det her anføres, hvad rådets evalueringer, analyser og anbefalinger skal omhandle, for at skabe sammenhæng til § 2, stk. 2.

Vedrørende § 4, stk. 1, bør det ligeledes anføres, hvad sekretariatet skal udarbejde evalueringer, analyser og anbefalinger om.

Specifikke bemærkninger til Bemærkninger til lovforslaget **Almindelige bemærkninger**

Afsnit 1.1

1. afsnit: Jf. bemærkning om, at "fastsættelse af nationale klimamålsætninger" bør fjernes fra lovens titel, idet dette ikke fremgår af lovens formål (§ 1), bør dette også slettes her, samt i øvrigt igennem bemærkningerne til lovforslaget. Af samme grund bør formuleringen "herunder sikre løbende fastsættelse af nationale klimamålsætninger" slettes. Aftaleparterne til den politiske aftale bør nævnes.

2. afsnit: Idet Klimaloven jf. § 1 ikke har til formål at fastsætte nationale klimamål, vurderes en henvisning til en politisk aftale om et nationalt klimamål ikke relevant.

4. afsnit: Formuleringerne "Danmark kan bidrage aktivt til at reducere de globale udledninger af drivhusgasser og realisere en overgang til et lavemissionssamfund i 2050 på en måde, der medvirker til at understøtte den økonomiske udvikling, herunder vækst og konkurrenceevne og sunde offentlige finanser", samt "herunder fremdrift i form af fastsættelse af nationale klimamålsætninger" er ikke i overensstemmelse med lovteksten og lovens formål (§ 1) og kan således ikke sikres gennem denne klimalov. Formuleringerne bør derfor fjernes, idet det har karakter af vildledning af Folketinget.

5. afsnit: Det fremgår ikke af klimaloven, at der skal fastsættes nationale klimamålsætninger. Afsnittet bør derfor slettes, idet det har karakter af vildledning af Folketinget.

Afsnit 1.3.1. Proces for fastsættelse af nationale klimamålsætninger

Hverken fastsættelse af nationale klimamålsætninger eller en proces for fastsættelse af nationale klimamålsætninger fremgår af Klimaloven eller lovens formål (§ 1). Hele afsnittet bør derfor slettes. Det har karakter af vildledning af Folketinget og er yderst kritisabelt.

Afsnit 3. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. og Afsnit 5.

Miljømæssige konsekvenser

Det forekommer meget vidtgående at tillægge forslaget positive miljømæssige konsekvenser, da det ikke vides, hvordan Klimarådets anbefalinger bliver håndteret i det politiske system. Det er ikke Klimarådet, der fastlægger Danmarks klimapolitik, men regeringen og Folketinget. Det forhold, at man som politiker har et oplyst grundlag at tage stilling til et spørgsmål på, medfører ikke i sig selv positive konsekvenser, idet det er muligt at følge anbefalingerne eller lade være. Et sæt anbefalinger bør således være skrevet med tilstrækkelig stor objektivitet til, at det er muligt at afveje fordele og ulemper ved de forskellige alternativer. Det er derfor alt for tidligt at tillægge forslaget positive eller negative konsekvenser, når det ikke vides, hvorledes anbefalingerne fra Klimarådet vil blive modtaget. Der ses desuden at være en modsætning mellem vurderingen i afsnit 3 og 4 (ingen konsekvenser, da lovforslaget alene etablerer en overordnet strategisk ramme) og vurderingen i afsnit 5 (indirekte positive miljømæssige konsekvenser).

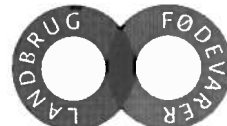
Afsnit 6. Forholdet til EU-retten

Lovudkastet er udtryk for dansk enegang på klimaområdet samt en skadelig dansk overimplementering af klimareguleringen.

Afsnit 8. Sammenfattende skema

Bør ændres jf. bemærkninger til de enkelte afsnit ovenfor.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 1

Der ses at være adskillige diskrepanser mellem bemærkningerne til § 1 og indholdet i § 1, hvilket er yderst kritisabelt og har karakter af vildledning af Folketinget, hvorfor de bør slettes. Disse er specificeret nedenfor.

1. afsnit: Sidste sætning "Danmark skal bidrage..." er ikke i overensstemmelse med lovens formål og bør derfor slettes.
2. afsnit: Formuleringen i linje 4 "herunder at sikre løbende fastsættelse af nationale klimamålsætninger" er ikke i overensstemmelse med lovens formål og bør derfor slettes.
3. afsnit: Teksten fra linje 1 "Dette sker blandt andet..." og til slutningen af afsnittet fremgår ikke af lovens formål og skal derfor slettes.

§ 2

Der henvises i det hele til bemærkningerne ovenfor til udkastets § 1, § 2, stk. 2, og § 2, stk. 3.

Landbrug & Fødevarer forstår herudover henvisningen til 'sektorpolitikker og sektormål' således, at Klimarådet skal tage hensyn til allerede etableret politik fsva. de forskellige sektorer. Klimarådet har således ikke til formål, eller beføjelser til, selvstændigt at udarbejde sektorpolitik og sektormål. Denne opfattelse bedes bekræftet af Energistyrelsen.

§ 5

8. afsnit: En forpligtelse til at udarbejde nationale klimamålsætninger fremgår ikke af Klimalovens formål. Dette anses alene for at være en politisk opgave, som ikke skal medtages i bemærkninger til loven, og særligt ikke, da dette ikke fremgår af lovens formål. Dette har karakter af vildledning af Folketinget, er yderst kritisabelt og afsnittet bør slettes.

Med venlig hilsen

Anette Engelund Friis

D 33 39 45 04

M 30 83 10 51

E aef@lf.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

LANDSBYGGEFONDEN

Høringsvar vedrørende lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger.

Energistyrelsen har den 7. februar 2014 fremsendt forslag om ovennævnte i høring.

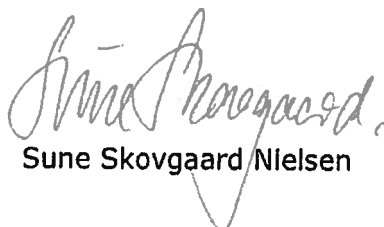
Lovforslaget giver ikke Landsbyggefonden anledning til bemærkninger.

Studiestræde 50
1554 København V
Telefon 3376 2000
Telefax 3376 2005
ibf@ibf.dk
www.ibf.dk
CVR nr. 62 47 54 12
27. februar 2014
Vor ref.: BRK/SNI

Med venlig hilsen
LANDSBYGGEFONDEN

Birger R. Kristensen

Sune Skovgaard Nielsen

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Att: Dorte Wied Christensen

Miljøbevægelsen NOAH
Nørrebrogade 39
2200 København N
35361212
noah@noah.dk
www.noah.dk

22. februar 2014

**NOAHs¹ hørings svar vedr.
Udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk
redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger
(forslag til klimalov)**

Indledning

De to politiske aftaler af 6. februar 2014, der ligger til grund for det aktuelle lovforslag i høring, er overordentlig mangelfulde i forhold til at definere en fremtidig ramme for Danmarks klimaindsats frem mod 2050 – en klimalov.

Det drejer sig om ”Aftale om det nationale klimamål i 2020” og ”Aftale om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger” indgået mellem regeringen (S og RV), SF, EL og K. Vi er skuffet over, at politikerne ikke har lyttet mere til klimavidenskaben og de indspil, der er leveret fra NOAH og andre miljøorganisationer gennem flere år².

I ”Aftale om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger” har regeringen og aftaleparterne stort set ikke ladet sig inspirere af den britiske og skotske klimalov, som der henvises til i regeringsgrundlaget (s 28): ”Målene skrives ind i en klimalov – inspireret af den britiske og den skotske klimalov”. Der er ingen konkrete mål skrevet ind i lovforslaget.

Uden mål, uden budgetter og uden definition af programmer til opnåelse af målene kan loven ikke opfylde det, der nævnes i § 1, nemlig at etablere ”en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik”. Samtidigt ændres Klimarådets rolle til at tjene et helt andet formål end det, der f.eks. beskrives i den britiske klimalov. Regeringsgrundlaget svigtes, hvad angår klimaloven.

Med det foreliggende forslag er klimaloven reduceret til en lov om et Klimaråd og dertil bestemmelser om redegørelser og processer.

¹ Friends of the Earth (FoE) er verdens største sammenslutning af miljøorganisationer med 76 medlemslande. Kun én organisation fra hvert land kan være medlem. I Danmark er det Miljøbevægelsen NOAH.

² <http://klima-sos.dk/onewebmedia/Udkast-til-Klimalov-NOAH-26-3-2010-endelig.pdf>
www.klima-sos.dk

Tiden er så fremskreden, at der er et påtrængende behov for at lande, byer og virksomheder tager affære med meget præcise mål og metoder til at reducere klimabelastningen.

Det er vores håb, at aftaleparterne under behandlingen, vil være åbne for at forbedre forslaget gennem tilføjelser af bl.a. mål og drivhusgasbudgetter og ved at løfte den manglende del fra aftalen om fastsættelse af mål ind i lovtæksten, så der i højere grad kan blive tale om en klimalov.

Kommentarer til lovtæksten

Formål

§ 1

Her mangler de konkrete mål at blive indskrevet – mål, som det skal være lovens formål at opfylde.

Det drejer sig om de allerede vedtagne mål frem til 2020 såvel som mål, der rækker frem mod 2050. Det gælder f.eks. mål³ nævnt i regeringsgrundlaget s. 28, mål som følge af energiforliget af 22. marts 2012, 40 % målet som følge af ”Aftale om det nationale klimamål i 2020” og mål som følge af ”Aftale om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger”.

Dernæst mangler konkrete hjemlige reduktionsmålsætninger for 2030, 2040 og 2050.

Den langsigtede målsætning for 2050 skal tage højde for, at klimaet har behov for netto-optag af drivhusgasser. Formuleringen ”lavemissionssamfund” signalerer, at regeringen og aftalekredsen mener, at det selv i 2050 vil være acceptabelt, at et land som Danmark netto udleder drivhusgasser. ”Lavemissionssamfund” er samtidig en ukonkret og ubrugelig betegnelse for en målsætning, der skal sende konkrete signaler om investeringer og teknologivalg.

Af bemærkningerne til § 1 fremgår at ”lavemissionssamfund” skal tolkes som EU's 80-95 % reduktion til 2050. Et 80 % mål vil være helt utilstrækkeligt klimamæssigt og uambitiøst for Danmark. Det ville betyde, at landbruget i princippet kan fortsætte uændret med høje emissioner (de nuværende ca. 16 % ud af samtlige, vil med tiden blive helt dominerende). Selv et 95 % mål er ikke tilstrækkeligt for at Danmark kan opfylde sin retfærdige andel af den globale opgave.

Med hensyn til det langsigtede mål har NOAH gentagne gange slået på behovet for en dobbelt målsætning for 2050, der indebærer, at Danmark hurtigst muligt bliver fossilfri og får vendt netto-udledning af drivhusgasser til et netto-optag. Det dobbelte, langsigtede mål er:

1. En hurtig udfasning af Danmarks brug af fossile brændsler gennem energibesparelser og etablering af en energiforsyning baseret på vedvarende energikilder.
2. En hurtig reduktion af Danmarks udledning af drivhusgasser til et niveau, der er mindre end, hvad der optages i planter, jord og sediment via naturlige processer og mekanismer.

³ 40 % hjemlig drivhusgasreduktion i 2020 i forhold til 1990; Halvdelen af Danmarks traditionelle el-forbrug skal komme fra vind i 2020. El- og varmforsyningen skal dækkes af vedvarende energi i 2035; Kul udfases fra danske kraftværker senest i 2030; Oliefyre udfases senest i 2030+; Hele vores energiforsyning skal dækkes af vedvarende energi i 2050.

Målene for 2020, 2030, 2040 og 2050 er afgørende for reduktionsstien og dermed størrelsen af den kumulerede mængde af drivhusgasser, der udledes frem til 2050. Omvendt vil et bestemt budget frem til 2050 være afgørende for, hvilke mål vi kan vælge undervejs. Forslaget mangler at komme med et bud på, hvad Danmarks samlede drivhusgasbudget højst må være frem til 2050.

Forslaget mangler i den forbindelse at håndtere spørgsmålet om retfærdighed. Hvad er Danmarks retfærdige andel af det globale drivhusgasbudget frem til 2050 under 2-graders målsætningen? Dette burde være Klimarådets første opgave at komme med bud på. Som konsekvens skal målsætningerne i lovens formål kunne justeres i takt med at der kommer ny videnskabelig viden om klimaet og de globale drivhusgasbudgetter under 2-graders målet.

Der mangler indførelse af princippet om drivhusgasbudgetter – vi foreslår 3-årige.

NOAH har fremsendt konkret skitse til forslag til klimalov⁴ med tilhørende notat⁵ med eksempler på reduktionsforløb og tilhørende drivhusgasbudget til politikere og embedsværk. Vi skal henvise til disse to dokumenter for en uddybning af, hvad vi mener en dansk klimalov skal indeholde.

Indskrivning af mål i loven var en del af regeringsgrundlaget, hvor der nederst på s. 28 står ” Målene skrives ind i en klimalov – inspireret af den britiske og den skotske klimalov”. Det er også en del af aftaletekstens del C. Derfor bør forligskredsen enes om at få konkrete mål med i loven.

§§ Paragraffer der bør tilføjes

I ”Aftale om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger” del C ”Proces for fastsættelse af nationale klimamålsætninger” hedder det ”Med klimaloven forpligtes klima-, energi- og bygningsministeren til mindst hvert 5. år at fremsætte nationale klimamålsætninger med et perspektiv på 10 år. Den til enhver tid siddende klima-, energi- og bygningsminister forpligtes således til løbende overfor Folketinget at fremsætte nationale klimamålsætninger indenfor disse rammer.”

Denne del af aftalen er slet ikke kommet med i lovtæksten og bør løftes over som en selvstændig paragraf.

Aftalens del C viser, at aftalekredsen har haft til hensigt, at der skal konkrete mål ind i lovtæksten, men det er ikke sket med det forslag som er sendt i høring, bortset fra at det nævnes i overskriften og i bemærkningerne!!

Ud over en udvidelse af formålet og indførelse af paragraffer med mål og drivhusgasbudgetter mangler forslaget at definere klart, hvem loven retter sig mod. Som det fremgår af vores forslag til en dansk klimalov mener vi, at en klimalov bør fastlægge en forpligtelse for de danske myndigheder, herunder især den danske regering, til at sikre, at den nationale udledning af drivhusgasser reduceres i overensstemmelse med de i klimaloven angivne konkrete målsætninger og de i medfør af loven fastlagte budgetter.

⁴ <http://klima-sos.dk/onewebmedia/Udkast-til-Klimalov-NOAH-26-3-2010-endelig.pdf>

⁵ http://klima-sos.dk/onewebmedia/Notat_vedr_reduktionsforloeb_og_drivhusgasbudgetter_dansk_klimalov_3_dec_2011.pdf

Forslaget mangler også bestemmelser der forpligter den til enhver tid siddende regering på at søge mål og drivhusgasbudgetter opfyldt gennem løbende vedtagelse af en række programmer for de enkelte sektorer (se vores forslag til klimalov i fodnote 2).

Forslaget mangler at definere sådanne sektorrelaterede programmer og deres overordnede indhold, varighed og procedure for forlængelse. Eksempler på programmer er Emissionsreduktionsprogram, Klimatilpasningsprogram, Arealanvendelse, Energibesparelse og Energieffektivisering, Fremme af VE, Affald og Transport, som bør tildeles hver deres paragraf.

Forslaget mangler bestemmelser, som pålægger regeringen at sikre, at den øvrige nationale lovgivning udformes og anvendes på en måde, der er i overensstemmelse med klimalovens målsætninger og budgetter. Det handler dels om fremtidig lovgivning, men i høj grad også om at påbegynde en proces, der så vidt muligt fjerner de indbyrdes modstridende virkninger, som lovgivningen gennem årene har en tendens til at opbygge.

Som forslaget ser ud nu indebærer det ingen forpligtelse til klimapolitisk handling fra klimaministerens eller regeringens side. Der er på ingen måde tale om en "driver" i klimapolitikken, men kun om håndtering af Klimarådets årlige rapport og videresendelse af Energistyrelsens Klimapolitiske Redegørelse til Folketinget. Det er for tandløst og ikke en klimalov i international forstand. I lovforslagets overskrift har man da også fjernet ordet klimalov og sat det i en efterstillet parentes. Andet ville også være misvisende.

Klimarådet

§ 2

Stk. 2

Blandt Klimarådets opgaver mangler der et vigtigt punkt 0):

"0) Ud fra den nyeste klimavidenskabelige viden om det resterende globale drivhusgasbudget under 2-graders målsætningen udarbejdes der løbende forslag til, hvad Danmarks retfærdige andel heraf vil være, samt hvilke danske reduktionsmålsætninger det medfører i et 10-års perspektiv og frem."

Denne opgave er central i forhold til at give et kvalificeret med/modspil til aftalens del C Proces for fastsættelse af nationale klimamålsætninger (når det kommer med i lovteksten).

Stk. 4

Vi ønsker, at Klimarådets årlige rapport også offentliggøres og sendes til Folketinget samtidig med at den sendes til klima-, energi- og bygningsministeren

§ 3

Det er slående, at der i beskrivelsen af de kvalifikationer, som Klimarådets formand og medlemmer skal besidde, ikke eksplicit nævnes klimavidenskabelig ekspertise. Det vil være afgørende for Klimarådets funktion som rådgiver for regering og Folketing og som aktør i den offentlige debat, at man evner at perspektivere dansk klimapolitik og Danmarks rolle ud fra den til enhver tid gældende globale klimasituation. Vi har ikke brug for endnu et Miljøøkonomisk Råd.

Stk. 2

Formanden skal have bred faglig baggrund inden for blandt andet **klimavidenskab** (*tilføjes*) samfundsøkonomi...

Stk. 3

Medlemmerne af Klimarådet skal have bred ekspertise og et højt fagligt niveau inden for **klimavidenskab** (*tilføjes*), energi, transport...

Klimapolitisk redegørelse

§ 5

Stk. 2

Klima-, energi- og bygningsministeren afgiver **på vegne af regeringen** (*tilføjes*) den klimapolitiske redegørelse til Folketinget.

Kim Ejlersen, Palle Bendsen og Peter Arnborg
NOAH Energi og Klima

Hvordan kan en dansk klimalov se ud, og hvad skal den indeholde?

**Et konkret forsøg på at formulere en skitse til et lovforslag
(uden ledsagende lovbemærkninger)**

NOAH Energi og Klima

26. marts 2010

Den oprindelige skitse blev udarbejdet af professor, dr. jur. Ellen Margrethe Basse, formand for Aarhus Universitets klimapanel og leder af Klimasekretariatet og er efterfølgende bearbejdet af NOAH. Det nedenstående forslag er NOAH's bud på en dansk klimalov.

Skitsen blev oprindeligt udarbejdet ifm. Ellen Margrethe Basse's indlæg "Hvordan kan en dansk klimalov se ud, og hvad kan den indeholde?" på NOAH's arrangement, "Skal Danmark have en klimalov?", der blev afholdt på Kalvebod Brygge den 10. november 2009 med deltagelse af bl. a. ordførere fra Folketinget Per Clausen (EL), Per Dalgaard (DF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Ole Hækkerup (S), Per Ørum Jørgensen (KF) og Margrethe Vestager (RV). Skitsen er inspireret af den klimalov, der er vedtaget i Storbritannien i 2008 hhv. den klimalov, der er vedtaget i Skotland i 2009. Forslaget er udformet under hensyntagen til de danske traditioner, idet der ikke i Danmark er tradition for formulering af love, der - som de to nævnte - pålægger regeringen konkrete forpligtelser til at realisere konkrete målsætninger, hvor opfyldelsen vedrører en tidsperiode, der er meget længere end regeringens mulige funktionsperiode.

Lov nr. af om klimaændringer og –tilpasninger

Kapitel 1.

Formål, anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven fastlægger en forpligtelse for de danske myndigheder, herunder især den danske regering, til at sikre, at den nationale udledning af drivhusgasser reduceres i overensstemmelse med de i denne lov angivne konkrete målsætninger og de i medfør af loven fastlagte budgetter.

Stk. 2. Loven skal sikre en hurtig udfasning af Danmarks brug af fossile brændsler gennem energibesparelser og etablering af en energiforsyning baseret på vedvarende energikilder.

Stk. 3. Loven skal sikre, at Danmarks udledning af drivhusgasser hurtigt reduceres til et niveau, der er mindre end hvad der optages i planter, jord og sediment via naturlige processer og mekanismer.

Stk. 4. Loven skal sikre, at Danmark medvirker til at opfylde FN's Klimakonventions formål, principper og forpligtelser samt yde sit retfærdige bidrag til at holde den globale temperaturstigning så langt under 2 grader Celsius som muligt set i forhold til det førindustrielle niveau.

Stk. 5. Loven skal medvirke til at sikre opfyldelse af de internationalt og i EU fastlagte målsætninger om en omfattende kvantitativ reduktion af udledningen af drivhusgasser.

Stk. 6. Loven skal medvirke til at sikre en omfattende kvantitativ reduktion i den del af udledningerne af drivhusgasser fra international luftfart og international skibsfart, der kan tilskrives Danmark.

Stk. 7. Loven skal medvirke til at sikre en klimatilpasningspolitik, der integreres i den øvrige politik og lovgivning, og som bidrager til tilvejebringelse af fælles rettidige løsninger.

§ 2. I denne lov forstås ved følgende:

- 1) *Drivhusgasser:* Kuldioxid (CO₂), metan (CH₄), lattergas (N₂O), hydroflourcarboner (HFC), perfluorcarboner (PFC) og svovlhexafluorid (SF₆) og andre gasser, der måtte blive omfattet af post-Kyoto regimet.
- 2) *CO₂-ækvivalenter:* Omregning af drivhuseffekten fra én af de af loven omfattede drivhusgasser til effekten af den tilsvarende mængde CO₂.
- 3) *Basisåret:* Det år, som internationalt er fastlagt som referenceåret for den konkrete procentvise reduktion af drivhusgasudledning.
- 4) *Reduktionsmålsætninger:* Målsætninger for reduktionen af drivhusgasudledningen fra samtlige kilder, der er omfattet af denne lov, jf. § 3.
- 5) *Nettoudledning:* Den samlede udledning af drivhusgasser fratrukket det samlede optag af drivhusgasser.
- 6) *Drivhusgasbudgetter:* Et budget for den totale mængde drivhusgasudledning i en given periode.
- 7) *Årlige budgetter:* Den maksimale mængde af drivhusgasser, der netto kan udledes inden for et givent år.
- 8) *Forpligtelsesperiode:* Den tidsperiode, der er omfattet af et emissionsbudget.

§ 3. Loven gælder på land- og søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone, for flyvninger, der foregår fra eller ankommer til en flyveplads i Danmark og for bunkring af skibe foretaget i Danmark.

Stk. 2. Uden for lovens anvendelsesområde falder den del af drivhusgasudledningen inden for Rigsfællesskabet, der vedrører Grønland og Færøerne.

Stk. 3. Regeringen kan til gennemførelse af internationale aftaler og EU's retsfor skrifter udvide lovens anvendelsesområde, så den omfatter de yderligere udledninger, Danmark måtte blive ansvarlig for.

§ 4. Ved lovens anvendelse skal der lægges vægt på, at princippet om at drivhusgasreduktionerne primært skal sikres gennem egne reduktioner (supplementaritetsprincippet), respekteres. For de ikke-kvoteomfattede sektorer skal reduktionerne udelukkende ske ved hjemlige tiltag. For de kvoteomfattede sektorer skal mindst 90 % af reduktionerne ske gennem hjemlige tiltag.

Kapitel 2.

Emissionsreduktionsmålsætninger

§ 5. Det er regeringens forpligtelse at sikre, at nettoudledningen af drivhusgasser i Danmark,

- senest i 2020 er reduceret med mindst 50 % i forhold til 1990/1995-basisåret,
- senest i 2030 er reduceret med mindst 90 % i forhold til 1990/1995-basisåret,
- senest i 2050 er reduceret med mindst 100 % i forhold til 1990/1995-basisåret.

Stk. 2. Basisåret for CO₂ og CH₄ er 1990. Basisåret for N₂O, HFC, PFC og SF₆ er 1995.

Stk. 3. Ved 1990/1995-basisåret forstås den samlede nettomængde udledning i 1990 hhv. 1995 for de i stk. 3 nævnte drivhusgasser.

Stk. 4. Reduktionsmålsætningerne for årene 2020, 2030 og 2050 beregnes som den gennemsnitlige årlige udledning for de tilhørende 3-årige budgetperioder (jf. § 8).

§ 6. Regeringen kan ændre de i § 5, stk. 1 nævnte procentsatser og de i § 5, stk. 3 angivne basisår, hvis det er begrundet i

- afgørende ny videnskabelig indsigt om klimaændringerne og deres konsekvenser m.v., som internationalt anerkendes, eller
- afgørende ændringer i den internationale og/eller i EU's lovgivning og politik.

Hvis internationale aftaler og EU's retsfor skrifter, som Danmark er forpligtet til at følge, indebærer ændringer mht. basisåret, skal opgørelserne efter denne lov tage udgangspunkt i de internationale forpligtelser og forpligtelserne ift. EU.

Stk. 2. Regeringen skal, så hurtigt som praktisk muligt, anmode Klimakommissionen (jævnf. § 25) om rådgivning med hensyn til mulige ændringer der overvejes, på grund af de i stk. 1 nævnte forhold.

Stk. 3. Klimakommissionen skal skriftligt redegøre for den internationale videnskabelige viden, der er relevant for regeringens beslutninger, samt redegøre for de anbefalinger, den vil give i forhold til de overvejede ændringer. Kommissionen skal sende materialet til regeringen senest måneder efter modtagelsen af henvendelsen. I den udstrækning, kommissionens medlemmer ikke er indbyrdes enige, skal det klart fremgå af det til regeringen fremsendte materiale.

Stk. 4. Klimakommissionen skal samtidig med fremsendelsen af materialet til regeringen sende en kopi til relevante nationale myndigheder. Kommissionens redegørelse og anbefalinger skal offentliggøres hurtigst muligt.

Stk. 5. Regeringens beslutninger, der er omfattet af stk. 1, skal baseres på rådgivning fra Klimakommissionen samt de synspunkter, der modtages fra andre nationale myndigheder.

§ 7. Regeringen skal senest ... anmode Klimakommissionen om rådgivning med hensyn til, om den i § 5, stk. 1 nævnte 2020-reduktionsmålsætning kan betragtes som den højst opnåelige, eller om det er muligt at opstille mere ambitiøse målsætninger for 2020.

Stk. 2. Regeringens beslutninger vedrørende en eventuel skærpelse af målsætningen for de reduktioner, der skal opnås senest i 2020, skal baseres på den rådgivning, den modtager fra Klimakommissionen samt de synspunkter, der modtages fra andre nationale myndigheder. Fravigelser fra denne rådgivning skal begrundes.

Stk. 3. Kommissionens rådgivning, der afgives efter en henvendelse modtaget fra regeringen, baseres på følgende kriterier:

- (1) den internationale videnskabelige viden om forhold vedrørende klimaændringer, konsekvenserne af klimaændringer m.v.,
- (2) den aktuelle tilgængelige teknologi og kendte teknologi, der er så udviklet, at den er tæt på at kunne tages i anvendelse, herunder eventuelt under forudsætning af iværksættelse af nye incitamenter,
- (3) energipolitikken, især energiforsyningssituationen, import- og eksport af energi, andelen af vedvarende energi i energiforsyningen, samt kulstof- og energiintensiteten i den danske økonomi,
- (4) miljømæssige forhold, herunder især biodiversitet, spørgsmål om arealanvendelse og bæredygtig anvendelse af biomasse (jf. § 11),
- (5) økonomiske forhold, især den danske økonomi, forholdene for små og mellemstore virksomheder samt situationen på arbejdsmarkedet, herunder den aktuelle beskæftigelsessituation,
- (6) finansielle forhold, herunder især de skattemæssige indtægter, de offentlige udgifter og den offentlige gæld,
- (7) sociale forhold, især forholdene for de økonomisk dårligst stillede og særligt sårbare,
- (8) særlige forhold der har betydning for erhvervsudvikling og livsbetingelserne i øvrigt i det åbne land og/eller på øerne (dog ikke Fyn og Sjælland), og
- (9) den europæiske og internationale lovgivning og politik.

Stk. 4. Klimakommissionen skal skriftligt redegøre for den internationale videnskabelige indsigt af relevans for regeringens beslutning samt redegøre for de anbefalinger, kommissionen vil give i forhold til en eventuel skærpelse af målsætningen for 2020. Kommissionen skal svare regeringen senest måneder efter modtagelsen af henvendelsen. I den udstrækning, kommissionens medlemmer ikke er indbyrdes enige, skal det klart fremgå af det fremsendte.

Stk. 5. Kommissionen skal samtidig med at den fremsender sine betragtninger til regeringen, sende en kopi til andre nationale myndigheder. Kommissionens betragtninger skal offentliggøres hurtigst muligt.

Kapitel 3.

Emissionsbudgetter

§ 8. Regeringen skal udarbejde et samlet budget for perioden 2012 til 2050, som angiver den maksimale mængde drivhusgasser, der kan udledes fra det af denne lov omfattede territorium, jf. § 3.

Stk. 2. Regeringen skal for den samlede periode 2010 til 2050 opdele drivhusgasbudgettet i 3-årige budgetperioder med tilhørende årlige budgetter. De 3-årige budgetperioder er,

1. Perioden 2012-2014, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2012
2. Perioden 2015-2017, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2012
3. Perioden 2018-2020, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2012
4. Perioden 2021-2023, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2012
5. Perioden 2024-2026, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2012
6. Perioden 2027-2029, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2015
7. Perioden 2030-2032, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2018
8. Perioden 2033-2035, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2021
9. Perioden 2036-2038, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2024
10. Perioden 2039-2041, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2027
11. Perioden 2042-2044, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2030
12. Perioden 2045-2047, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2033
13. Perioden 2048-2050, budgettet skal senest fastsættes 1. januar 2036

Stk. 3. Regeringen kan under særlige omstændigheder ændre de i stk. 2 nævnte budgetter og budgetperioder.

Stk. 4. Regeringens beslutninger omfattet af stk. 1-3 skal baseres på rådgivning fra Klimakommissionen samt den rådgivning, der modtages fra andre nationale myndigheder.

Stk. 5. Kommissionens rådgivning efter stk. 1 skal baseres på følgende kriterier:

- (1) den videnskabelige indsigt i forhold af betydning for klimaændringer og konsekvenserne af ændringerne,
- (2) den aktuelle tilgængelige teknologi og den kendte teknologi, der er udviklet så meget, at den er tæt på at kunne tages i anvendelse, herunder eventuelt med brug af nye virkemidler,
- (3) energipolitikken, især energiforsyningssituationen, import- og eksport af energi, andelen af vedvarende energi samt kulstof- og energiintensiteten i den danske økonomi,
- (4) miljømæssige forhold og især påvirkningen af biodiversiteten, spørgsmål om arealanvendelse og bæredygtig anvendelse af biomassen (jf. § 11),
- (5) økonomiske forhold, især den danske økonomi, forholdene for små og mellemstore virksomheder og arbejdsmarkedet, herunder arbejdsløshedstal,

- (6) finansielle forhold, herunder især skattemæssige indtægter, de offentlige udgifter og den offentlige gæld,
- (7) sociale forhold, især forholdene for de økonomisk dårligst stillede,
- (8) særlige forhold for befolkningen og den del af erhvervslivet, der er etableret i det åbne land og på øerne (dog ikke Fyn og Sjælland), og
- (9) den europæiske og internationale lovgivning og politik.

Stk. 6. Klimakommissionen skal skriftligt redegøre for den internationale videnskabelige indsigt af relevans for de beslutninger vedrørende budgetperioder, som regeringen overvejer eller kan overveje, samt redegøre for de anbefalinger, der kan gives i forhold til valget af konkrete forpligtelsesperioder. Kommissionen skal fremsende materialet til regeringen senest måneder efter modtagelsen af henvendelsen. I den udstrækning, kommissionens medlemmer ikke er indbyrdes enige, skal det klart fremgå af det fremsendte.

Stk. 7. Kommissionen skal samtidig med, at den fremsender materialet til regeringen sende en kopi til andre nationale myndigheder. Kommissionens materiale skal offentliggøres hurtigst muligt.

Stk. 8. Regeringen er pligtig til at sikre, at det fastsatte årsbudget overholdes. Enhver overskridelse skal offentliggøres og ledsages af en nærmere begrundelse, jf. § 22.

Kapitel 4.

Emissionsreduktionsprogram

§ 9. Regering er forpligtet til senest at udarbejde et sammenhængende emissionsreduktionsprogram, der er egnet til at sikre opfyldelse af den langsigtede 2050-reduktionsmålsætning og reduktionsmålsætningen for årene 2020 og 2030 samt overholdelse af de emissionsbudgetter, der er fastlagt ved denne lov eller vedtaget i henhold til loven.

Stk. 2. I programmet skal der redegøres for, hvorledes hovedstrukturen i et kommende energiforsyningssystem udelukkende baseret på vedvarende energikilder skal se ud, samt hvilke behov der vil være til finansiering.

Konkret skal programmet gøre rede for behovet for etablering af en klimainvesteringsfond og en klimainnovationsfond, der tilsammen skal sikre helheden i det kommende energiforsyningssystem ved at sikre, at den nødvendige finansiering kan tilvejebringes på de rette tidspunkter. Fondene skal træde til i det omfang udviklingen af systemets delkomponenter ikke kan forventes etableret via markedsmekanismen og en ny incitamentsstruktur.

Programmet skal endvidere redegøre for, hvordan regeringens forskellige sektorhandlingsprogrammer, regeringens relevante strategier samt de indgåede politiske aftaler, vedrørende politikken inden for sektorerne: energi, transport, land- og skovbrug, affald, natur og miljø m.v., konkret kan opfattes som effektive midler (delelementer) til realisering af det i stk. 1 omhandlede overordnet emissionsreduktionsprogram. Tilsvarende skal der redegøres for, hvordan aftaler, strategier m.v. på skatteområdet konkret bidrager til opfyldelsen af det i stk. 1 omhandlede overordnede emissionsreduktionsprogram.

Stk. 3. I det i stk. 1 omhandlede emissionsreduktionsprogram skal der endvidere redegøres for, hvordan gældende lovgivning kan bidrage til opfyldelsen af reduktionsmålsætningerne. Der skal foretages en afdækning af eventuelle barrierer i den gældende lovgivning og administrative praksis, ligesom der skal redegøres for, hvilke nye tiltag, regeringen vil iværksætte.

Stk. 4. Programmet skal forelægges Folketinget senest ..., og offentliggøres samtidig med forelæggelsen.

Stk. 5. Folketinget træffer beslutning om, hvornår og hvordan programmet skal evalueres, og hvornår et nyt samlet emissionsreduktionsprogram skal forelægges.

Kapitel 5.

Klimatilpasningsprogram

§ 10. Regeringen er forpligtet til senest at præsentere et integreret klimatilpasningsprogram, som forelægges Folketinget. Det skal angive,

- (1) relationen til de internationale aftaler om klimatilpasning samt EU's retsakter om klimatilpasning, herunder hvidbogen om klimatilpasning,
- (2) de nationale målsætninger der er bestemmende for indsatsen, den konkrete sårbarhed i Danmark, eventuelle "hot spots", som skal vurderes og analyseres nærmere, og konkrete lov- og politikområder, der er relevante ift. programmet,
- (3) sammenhængen med de øvrige målsætninger, budgetter og programmer der er omfattet af denne lov, og mulige konflikter imellem disse, skal analyseres,
- (4) forslag til planer, initiativer, virkemidler og mekanismer, der skal bidrage til en integreret og rettidig indsats,
- (5) overslag over de medfølgende omkostninger samt forslag til finansiering,
- (6) forslag til procedurer, der skal sikre en bred offentlig inddragelse i og medansvar for rettidige og adækvate løsninger,
- (7) forslag til procedurer, der skal sikre en inddragelse af interesseorganisationer, virksomheder, institutioner og myndigheder i indsatsen og ansvaret for rettidige og adækvate løsninger, og
- (8) den periode, som klimatilpasningsprogrammet vedrører.

Stk. 2. Klimatilpasningsprogrammet angiver kriterier og tidsplan for evaluering og for den rapportering, som foretages under implementeringen.

Stk. 3. Klimakommissionen bistår regeringen i arbejdet med programmet, der skal bygge på de nyeste videnskabelige konsekvensanalyser af klimaforandringerne indflydelse i Danmark f.eks. hvad angår havstigning, temperatur, nedbør og vind, og de forventede konsekvenser for landskab, natur og miljø skal vurderes. Klimakommissionen skal samtidig med, at den fremsender sine betragtninger til regeringen sende en kopi af materialet til andre nationale myndigheder. Kommissionens betragtninger skal offentliggøres hurtigst muligt.

Stk. 4. Klimatilpasningsprogrammet skal forelægges Folketinget. Folketinget angiver i forbindelse med stillingtagen til programmet, om den angivne gyldighedsperiode kan tiltrædes, og hvornår der senest skal fremsendes forslag til et nyt klimatilpasningsprogram.

Kapitel 6.

Arealanvendelse, energibesparelse og energieffektivisering, fremme af vedvarende energi, affaldshåndtering, transport m.v.

§ 11. Regeringen er forpligtet til senest ... at udarbejde et program for en økologisk og bæredygtig arealanvendelse. Programmet, der skal forelægges for Folketinget, skal ses i sammenhæng med de målsætninger, budgetter og programmer der er omfattet af denne lov. Det skal angive,

- (1) de konkrete målsætninger og virkemidler, der tages i brug for at øge optag af drivhusgasser (dræn) og begrænse udledningen af drivhusgasser,
- (2) sammenhængen med de handlingsplaner, strategier og politiske aftaler, der er indgået vedrørende land- og skovbrug, herunder eventuelle interessekonflikter, som begrunder en konkret prioritering,
- (3) sammenhængen med de handlingsplaner, strategier og politiske aftaler, der er indgået vedrørende natur- og miljøforhold, herunder eventuelle interessekonflikter, som begrunder en konkret prioritering,
- (4) sammenhæng med og eventuelle konflikter i forhold til gældende internationale aftaler, EU-retsforskrifter og dansk lovgivning,
- (5) forslag til initiativer, virkemidler og mekanismer, der skal bidrage til opfyldelsen af målsætningerne og fjernelse af barrierer, og
- (6) den periode, som programmet vedrører.

Stk. 2. Der skal i programmet opstilles kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af programmet.

Stk. 3. Før programmet forelægges Folketinget, skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om programmet, herunder den i programmet angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af programmets gyldighedsperiode skal regeringen fremlægge et nyt program til afløsning.

§ 12. Regeringen er forpligtet til senest at udarbejde et program for energibesparelse og energieffektivisering. Programmet, der skal forelægges Folketinget, skal ses i sammenhæng med de målsætninger, budgetter og programmer der er omfattet af denne lov. Det skal angive,

- (1) de konkrete målsætninger og virkemidler, der tages i brug for at øge direkte energibesparelser og energieffektiviseringen i alle sektorer, herunder virkemidler og mekanismer, der skal bidrage til opfyldelsen af målsætningerne og fjernelse af barrierer,

- (2) sammenhængen med de forsknings- og udviklingsprogrammer, der udmøntes vedrørende energieffektivisering,
- (3) offentlige myndigheders funktion som rollemodeller, og
- (4) sammenhængen med de handlingsplaner, strategier, politiske aftaler, der er indgået vedrørende bygninger, arealanvendelse, transport og affaldshåndtering,
- (5) sammenhængen med gældende internationale aftaler, EU-retsakter og dansk lovgivning på området,
- (6) sammenhængen med politiske aftaler på skatteområder samt den konkret relevante skattelovgivning og praksis på området, herunder en vurdering af effektiviteten ift. opfyldelsen af målsætningerne om reduktion af drivhusgasser og fremme af energibesparelse og energieffektivisering,
- (7) den periode som handlingsplanen vedrører.

Stk. 2. Der skal i programmet være opstillet kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af programmet.

Stk. 3. Før programmet forelægges Folketinget skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om programmet, herunder den i programmet angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af programmets gyldighedsperiode skal regeringen fremlægge et nyt program til afløsning.

§ 13. Regeringen er forpligtet til senest at udarbejde et program for fremme af vedvarende energi. Programmet, der skal forelægges for Folketinget, skal ses i sammenhæng med de målsætninger, budgetter og programmer der er omfattet af denne lov. Det skal angive,

- (1) de konkrete målsætninger og virkemidler, der tages i brug for at fremme andelen af vedvarende energi og begrænse udledning af drivhusgasser,
- (2) forslag til initiativer, der skal bidrage til at fjerne eller begrænse tekniske, økonomiske og retlige barrierer,
- (3) sammenhængen med de forsknings- og udviklingsprogrammer, der udmøntes til fremme af teknologiudvikling, integrering af vedvarende energi i nettet m.v.,
- (4) sammenhængen med politiske aftaler på skatteområder samt den konkret relevante skattelovgivning og praksis på området, herunder en vurdering af effektiviteten ift. opfyldelsen af målsætningerne om reduktion af drivhusgasser og fremme af vedvarende energi,
- (5) sammenhængen med de handlingsplaner, strategier, politiske aftaler, der er indgået vedrørende affaldsområdet fsva. nyttiggørelse af biologisk nedbrydeligt affald fra industri, husholdninger og jordbrug som biomaterialc i energiforsyningen,
- (6) sammenhængen med konkret gældende internationale aftaler, EU-retsakter og dansk lovgivning på området, herunder interessekonflikter, som begrundes en konkret prioritering,
- (7) sammenhængen med de handlingsplaner, strategier og politiske aftaler, der er indgået vedrørende natur- og miljøforhold, herunder eventuelle interessekonflikter, som begrundes en konkret prioritering, og
- (8) den periode som programmet vedrører.

Stk. 2. Der skal i programmet opstilles kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af programmet.

Stk. 3. Før programmet forelægges Folketinget skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om programmet, herunder den i programmet angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af programmets gyldighedsperiode skal regeringen fremlægge et nyt program til afløsning.

§ 14. Regering er forpligtet til senest at udarbejde et program for en affaldspolitik og lovgivning, der sikrer en bæredygtig nyttiggørelse af affald, og som begrænser drivhusgasudledningen fra affaldshåndteringen. Programmet, der skal forelægges Folketinget, skal ses i sammenhæng med de målsætninger, budgetter og programmer, der er omfattet af denne lov. Programmet skal angive

- (1) de konkrete målsætninger og virkemidler, der tages i brug for at minimere affaldsmængderne, samt udledningen af drivhusgasser fra affaldshåndteringen,
- (2) sammenhængen med politiske aftaler på skatteområder, samt den betydning den gældende skattelovgivning har som middel til at opfylde målsætningen om reduktion af drivhusgasser og øget anvendelse af vedvarende energi,
- (3) sammenhængen med de gældende EU-retsakter, især med de klimarelevante affaldsbestemmelser i affaldsrammedirektivet og VE-direktivet, samt den danske opfyldelse af sådanne bestemmelser,
- (4) sammenhængen med den danske lovgivning på området, herunder eventuelle interessekonflikter, som begrunder en konkret prioritering,
- (5) den periode, som programmet vedrører

Stk. 2. Der skal opstilles kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af programmet.

Stk. 3. Før programmet forelægges Folketinget skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om programmet, herunder den i programmet angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af programmets gyldighedsperiode skal regeringen fremlægge et nyt program til afløsning.

§ 15. Regering er forpligtet til senest at udarbejde et program for en udvikling af transportsektorens infrastruktur og transportpolitikken i øvrigt, der sikrer en bæredygtig udvikling med en udfasning af sektorens drivhusgasudledning. Programmet, der skal forelægges Folketinget, skal ses i sammenhæng med de målsætninger, budgetter og programmer der er omfattet af denne lov. Programmet skal angive,

- (1) konkrete tiltag i forhold til forbedring af infrastruktur, der har betydning for opfyldelsen af de opstillede forpligtelser mht. at reducere udledningen af drivhusgasser,

- (2) de konkrete målsætninger og virkemidler, der i øvrigt tages i brug for at øge den kollektive transport, begrænse brændstofforbruget og fremme af transport baseret på vedvarende energi,
- (3) sammenhængen med politiske aftaler på skatteområder, herunder den gældende skattelovgivning,
- (4) sammenhængen med konkret gældende EU-retsakter og dansk lovgivning på området, herunder konkrete interessekonflikter, som begrunder en konkret prioritering, og
- (5) den periode som programmet vedrører.

Stk. 2. Der skal opstilles kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af programmet.

Stk. 3. Før programmet forelægges Folketinget, skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om programmet, herunder den i programmet angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af programmets gyldighedsperiode, skal regeringen fremlægge et nyt program til afløsning.

Kapitel 7.

Involvering af offentligheden og de berørte sektorer

§ 16. Regeringen og de danske myndigheder er pligtige til at sikre gennemsigtighed i de beslutninger, der træffes, samt koordinering af den indsats, der er tale om til opfyldelse af målsætninger om reduktion samt overholdelse af budgetter.

Stk. 2. Regeringen skal udarbejde en strategi, der bidrager til at de investeringer, der foretages af de relevante sektorer, kan baseres på velkendte politiske strategier, herunder i forhold til nødvendigheden af en omstilling til anvendelse af den klimavenlige teknologi, som producenterne investerer i.

Stk. 3. Strategien skal baseres på en involvering af de relevante interesseorganisationer og andre interessenter.

§ 17. Regeringen skal i et samarbejde med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner udarbejde en strategi for, hvordan offentligheden involveres aktivt i opfyldelsen af lovens målsætninger. Strategien skal forelægges for Folketinget. Den skal angive

- (1) hvilke tiltag mht. konkrete informationer m.v., der skal tages for herved at bidrage til at borgere, virksomheder og myndigheder konkret får indsigt i de forhold, der er bestemmende for klimaændringer og klimatilpasning,
- (2) hvilke virkemidler, der kan anvendes for at sikre en aktiv involvering, herunder konkrete eksempler på, hvordan offentligheden kan bidrage til reduktioner af drivhusgasudledningen samt klimatilpasning,
- (3) uddannelsesmæssige tiltag, der skal tages på alle niveauer,

- (4) fjernelse eller begrænsning af barrierer, der har betydning for opfyldelsen en aktiv involvering af offentligheden, og
- (5) den periode, som strategien forudsættes at vedrøre.

Stk. 2. Der skal i strategien opstilles kriterier og tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af strategien.

Stk. 3. Før strategien forelægges Folketinget, skal der foretages en offentlig høring.

Stk. 4. Folketinget træffer beslutning om strategien, herunder den i strategien angivne gyldighedsperiode.

Stk. 5. Senest et år før udløbet af strategiens gyldighedsperiode skal regeringen fremlægge en ny strategi til afløsning.

Kapitel 8.

Koordinering med anden lovgivning m.v.

§ 18. Regeringen skal sikre, at den øvrige nationale lovgivning udformes og anvendes på en måde, der er i overensstemmelse med denne lovs målsætninger og budgetter.

Stk. 2. Regeringen træffer bestemmelser og andre foranstaltninger, som skal fremmes loyalt af de relevante sektorministre med henblik på effektivt at sikre en opfyldelse af lovens bindende målsætninger og overholdelse af de i medfør af loven fastlagte budgetter.

Stk. 3. Regeringen træffer bestemmelser med henblik på at gennemføre eller anvende internationale konventioner og EU-regler om forhold, der er omfattet af denne lov.

§ 19. Når en minister forbereder fremlæggelse af et lovforslag til en ny sektor eller til ændringer i gældende love, der er relevante efter denne lov, skal udformningen af lovforslaget og de ledsagende bemærkninger konkret tage højde for de forpligtelser, der følger af denne lov. Det skal fremgå af bemærkningerne, om der er konkrete interessconfvejninger, der skal tages højde for ved en samordning af kompetenceudnyttelsen efter den relevante sektorlov med opfyldelsen af denne lov.

§ 20. Statsministeren fastlægger regler og retningslinjer for offentlige myndigheders opfyldelse af forpligtelser efter denne lov.

Stk. 2. De kompetencer – herunder myndighedsudøvelse – der er relevante efter denne lov, og som konkret udmøntes gennem anden lovgivning, skal bidrage positivt til denne lovs opfyldelse.

§ 21. Regeringen skal i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner udarbejde en strategi for, hvordan den kommunale praksis samt praksis i regionerne kan bidrage til opfyldelsen af de målsætninger, der fastlægges i denne lov, samt sikre en overholdelse af de i medfør af loven fastlagte budgetter.

Stk. 2. Der skal opstilles kriterier for samt tidsplan for evaluering og rapportering under implementeringen af strategien.

Kapitel 9.

Monitorering og rapporteringsforpligtelser m.v.

§ 22. Med henblik på opfyldelse af lovens formål skal udledningen af drivhusgasser, reduktioner i udledningen og fjernelse af drivhusgasser fra atmosfæren monitoreres eller kalkuleres i CO₂-ækvivalenter (CO₂e) i overensstemmelse med de krav og kriterier, der er opstillet internationalt og af EU.

Stk. 2. Folketinget udpeger et uafhængigt organ, der kan varetage monitorering, verificering og rapportering af drivhusgasudledningen efter denne lov, jf. §

§ 23. Regeringen og de nationale myndigheder er ansvarlige for årligt og senest den 31. marts at rapportere verificerede drivhusgasudledninger for det forudgående år fra det område, de er ansvarlige for. Drivhusgasopgørelserne indsendes til Klima- og Energiministeriet.

Stk. 2. Rapporteringen skal oplyse, om grænseværdien ift. det årlige budget er respekteret. Hvis ikke budgettet overholdes, skal der redegøres for, hvad der er årsagen til det, samt hvilke nye tiltag overskridelsen giver anledning til.

Stk. 3. Rapporteringen skal forelægges Folketinget senest den 31. oktober i den periode, der følger efter den relevante forpligtelsesperiode. Rapporteringen offentliggøres samtidig med forelæggelsen.

§ 24. Statsministeren udsteder nærmere regler for indholdet af rapporteringen.

Stk. 2. Statsministeren udsteder regler for de nationale myndigheders monitorering og rapportering af verificerede drivhusgasudledninger i overensstemmelse med de regler og retningslinjer, der er opstillet af FN og EU.

Kapitel 10.

Klimakommissionen

§ 25. Regeringen etablerer et uafhængigt organ, der har til opgave at rådgive regeringen og andre nationale myndigheder efter denne lov. Det rådgivende organ kaldes Klimakommissionen.

Stk. 2. Klimakommissionen består af medlemmer.

Stk. 3. Rådets formand og øvrige medlemmer skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige, der tilsammen repræsenterer indsigt i forhold, der har betydning for klimaet, ændringer i klimaet, samfundsøkonomi og andre klimarelevante forhold.

Stk. 4. Kommissionens medlemmer vælges for år af statsministeren efter indstilling fra Det Forskningspolitiske Råd. Medlemmerne kan genudnævnes.

Stk. 5. Rådet udarbejder en forretningsorden for sit virke.

Stk. 6. Rådet udarbejder en årlig beretning, som offentliggøres.

Kapitel 11.

Ikrafttræden

§ 26. Loven træder i kraft

Notat vedrørende drivhusgasreduktionsforløb og budgetter 2012-2050 i en dansk klimalov

Kim Ejlertsen og Palle Bendsen

NOAH Energi og Klima, 3. december 2011

Vores forslag til reduktionsmål i en dansk klimalovⁱ er: 2020: 50 %, 2030: 90 % og 2050: 100 % reduktion i GHG.

Såfremt Danmark, som et af verdens rigeste og mest CO₂-udledende lande per indbygger, vil leve op til Klimakonventionens princip om, at de bredeste skuldre skal bære mest, må et retfærdigt dansk bidrag til løsning af de globale klimaproblemer som minimum indebære, at vores drivhusgasreduktion skal ske hurtigere end det, videnskaben siger, der globalt er behov for.

Valget af reduktionsprocenter er sket med udgangspunkt i vores oprindelige beregning af Klima SOS-kampagnensⁱⁱ ”mindst 6 % år for år”, som reelt var en 6,3 % år for år reduktion. Her blev alle EU-27 landenes reduktionsrater beregnet ved at forbinde landenes aktuelle drivhusgasemissioner i 2005ⁱⁱⁱ med landenes andele af det globale 2-graders budget for 2050^{iv}. Derved fik vi sammenlignelige reduktionsforløb for alle lande i EU-27 og et fagligt grundlag for den danske kampagne.

Det er vigtigt at bemærke, at når vi opgør et rimeligt dansk bidrag til løsning af de globale klimaproblemer på denne måde, så tager vi hverken hensyn til de historiske udledninger eller til, at der fortsat vil herske en ulige situation mellem rige og fattige lande helt frem til 2050^v.

Nu står vi så og skal foreslå forløb for Danmark, der starter i 2012. For at holde målsætningerne og samtidig kompensere for de ”tabte” år uden tilstrækkelig handling, tvinges vi ind i mere stejle reduktionsforløb. I tabellen herunder ses en oversigt over procenter og budgetter som mulige forslag til reduktionsmål i klimaloven.

Dansk klimalov - emissionsreduktionsmål og budgetter 2012-2050

Til brug i NOAH's forslag til dansk klimalov foreslås på basis af nedenstående oversigt følgende reduktionsmål:

År 2020 (1990 basis) reduktion:	50
År 2030 (1990 basis) reduktion:	90
År 2050 (1990 basis) reduktion:	100

Initial reduktion	Reduktion 2020 (1990 basis)	Reduktion 2030 (1990 basis)	Reduktion 2050 (1990 basis)	Fossilfri år	Samlet budget	BAU	BAU
					2012-2050	2012-2030	2012-2050
Total CO ₂ -eq	%	%	%	År	Mt CO ₂ -eq	Mt CO ₂ -eq	Mt CO ₂ -eq
6,3 procent	47,6	75,7	100	2038	770	1235	2535
7 procent	51,0	87,8	100	2032	651	1235	2535
9 procent	59,7	95,9	100	2030	536	1235	2535

Man ser et spænd mellem 47,6 % og 59,7 % reduktion til 2020 og mellem 75,7 % og 95,9 % i 2030. På den baggrund har vi valgt at foreslå de nævnte afrundede 50 % til 2020, 90 % til 2030 og 100 % til 2050 med en fossil udfasning i perioden omkring 2032.

På de følgende sider ses figurer med de enkelte reduktionsforløb og tilhørende 3-årige drivhusgasbudgetter for 6,3 %, 7 % og 9 % med udgangspunkt i 2011 – dvs. 2012 bliver første år i den første budgetperiode 2012-2013-2014 osv.

Kurverne med reduktionsforløb (de øverste på hver side) er bygget op således, at den fossile og den ikke-fossile kurve først reduceres med x, y % år for år (her 6,3 %, 7 %, 9 %) for derpå efter en årrække at gå over til en lineær reduktion, der fører kurverne til nul. Den fossile + ikke-fossile = total udledning. Den totale udledning følger f.eks. 6,3 % kurven, indtil den fossile kurve går over til lineært forløb – det afspejles så i den totale kurve, som begynder at afvige fra den teoretiske 6,3 % kurve, som aldrig vil gå i nul.

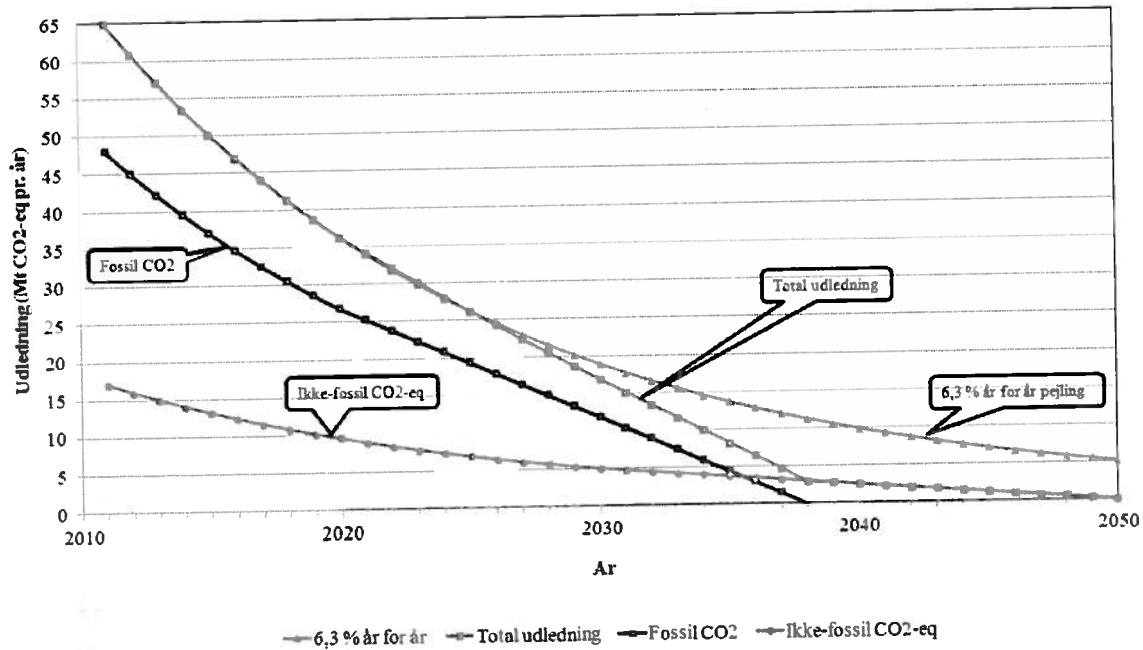
6,3 % kurven er lagt ind øverst som en pejling. I 6,3 % figuren sker overgangen til lineært forløb i 2021 (fossile kurve) hhv. 2031 (ikke-fossile kurve), og den fossile udfasning kan først ske i 2038. Generelt kan man sige, at jo lavere initial procent, jo senere vil de fossile kurver ramme nul. 6,3 % kurverne udfaser de fossile brændsler i 2038, 7 % i 2032 og 9 % i 2030.

Figureerne med de 3-årige budgetter (nederst på hver side) viser for hver budgetperiode den samlede udledning i 3-års budgetterne (venstre søjle) og den gennemsnitlige årlige reduktion i budgetperioden (højre søjle). Den gennemsnitlige årlige reduktion giver dermed en idé om omfanget af initiativer, der skal iværksættes. For den første budgetperiode i 6,3 % forløbet dækker den gennemsnitlige reduktion på 3,8 Mt CO₂ over et behov for initiativer, der i det første år sikrer en reduktion på 4,1 Mt CO₂, næste år yderligere 3,8 Mt CO₂ og i det sidste år i budgetperioden endnu 3,6 Mt CO₂. Reduktionerne kan selvfølgelig fordeles anderledes, når blot 3-års budgettet holdes.

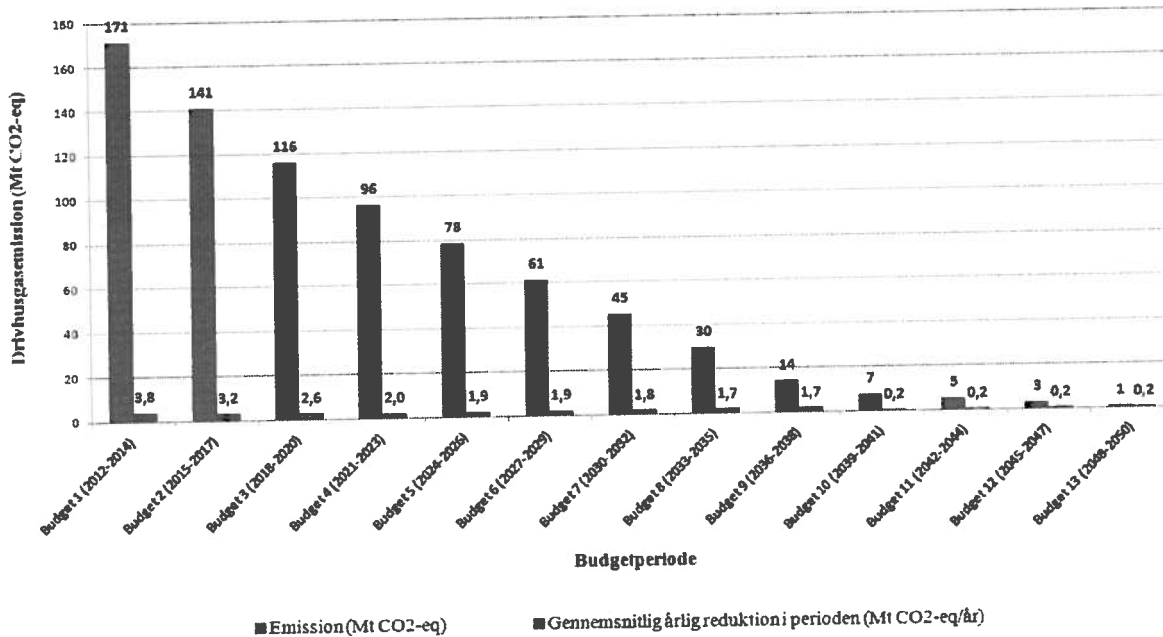
I takt med at de 3-årige budgetter falder, kan nye initiativer omfatte mindre og mindre årlige reduktioner. Nogle initiativer vil kunne virke her og nu (adfærd, hastighed på veje m.m.) andre beslutninger vil først slå igennem i senere budgetter (beslutning om bygning af nye vindmølleparker, boligrenovering m.m.) og de forskellige initiativer kan have forskellig rækkevidde i tid. Det er af stor betydning for den samlede periodes drivhusgasbudget (og dermed klima, forsyningsikkerhed, beskæftigelse m.m.), at de største reduktioner ligger i de første budgetperioder.

Initial reduktion 6,3 % år for år

Dansk klimalov - udledning af drivhusgasser i årene 2012-2050
Initial reduktion 6,3 % år for år

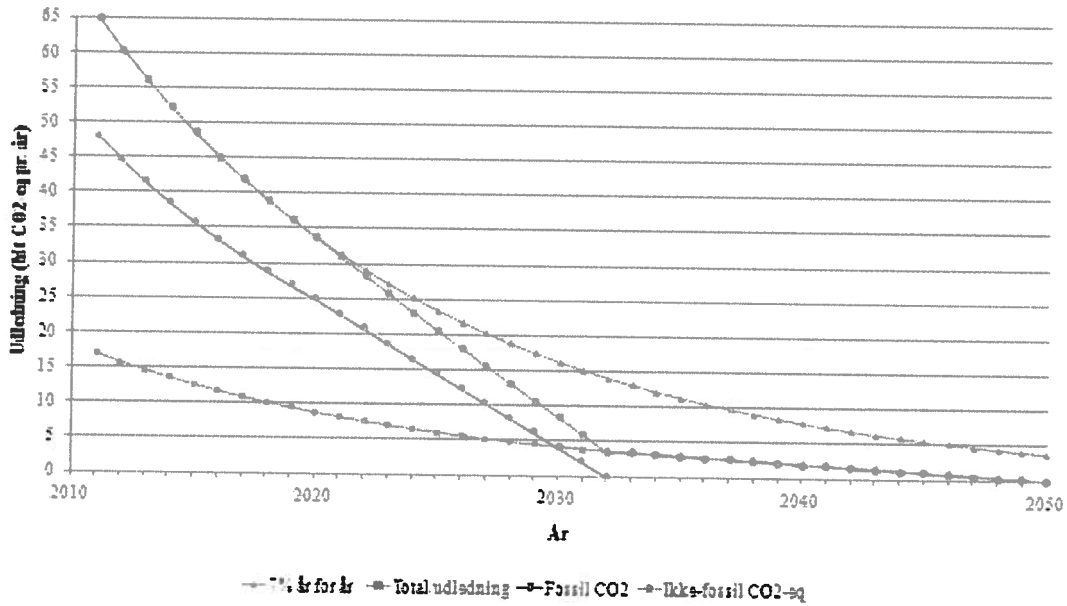

Dansk klimalov - 3-årige drivhusgasbudgetter
Initial reduktion 6,3 % år for år

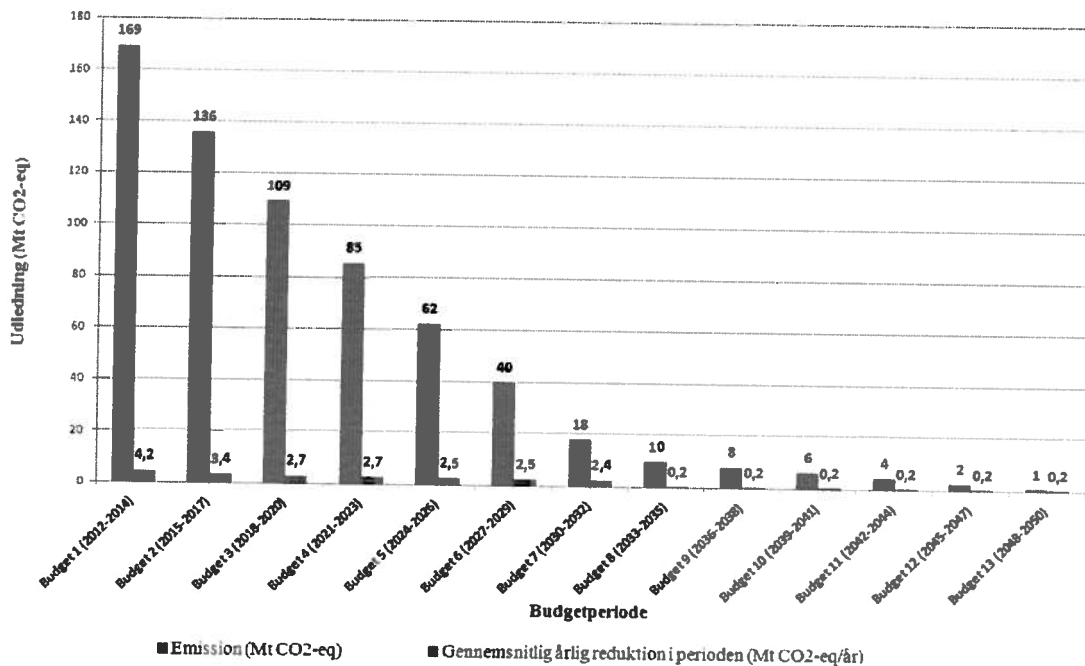

Initial reduktion 7 % år for år

Dansk klimalov - udledning af drivhusgasser i årene 2012-2050
Initial reduktion 7 % år for år

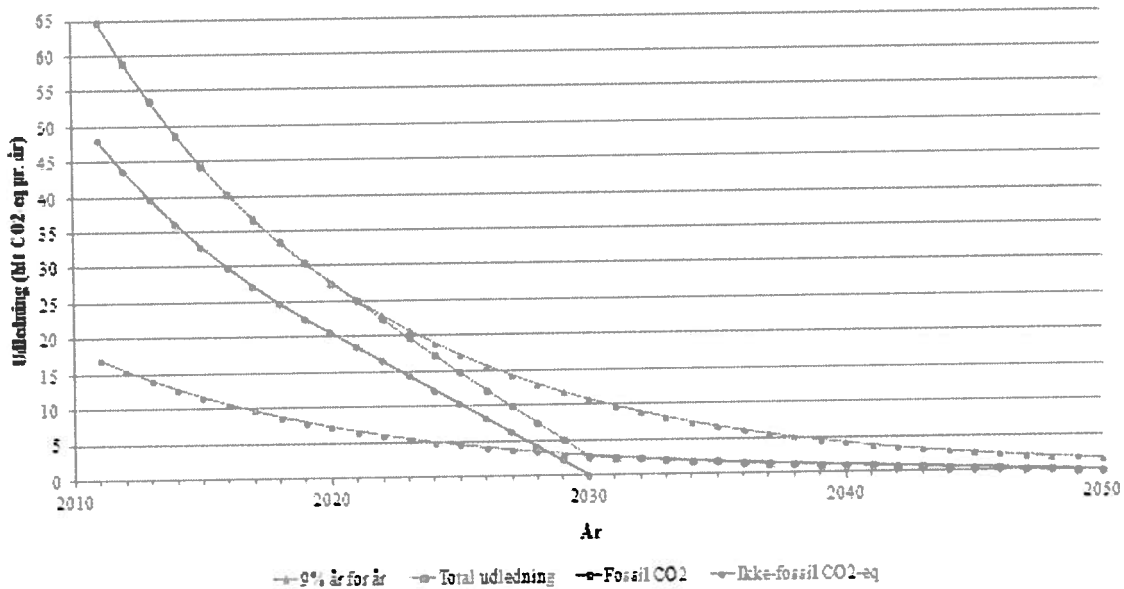

Dansk klimalov - 3-årige drivhusgasbudgetter
Initial reduktion 7 % år for år

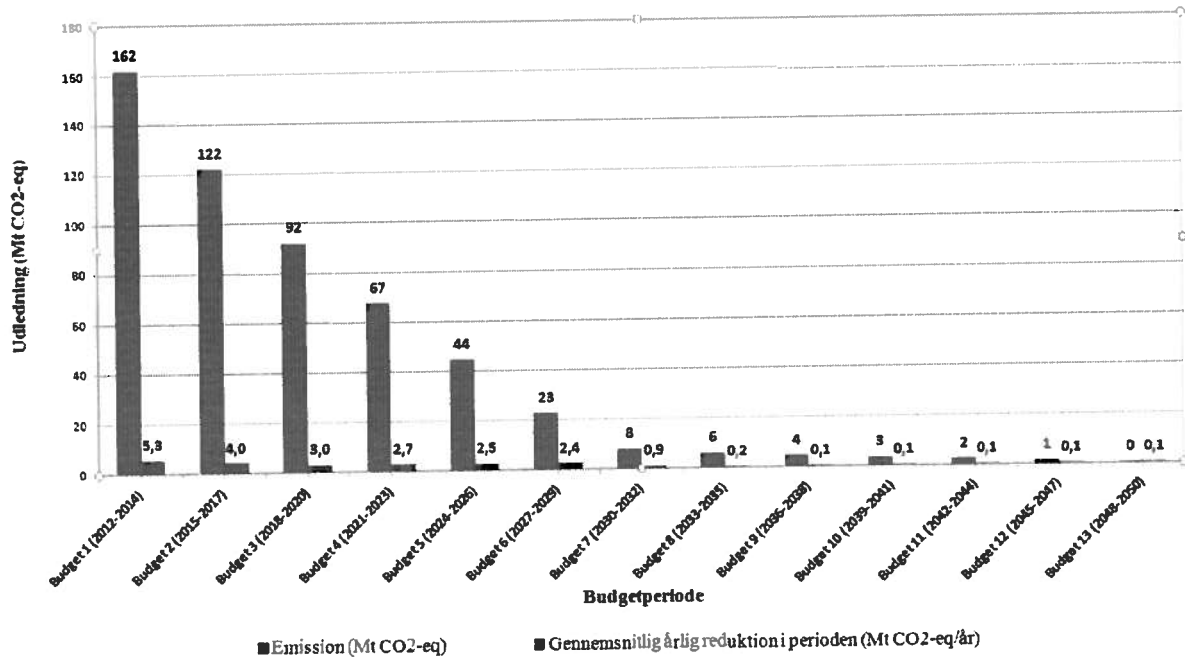

Initial reduktion 9 % år for år

Dansk klimalov - udledning af drivhusgasser i årene 2012-2050
Initial reduktion 9 % år for år

Dansk klimalov - 3-årige drivhusgasbudgetter
Initial reduktion 9 % år for år

ⁱ Se NOAHs udkast til en dansk klimalov: <http://kortlink.dk/noah/8y5m>

ⁱⁱ Klima SOS kampagnen er den danske variant af den europæiske Big Ask kampagne, som siden februar 2008 har kørt i 17 lande i EU. Kampagnen var inspireret af den britiske Big Ask kampagne, som Friends of the Earth England, Wales and Northern Ireland søsatte i maj 2005, og som i november 2008 førte til, at det britiske Parlament vedtog verdens første klimalov. Loven har bindende mål for 2020 og 2050 med tilhørende nationale drivhusgasbudgetter, krav til rapportering og en uafhængig Klimakommission, der skal rådgive regeringen. I 2009 fulgte en klimalov i Skotland og i 2011 i Østrig. I Belgien, Finland, Slovenien og Irland har ændringer i den parlamentariske situation i sidste øjeblik forhindret vedtagelse af klimalove. Læs mere om klimalove i Europa her: <http://www.climatedatabase.cz/>

ⁱⁱⁱ De nyeste tal, man kunne få på det tidspunkt findes i "EEA Report No. 5, 2007: Greenhouse gas emission trends and projections in Europe 2007".

^{iv} FN's fjerde statusrapport (AR4) fra 2007 offentliggjorde som noget nyt, at såfremt vi skal holde temperaturstigningen under 2 grader, er der behov for en 85 % global reduktion i udledningen af drivhusgasser inden år 2050 (2000 basis). Det indebærer en reduktion fra ca. 44,7 Gt CO₂-eq til ca. 6,7 Gt CO₂-eq. Den generelle antagelse var ellers, at en 50 % reduktion frem til år 2050 (1990 basis) var tilstrækkelig. Det svarer til en ændring fra ca. 39,4 Gt CO₂-eq i 1990 til ca. 19,7 Gt CO₂-eq i 2050. AR4 viste også, at udledningerne skal toppe i perioden 2000-2015 for at undgå for stor samlet udledning. Se "IPCC 2007, AR4 WG III Summary for Policymakers", s. 15, tabel SPM 5, category I, <http://kortlink.dk/noah/afzf> eller "IPCC 2007, Climate Change 2007: Synthesis Report", fig. 2.1 s. 36 samt tabel 5.1 s. 67 <http://kortlink.dk/noah/afzn>.

En række senere rapporter og artikler bekræfter, at der er behov for hurtigere og større reduktioner end tidligere antaget - se f.eks. WBGU 2009, s. 15-16, fig. 3.2-1, kun CO₂, <http://kortlink.dk/noah/ap45> og Meinshausen M. et al. 2009, tabel 1, <http://kortlink.dk/noah/ap8g>.

I forbindelse med Klima SOS-kampagnens start i 2008 beregnede vi Danmarks og EU-27-landenes retfærdige bidrag til løsning af de globale klimaproblemer under 2-graders målsætningen <http://kortlink.dk/noah/afzu>. På det tidspunkt var 2004 det seneste år, hvor IPCC havde opgjort de globale GHG emissioner (49 Gt CO₂-eq). Da vi ønskede 2005 som startår, estimerede vi den globale 2005-udledning ud fra IEA's opgørelse over fossil CO₂-emission i 2005 (28,192 Gt CO₂) samt AR4 synteserapportens fig. 2.1, hvoraf det fremgår, at den fossile andel af de samlede emissioner er 56,6 %. Det gav en estimeret GHG-udledning i 2005 på $28,192/0,566=49,8$ Gt CO₂-eq.

Med stigende drivhusgasudledninger i perioden efter 2000 ville det være misvisende at anvende en 85 % reduktion på den globale udledning i 2005. Af forsigtighedshensyn valgte vi derfor en global reduktion på 87,5 % (2005 basis) frem for en global reduktion på 85 % (2000 basis). I praksis betød dette, at det globale mål for 2050 blev 6,2 Gt CO₂-eq frem for ovennævnte 6,7 Gt CO₂-eq. Et tilhørende budget for perioden 2005 (49,8 Gt CO₂-eq) til 2050 (6,2 Gt CO₂-eq) kan beregnes til ca. 940 Gt CO₂-eq (45 års periode) med en global reduktionsrate på **4,6 % år for år**. Samtlige EU-landes reduktionsrater burde med andre ord ligge væsentligt over dette globale reduktionsbehov. Danmark kom ud med **6,3 % år for år**, EU-27 med **6,1 % år for år**.

Hvis vi vil rykke vurderingen, så startåret er 2010 i stedet for 2005 (vores forslag til dansk klimalov starter i 2012) mangler der igen robuste data for den globale GHG-udledning. IEA's 2011 rapport over fossile CO₂-emissioner viser en stigning på 2,627 Gt CO₂ fra 2004 til 2009. Bruger vi IPCC's globale GHG-emission i 2004 (49 Gt CO₂-eq) som udgangspunkt og antager vi samtidig, at stigningen i de fossile emissioner slår igennem i tallet for de globale emissio-

ner, så får vi et estimat for 2009 på 51,6 Gt CO₂-eq. Antager vi samme emission i 2010 (51,6 Gt CO₂-eq) og bruger den korrigerede målsætning for 2050 (6,2 Gt CO₂-eq) fås et samlet budget for perioden (40 år) på ca. 860 Gt CO₂-eq og en tilhørende global reduktionsrate på **5,3 % år for år**.

Til sammenligning viser Meinshausen M. et al. 2009 (<http://kortlink.dk/noah/ap8g>), at det resterende globale drivhusgasbudget for perioden 2010-2050 (40 år), er i størrelsesordenen 830-985 Gt CO₂-eq med en 20-25 % sandsynlighed for, at 2 graders målet alligevel overskrides.

Med FN-klimakonventionens princip om at de bredeste skuldre skal bære mest in mente, kan resultaterne for en dansk klimalov, der har 2012 som startår, sammenfattes kort: Når vores beregning med 2005 som startår gav 6,3 % år for år til Danmark på basis af en global 4,6 % år for år reduktion, så må en global reduktion fra år 2010 på 5,3 % år for år indebære, at reduktionsraten i en dansk klimalov, skal ligge væsentlig over den oprindeligt beregnede danske reduktionsrate på 6,3 % år for år. I dette notat vurderes derfor danske initiale reduktionsrater på **6,3 %, 7 % og 9 %**.

^Y I fraværet af en global klimaafale, der tager hånd om disse spørgsmål, bliver de valg, vi træffer angående niveauet for den danske indsats i høj grad af etisk karakter, hvilket i sig selv er nok til at begrunde omstillingen. Men derudover så taler fx bedre forsyningsikkerhed, øget beskæftigelse og en forbedret samfundsøkonomi for, at vi skal handle nu. Sammen med udsigten til hastigt stigende olie-, kul- og gaspriser er der med andre ord mange gode grunde til, at Danmark hurtigst mulig bliver fossilfrit med et bæredygtigt landbrug og en bæredygtig arealanvendelse, der samlet set reducerer atmosfærens indhold af drivhusgasser.

Hvis man skulle indregne de historiske emissioner skulle der yderligere foranstaltninger til. Se fx The Greenhouse Development Rights Framework. The right to development in a climate constrained world. A report by Paul Baer, Tom Athanasiou, Sivan Kartha, and Eric Kemp-Benedict. (Ecoequity 2008). <http://gdrights.org/>

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dorte Wied Christensen

27. februar 2014

**HØRING OM UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM KLIMAPOLITISK
REDEGØRELSE OG FASTSÆTTELSE AF NATIONALE KLIMAMÅLSÆTNINGER
(FORSLAG TIL KLIMALOV)**

Den foreslåede lovgivning synes at bygge på den antagelse at Danmark vil opbygge sin fremtidige energipolitik udelukkende på vedvarende energi.

Olie Gas Danmark har 7. februar 2014 udgivet en analyse af hvilke tiltag der kan benyttes i arbejdet frem mod en mere optimal udnyttelse af de danske kulbrinteresurser i årene fremover. Rapporterne kan findes på www.oilgasdenmark.dk Disse analyser vil danne grundlag for Olie Gas Danmarks deltagelse i den strategi for en langsigtet kommerciel udnyttelse af olie- og gasreserverne, som Ministeren har forventes at igangsætte i dette forår.

Det er nødvendigt at fastslå at indvinding af olie og gas er en forudsætning for at udviklingen frem mod et samfund uafhængigt af fossile energikilder kan fortsætte frem mod målet i 2050. Realistiske forventninger til tilstedeværelse af brugbar energi i overgangsperioden må være underliggende.

Det bør tilsikres at udvikling af CCS (Carbon Capture and Storage) i forbindelse med tertiære indvindingsmekanismer kaldet EOR (Enhanced Oil Recovery) meget vel kunne udvikles til at blive en omkostningseffektiv måde at reducere CO2 udledning til atmosfæren i Danmark, og at en sådan teknologi vil gøre det logisk i lyset af klimalovens hensigt at gøre hvad der er muligt for at opretholde den danske olie og gas produktion så længe som økonomisk og teknisk muligt. Det er ønskeligt at fremme muligheden for at den nødvendige CO2 til CCS og EOR kan indfanges fra danske kilder.

Det bør også være klart at en fossilfri energiproduktion ikke bør forstås således at CCS og EOR udelukkes hvor disse leverer CO2 reduktion som er sammenlignelig med vedvarende energiproduktion.

I lyset af den meget langsigtede investeringshorisont der er nødvendig for olie- og gasindustrien forekommer udarbejdelse af nye klimamålsætninger hvert 5. år ikke at være hensigtsmæssig.

Side 2/2

Det nævnes i bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 2 stk 2 nr 4 at Klimarådet i sin inddragelse og høring blot benytter "konferencer, medier og lignende" Dette antyder en kontakt af mere uforpligtende karakter. Der bør oprettes en følgegruppe af erhvervsinteresser og arbejdsmarkedets parter, udnævnt af disse, som kan inddrages substantielt i Klimarådets arbejde, specielt indenfor energi området.

Såfremt ovenstående måtte give anledning til spørgsmål står vi naturligvis til ministeriets rådighed.

Venlig hilsen

Martin Næsby

Direktør

Martin.naesby@oilgasdenmark.dk

Høringssvar fra Ren Energioplysning, REO, vedr. forslag til lov om klimaråd m.v.

REO foreslår følgende ændringer, som kort begrundes:

Ad. § 1. Der bør ved udformningen udover ressourceeffektiviteten også inddrages den omkostningsmæssige effektivitet, da den fremtidige velstandsudvikling også bør have en høj prioritet. Desuden foreslår REO, at teksten "vedvarende energi" udgår og erstattes af udtrykket "lav-CO2-energikilder", idet man ikke lovmæssigt bør udelukke energikilder, som i fremtiden kunne betragtes som attraktive. Høj forsyningssikkerhed bør eksplicit omtales. Desuden foreslås indsats "økonomisk" foran ordet "vækst".

Med disse ændringer vil § 1 være som følger (ændringer med fede typer):

§ 1. Med loven etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionsamfund i 2050, det vil sige et **ressource- og omkostningseffektivt** samfund med en energiforsyning baseret på **lav-CO2 energikilder, høj forsyningssikkerhed** og markant lavere udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer, og som samtidig understøtter **økonomisk** vækst og udvikling. Loven skal derudover fremme gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for Danmarks klimapolitik.

Ad. § 2 stk. 2. REO foreslår, at der indsættes et nyt punkt 4, der vil kunne udvide ministerens/ regeringens beslutningsgrundlag (gamle pkt. 4 bliver pkt. 5).

4) Beregne og præsentere de økonomiske virkninger af 2) og 3).

Ad. § 3 stk. 3. REO finder det afgørende vigtigt, at der skabes en sammensætning af klimarådet, der på den ene side tager hensyn til de til enhver tid værende holdninger i Folketinget og som samtidig kan opnå en så bred folkelig tilslutning som muligt til den gennemførte lovgivning. Derfor bør den til enhver tid værende opposition have en direkte indflydelse på rådets sammensætning. Som nyt stk. 3 foreslås:

Stk. 3. Medlemmerne af Klimarådet skal have bred ekspertise og et højt fagligt niveau indenfor energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi. **Regeringen og dens parlamentariske grundlag udpeger 3 medlemmer, medens oppositionen udpeger de 2**

Øvrige medlemmer, i begge tilfælde efter høring af relevante parter i erhverv og forskning.

Ad. § 4. Efter REO's opfattelse bør et nyt stk. 4 understrege Klimarådets uafhængighed:

Stk. 4. Sekretariatet oprettes som en selvstændig enhed med reference til formanden for Klimarådet.

Ad. § 5 pkt. 3. For den logiske konsekvens af det ovenfor anførte, bør stykket udvides med ordene "på emission og økonomi".

3) Planlagte klimatiltag og virkemidler samt forventet fremtidig effekt heraf på forsyningssikkerhed, emission og økonomi.

REO er til disposition for evt. spørgsmål i forbindelse med ovenstående.

På vegne af Ren Energioplysning (REO)

Bertel Lohmann Andersen, formand

RÅDET FOR BÆREDYGTIG TRAFIK

Nørrebrogade 39, 1. tv., 2200 København N
www.baeredygtigtrafik.dk

København den 24. februar 2014

Høringssvar vedrørende

”Udkast til Forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (Klimaloven)”

Opsummering: Klimaændringerne er betinget af klodens absolutte udslipsmængder af CO₂, ikke af abstrakt udregnede udslipsmængder på isolerede territorier, så derfor skal drivhusgasudslippets beregning ændres fra et territorielt baseret til et forbrugsbaseret drivhusgasudslip. Så længe den territorielt baserede beregningsmetode anvendes globalt, bør Danmark anvende begge beregningsmetoder. Den alternative beregning bør være en del af processen for fastsættelse af nationale klimamålsætninger, og den videnskabelige opgave at iværksætte arbejdet med at formulere beregningsmetoden bør varetages af det kommende uafhængige, fagligt baserede Klimaråd.

Den traditionelt anvendte målemetode for drivhusgasudslip, på nationalt såvel som på kommunalt niveau, tager alene udgangspunkt i produktion og forbrug inden for nationens respektive kommunernes grænser. Denne beregningsmetode, fastlagt i Kyotoaftalen, ligger således til grund for den kommunale CO₂-beregner. Baseret på det territoriale princip bliver drivhusgasudslippet per capita, specielt i de større bykommuner, forholdsvis lavt, idet transportbehovet er mindre og energisystemet mere effektivt, når borgerne bor tæt. Eksempelvis beregnes CO₂-udslippet per indbygger i Københavns Kommune til at ligge under det halve af det danske gennemsnit, der er på 10-11 ton per indbygger om året.

Men problematikken forholder sig anderledes, såfremt drivhusgas-udslippet alternativt måles ved at tage udgangspunkt i borgernes, virksomhedernes og de offentlige myndigheders samlede forbrug, det såkaldte økologiske fodspor. Via fodaftryksmetoden medregnes eksempelvis borgernes omfattende rejseaktivitet ud af landet, det omfattende CO₂-udslip, som er forbundet med borgernes privatforbrug af importerede varer, private entreprenørers samt stats og kommuners indkøb af materialer til byggeri og udbygning af infrastruktur og brug af indkøbte køretøjer, fra det øvrige Danmark eller udlandet. Specielt bliver de større bykommuners drivhusgasudslip beregnet ud fra det økologiske fodspor meget større end ved anvendelsen alene af det geografiske område som beregningsgrundlag. Faktisk er sket et gennembrud på dette område, idet region Hovedstaden i sin klimastrategi fra april 2012 tager udgangspunkt i et beregnet klimafodaftryk på 19,3 ton CO₂ per indbygger, en beregning som er foretaget for regionen af NIRAS A/S.

Så pointen er: Såfremt vi er interesseret i at vide, hvilken effekt vi som forbrugere har på klimaet, så skal vi anvende klimafodafttryksmetoden. Jo mere de større byer udflager industriaktiviteter med stort CO₂-udslip, desto lettere bliver det at opsætte lave mål for CO₂-udledning og at opfylde klimamålsætninger, selv om forbruget faktisk er stigende, samtidig med at det transportrelaterede CO₂-udslip, globalt såvel som nationalt, forøges.

Hvad Kina angår, som er klodens største drivhusgasudleder, er der i det seneste årti offentliggjort en lang række forskningsrapporter, som tager udgangspunkt i beregning af et forbrugsbaseret drivhusgasudslip, både på det nationale plan i forhold til omverdenen, men også internt mellem de kinesiske provinser. Så der findes et udvalg af brugbare beregningsmetoder i den internationale forskningslitteratur.

Kjeld A. Larsen
Formand for Rådet for Bæredygtig Trafik

Kilder:

NIRAS A/S:

Klimafodafttryk fra borgere og virksomheder i Region Hovedstaden, 27. januar 2011

Torben Chrintz:

Forbrugernes klimapåvirkning, CONCITO, 17. december 2010

Faktaark: Danskernes forbrugsudledning, CONCITO 2012

Kuishuang Feng, Yim Ling Sui, Dabao Guan and Klaus Hubacek:

Analyzing Dioxide Emissions for China, Journal of Industrial Ecology 16 (4) 2012, p. 600-611

Shenggang Ren, Baolong Yuan, Xie Ma and Xiaohong Chen:

International Trade, FDI (foreign direct investment) and embodied CO₂ emissions: A case study of China's industrial sectors, China Economic Review 28, 2014, p. 123-134

Energistyrelsen
dwc@ens.dk, skn@ens.dk, klimasekr@ens.dk

Herrestrup, den 27. februar 2014.

Høringssvar til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger.

Sammensluttede Danske Energiforbrugere (SDE) takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående.

AD: Formål - § 1:

§ 1. Med loven etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050, det vil sige et ressourceeffektivt samfund med en energiforsyning baseret på vedvarende energi og markant lavere udledninger af drivhusgasser fra øvrige sektorer, og som samtidig understøtter vækst og udvikling. Loven skal derudover fremme gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for Danmarks klimapolitik.

SDE mener, at § 1 formålet med loven med fordel kan udvides, så det fremgår af § 1, at klimapolitikken skal indarbejdes og tænkes ind i alle grene af det danske samfund.

F.eks.:

Klimapolitikken indarbejdes i skatte- og afgiftslovene, så de loven støtter op om klimapolitikken i stedet for at modarbejde den.

Klimapolitikken indarbejdes i flygtningen og indvandrepolitikken, så der kan tages højde for, at flygtninge og indvandrere øger deres klimapåvirkning, når de kommer til Danmark fra lavemissionssamfund.

Klimapolitikken indarbejdes i planloven således, at det kan undgås at bebygge områder, der er beliggende lavere eller på niveau med de forventede havstigninger.

AD: Klimarådet - § 2:

§ 2. For at fremme et fagligt sammenhængende beslutningsgrundlag for Danmarks klimapolitik, ned-sætter klima-, energi- og bygningsministeren Klimarådet, som et uafhængigt rådgivende ekspertorgan. Klimarådet bidrager med kvalificeret faglig rådgivning m.v. om den fremadrettede klimainsats.

Stk. 2. Klimarådet har blandt andet følgende opgaver:

- 1) Vurdere status for Danmarks opfyldelse af nationale klimamålsætninger og internationale klimaforpligtelser.
- 2) Analysere mulige omstillingsveje mod et lavemissionssamfund i 2050 og mulige virkemidler for at opnå drivhusgasreduktioner.
- 3) Udarbejde anbefalinger om udformning af klimapolitikken, herunder valg af virkemidler og omstillingsveje.
- 4) Bidrage til den offentlige debat. Klimarådet skal i udarbejdelsen af sine analyser og øvrige arbejde høre og inddrage relevante parter, herunder bl.a. erhvervsinteresser, arbejdsmarkedets parter og civil samfundet.

Stk. 3. Klima-, energi- og bygningsministeren kan anmode Klimarådet om at komme med anbefalinger om og vurderinger af særlige højt prioriterede problemstillinger m.v. inden for lovens formål.

Stk. 4. Klimarådet udarbejder en årlig rapport til klima-, energi- og bygningsministeren, som indeholder rådets væsentligste evalueringer, analyser og anbefalinger m.v.

Stk. 5. Klimarådet offentliggør en årlig arbejdsplan for rådets opgaver.

Stk. 6. Klimarådet udarbejder en forretningsorden, som godkendes af klima-, energi- og bygningsministeren.

SDE mener, at Klimarådet må have egen hjemmeside, hvor vurderinger, analyser, anbefalinger, bidrag til den offentlige debat mv. offentliggøres.

Ad: 2): Tilføjes - Herunder også afsøge mulige økonomiske genveje for omstilling til vedvarende energi, så 90 – 100 % af målet kan nås på 10 år.

Ad: 4): Ændres til - Bidrage til den offentlige debat og gøre brug af flest mulige medieplatforme. Klimarådet skal i udarbejdelsen af sine analyser og øvrige arbejde høre og inddrage relevante parter, herunder bl.a. erhvervsinteresser, arbejdsmarkedets parter, NGO'er og civil samfundet.

Ad: Stk. 3: SDE mener, at klima-, energi- og bygningsudvalget må have de samme muligheder som ministeriet.

Ad: Stk. 4: SDE mener, at den årlige rapport også skal tilgå klima-, energi- og bygningsudvalget.

Ad: Stk. 6: SDE mener, at det er folketinget eller klima-, energi- og bygningsudvalget, der godkender Klimarådets forretningsorden.

AD: Klimarådet - § 3:

§ 3. Klimarådet består af en formand og 5 medlemmer.

Stk. 2. Formanden skal have en bred faglig baggrund inden for blandt andet samfundsøkonomi, samt med fokus på de områder Klimarådet arbejder med. Formanden udpeges af klima-, energi- og bygningsministeren.

Stk. 3. Medlemmerne af Klimarådet skal have bred ekspertise og et højt fagligt niveau inden for energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi. Medlemmerne udpeges af klima-, energi- og bygningsministeren efter høring af relevante ministerier.

Stk. 4. Klimarådet udpeges for en periode af 4 år. Genudpegnning kan ske én gang. Hvis formanden eller et medlem udtræder af rådet før periodens udløb, kan afløseren udpeges for mindre end 4 år.

SDE mener, at formanden for Klimarådet udpeges af folketinget eller klima-, energi- og bygningsudvalget.

SDE mener, at medlemmerne af Klimarådet skal have bred ekspertise og et højt fagligt niveau inden for energi, transport, landbrug, miljø/natur, økologi og økonomi. Medlemmerne udpeges af klima-, energi- og bygningsministeren efter høring af relevante ministerier.

SDE mener, at der mangler et stk. 5 – der gør det muligt for klima-, energi- og bygningsministeren eller -udvalget, at udskifte medlemmerne af Klimarådet i perioden, hvis det skulle blive nødvendigt.

AD: Klimapolitisk redegørelse - § 5

§ 5. Klima-, energi- og bygningsministeren udarbejder en årlig klimapolitisk redegørelse, der blandt andet indeholder følgende:

- 1) Historisk drivhusgasudledning fordelt på sektorer.
- 2) Fremskrivninger for drivhusgasudledninger.
- 3) Planlagte klimatiltag og virkemidler samt forventet fremtidig effekt heraf.
- 4) Beskrivelse af og status for opfyldelse af nationale klimamålsætninger og internationale klimapligtelser.
- 5) Resumé af Klimarådets evalueringer, analyser og anbefalinger m.v. til klima-, energi- og bygningsministeren, jf. § 2, stk. 4.
- 6) Klima-, energi- og bygningsministerens redegørelse for og stillingtagen til Klimarådets evalueringer, analyser og anbefalinger m.v., jf. § 2, stk. 4.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren afgiver den klimapolitiske redegørelse til Folketinget.

SDE mener, at § 5 med fordel kan udvides med:

7) Beskrivelse af omkostninger / besparelser ved den valgte klimapolitik i forhold til andre mulige valg.

8) Det vurderes i hvor høj grad den danske omstilling til vedvarende energi indebærer selvforsyning med energi, og hvilke af de danske VE teknologier, der også kan anvendes til at gøre Grønland og Færøerne selvforsynende.

9) Ønske om salg af offentlige virksomheder, der ejer infrastruktur, der i væsentlig grad kan påvirke omstillingen til bæredygtig vedvarende energi i negativ retning, skal offentliggøres og lægges ud til grundig offentlig debat, før en eventuel aftale får bindende karakter.

10) Det vurderes, i forhold til den aktuelle vækst, hvor meget 0,1 % afvækst anvendt optimalt vil kunne reducere udslip af drivhusgas og gavne miljøet.

11) Det vurderes og afvejes grundigt, om eventuelle tilskuds- og fradragsordninger, som har forbindelse med klimapolitikken, er sat sammen på den bedst mulige måde. Endvidere i denne sammenhæng skal også skatte- og afgiftspolitikken kritiseres med relevante eksempler med henblik på at afdække, om den økonomisk incitamentsstruktur er motiverende for alle borgere i retning af omstilling til og forbrug af vedvarende energi frem for fossilt brændsel. Samt om alle har adgang til trygge og rentable lånemuligheder, hvis de ønsker at omstille til vedvarende energi.

12) Det vurderes i hvor høj grad udlændingetilstrømning og befolkningstilvækst i Danmark har betydning for den klimamæssige bæredygtighed, sikkerhed og omstillingshastighed.

13) Det vurderes i hvor høj grad 0,1 % afvækst i den offentlige sektor kan bidrage til omstillingen til vedvarende energi.

14) Det vurderes i hvor høj grad lønudviklingen og mere eller mindre ulighed i befolkningen er til fordel eller ulempe for omstillingshastigheden til vedvarende energi.

15) Det vurderes i hvor høj grad befolkningen og græsrodsbevægelser af egen drift arbejder aktivt for omstillingen, og om f.eks. "transition towns" og lign. er i vækst, og om det vil være fornuftigt med mere eller mindre ministeriel støtte og/eller kampagne.

16) Det vurderes hvilken virkning den aktuelle urbanisering eller kontraurbanisering har på omstillingen, og om det vil være fornuftigt med politiske tiltag, som styrker det ene eller det andet, og der gives bud på, hvilke der sandsynligt kan virke bedst muligt.

17) Der stilles konkrete forslag til emner og fremlæggninger, som medierne kan bruge med henblik på, at motivere befolkningen til en hurtigere omstilling til bæredygtig energi.

18) Med udgangspunkt i mindst 10 eksempler på relevante og konkrete importerede produkter, som har udledt drivhusgas under produktionen i udlandet, vurderes det, hvor meget mere eller mindre udslip, der vil blive konsekvensen, hvis produktionen i stedet flyttes til Danmark.

19) Med udgangspunkt i mindst 10 eksempler på relevante og konkrete produkter på det danske marked vurderes det i hvor høj grad kvalitet, levetid og reservedelssupport er optimeret i forhold til en målsætning om at minimere udslip af drivhusgasser. Tilsvarende med udgangspunkt i de på markedet lovende og de vindende VE produkter vurderes det i hvor høj grad kvalitet, levetid og reservedelssupport er optimeret, og i hvilken grad de efterlever

vugge til vugge paradigmets ypperligste forskrifter.

20) Det vurderes i hvor høj grad beredskabet og omstillingen til vedvarende energi er bæredygtige i tilfælde af et stort udbrud fra en supervulkan, og i det tilfælde hvor en komet rammer kloden. Ligeledes vurderes energisystemets og samfundets aktuelle modstanddygtighed i forhold til solstorme og EMP stråling. Og der stilles forslag til mulige veje for bedre sikring.

21) Det vurderes i hvor høj grad den danske udviklingsbistand er til gavn eller skade for den globale omstilling til bæredygtig vedvarende energi, og hvilke forandringer der eventuelt kan føre til forbedringer på området.

22) Der gøres hvert eller hvert andet år status over udviklingen i international klimaforskning og Danmarks andel heri angående trusler om klimaforandringer og beredskabet imod dem. Herunder også på andre truende områder end drivhusgasser, som f.eks. kometovervågning, supervulkanovervågning, tipping points osv.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

SDE mener, at det må undersøges, om klimaloven også kan vedtages af selvstyret på Færøerne og Grønland.

SDE takker debattørerne på www.klimadebat.dk for hjælp med at udforme ovenstående høringssvar. Der henvises endvidere til denne kilde-tråd på [www.klimadebat.dk](http://www.klimadebat.dk/forum/hjaelp-til-hoeringssvar-til-klimaloven-d7-e2535.php): <http://www.klimadebat.dk/forum/hjaelp-til-hoeringssvar-til-klimaloven-d7-e2535.php>
Tråden er fortsat at være åben for svar og kommentarer fra alle.

På SDEs vegne

Boe Carslund-Sørensen
Formand.

Dorte Wied Christensen

Fra: Dorthe Mathiesen <dma@teknologisk.dk>
Sendt: 27. februar 2014 15:25
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr; Mette Glavind
Emne: Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedrørende: Høringskommentar til udkast til forslag om klimalov

Jeg er klar over at deadline for høringskommentarer var kl. 12.00, jeg fremsender alligevel blot en enkelt kommentar i håbet om, at I vil tage den ind i rækken af kommentarer.

Det foreslås, at Klimarådet bemandes med en repræsentant fra Byggebranchen, da klimaændringer har store konsekvenser for byggeri og anlæg. Det er vores veje, broer, bygværker, ledningsanlæg som er belastet af øgede regnmængder, skybrud, orkaner osv. Det betyder, at byggelovgivning skal tilpasses klimaforandringer og der skal skabes nye klimatilpassede løsninger. Derudover bidrager fremstilling af byggematerialer væsentlig til udledning af drivhusgasser og behovet for byggematerialer i fremtiden er stærkt stigende pga en stigende global befolkningstilvækst.

Der er derfor god grund til at have byggebranchen repræsenteret i det kommende klimaråd.

Venlig hilsen

Dorthe Mathiesen

Centerchef
Beton
Byggeri og Anlæg
Mobil +45 72 20 22 05
dma@teknologisk.dk

Teknologisk Institut
Gregersensvej
2630 Taastrup
Telefon +45 72 20 20 00

<http://www.teknologisk.dk>

VedvarendeEnergis kommentarer og forslag til Klimalov

VedvarendeEnergie

VedvarendeEnergie hilser en kommende klimalov velkommen, som en god ramme for en ambitiøs dansk klimapolitik og en hurtig omstilling til vedvarende energi.

Vi mener at Danmark skal stræbe mod et samfund uden netto-drivhusgasudslip, således at resterende udslip modsvares af optagelse af drivhusgasser andre steder i Danmark, f.eks. i skove. Derfor foreslår vi at der i §1, 4. linje indføres flg.:

". . . øvrige sektorer, med det endelige mål at skabe balance mellem danske udledninger og optag af drivhusgasser. Samtidig skal loven understøtte . . ."(ny tekst er fremhævet).

Vi mener at det klart bør fremgå af loven at **"reduktion af klimabelastningen er et centralt mål for det danske samfund og dermed et tværgående hensyn, der bør indgå i alle politikker."** (forslag til tekst er fremhævet)

Vi mener at Klimarådet også skal følge Danmarks målsætninger for vedvarende energi, så dets opgaver kommer overens med lovens §1. Derfor foreslår vi at §2 stk. 1 omformuleres til:

"1) Vurdere status for Danmarks opfyldelse af nationale målsætninger for klima og vedvarende energi, samt for internationale klimaforpligtelser." (ny tekst er fremhævet)

Vi foreslår at de nationale klimamål indskrives direkte i klimaloven eller i de mindste i bemærkningerne til loven (40% drivhusgasreduktion i 2020, 50 % vind i elforsyningen i 2020, kul-udfasning i 2030, 100 % vedvarende energi i el og varmesektoren i 2035, m.fl.). Desuden foreslår vi at der indskrives en henvisning til 1½ - 2 graders målsætningen som grundlag for klimaindsatsen, samt at et bærende princip for indsatsen er målopfyldelse gennem hjemlige tiltag.

Vi foreslår at der i bemærkningerne til loven indgår en nærmere beskrivelse af, hvad der forstås ved et "lavemissionsamfund", og at man benytter lejligheden til klart at definere at det skal være et samfund baseret på 100% vedvarende energi, samt at udelukke teknologier som CCS, atomkraft og skifergas.

Der henvises i bemærkningerne til, at **"omstillingen tilrettelægges både miljø- og ressourcemæssig effektivt og inden for rammerne af de overordnede mål for den økonomiske politik, herunder hensyn til vækst og konkurrenceevne og sunde offentlige finanser"**. Hvis man med dette mener, at klimamål kan aflyses eller tilsidesættes med henvisning til hensyn til vækst og konkurrenceevne og offentlige finanser, er det dybt problematisk og vil skabe forvirring ift. virksomhedernes rammevilkår mm. Derfor bør det præciseres, hvad der menes med dette.

Vi mener at det foreslåede Klimarådet mangler en væsentlig funktion: evaluering af om nye love og regler øger eller reducerer drivhusgasudslippene, og, hvis de øger udslippene, indlede forhandlinger om hvordan dette kompenseres. Det skal sikre at forslagene ikke kompromitterer opfyldelsen af klimamål eller overgangen til et lavemissionsamfund baseret på vedvarende energi. Derfor foreslår vi at der til §2 pkt. 2 tilføjes et nyt pkt:

Klosterport 4 E, 1.501
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

D 27.januar 2014
R Gunnar Boye Olesen
E olesen@ve.dk
Tel.: +45 86760444
Fax:+4586227096

"6) Vurdere klimaeffekten af nye danske love og regler, og såfremt der er øgede drivhusgasudslip, indlede forhandlinger med de berørte ministerier om hvordan disse øgede udslip kan undgås eller kompenseres indenfor Danmarks grænser"

Der er vigtigt at formanden/-kvinden for Klimarådet bliver en med bred viden indenfor hele klimaområdet. Vi mener derfor ikke – som foreslået i § 3 stk. 2 – at formanden blandt andet skal have en samfundsøkonomisk ekspertise, da det ikke er økonomien, der er klimarådets primære genstandsfelt. Vi foreslår således at § 3 stk. 2 ændres så det sikres at formanden/kvinden i stedet får **"en bred faglig indsigt på klima-og energiområdet"**.

Vi foreslår at Klimarådets åbenhed sikres ved at der årligt afholdes et antal åbne møder. Derfor foreslår vi at § 1 stk. 6 tilføjes:

"Der skal være mindst to årlige møder, som er åbne."

Som konsekvens af forslaget om vurdering af alle love og regler, foreslår vi et ekstra kapitel i den årlige klimapolitiske redegørelse, :

ny § 5 stk 5: Klimaeffekt af vedtagne og ændrede danske love og regler, som ikke er omfattet af stk. 3

(nuværende stk. 5 bliver så til stk. 6, og stk.6 bliver til stk.7)

Uddybning og flere oplysninger ved politisk koordinator Gunnar Boye Olesen.

Energistyrelsen
Att. Dorte Wied Christensen
Amaliegade 44
1256 København K

Ådalsvej 99
DK-2970 Hørsholm
+45 45 16 40 00 Telefon
+45 45 16 40 01 Telefax

Deres
reference

DWC

Vor
reference

PTh

Dato 21. februar 2014

Høringssvar om udkast til forslag til lov om klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (Klimaloven)

Vi har med stor interesse læst forslaget til Klimalov af d. 7. februar 2014. Lovforslaget indeholder, som vi ser det, en ambitiøs strategisk ramme, der kan være med til at skabe gennemsligtighed og en langsigtet retning for Danmarks klimapolitik.

CO₂ reduktion er afgørende for bekæmpelse af den globale opvarmning, og de eksisterende bygninger står for 36% af den samlede udledning. Tal fra EU fastslår at omkring 40% af det samlede energiforbrug anvendes i bygninger bl.a. til opvarmning, ventilation og belysning, og 90% af den eksisterende bygningsmasse i Europa vil stadig være i brug i 2050.

Klimaloven bør derfor også indeholde en specifik henvisning til, at bygninger er et prioriteret område på lige fod med energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi i den årlige klimapolitiske redegørelse, ligesom en langsigtet plan for de nationale klimamålsætninger også bør indeholde planer for klimarenovering af den eksisterende bygningsmasse.

I forlængelse heraf vil det være naturligt at Klimarådet også kommer til at bestå af eksperter inden for byggeri på linje med energi, transport, landbrug, miljø/natur og økonomi, således at CO₂ reducerings potentialet inden for bygninger også indfries.

VELUX Gruppen supporterer Active House visionen for fremtidens byggeri, som bygger på følgende parametre:

Energi: At tilstræbe CO₂ neutralitet enten ved bygningsintegreret energiproduktion eller ved tilslutning til en bæredygtig, kollektiv energiforsyning.

Indeklima: Et godt og sundt indeklima baseret på naturlig ventilation af bygningen, optimal udnyttelse af dagslyse og akustisk komfort.

Miljø: Anvendelse af materialer, der er hensigtsmæssige i et livscyklus perspektiv, frembragt på en miljø ansvarlig vis og en fornuftig håndtering af drikke- og spildevand.

- Alle tre aspekter mener vi bør indgå i målsætninger for byggeriets klimapåvirkning.

Vi ser frem til at følge det videre arbejde med klimaloven.

Med venlig hilsen

Ingrid Reumert
VP - Public Affairs & Sustainability
ingrid.reumert@velux.com
Telefon direkte: +45 4516 4579
Telefon mobil: +45 2382 7468

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen

26. februar 2014

WWF Verdensnaturfondens kommentarer til forslag til klimalov

WWF glæder sig over, at et bredt flertal bakker op om, at Danmark skal have en klimalov, og at et konkret lovforslag nu ligger på bordet.

Vi har i flere år været stærkt optaget af, at Danmark får en klimalov, som fastlægger ambitiøse rammer og principper for den danske klimapolitik frem mod 2050, og som kan skabe gennemsigtighed og sikkerhed for virksomheder og borgere om den omstilling, der skal ske inden for energi-, transport- og landbrugssektorerne – med andre ord en lov, som kan gøre en forskel i den fremtidige, samlede klimaindsats og inspirere andre lande til, hvordan der kan skabes en stærkere og mere sammenhængende klimaindsats.

Vi har følgende kommentarer, som vi anser som centrale, hvis loven reelt skal styrke rammerne for klimapolitikken og bygge på erfaringerne fra de britiske og skotske klimalove, sådan som regeringsgrundlaget lægger op til.

1. Lovens formål

Vi er enige i, at lovens formål er at skabe en overordnet strategisk ramme for den fremtidige danske klimapolitik (§1). Vi mener imidlertid, at det er helt afgørende, at der som led heri opsættes et så præcist mål for 2050 som muligt, hvis loven skal udgøre en klar ramme for den grønne omstilling, der skal ske i de næste årtier.

Vi havde derfor gerne set, at man som i Storbritannien havde sat et konkret, forpligtende drivhusgasmål for 2050, og at man opgør det samlede drivhusgasbudget, som Danmark råder over frem mod 2050, hvis vi skal yde vores til, at de globale temperaturstigninger holdes under 2 grader. Drivhusgasbudgettankgangen vinder mere og mere frem og er bl.a. opgjort på globalt niveau i IPPC's seneste rapport.

Den løsning er der ikke lagt op til i det danske forslag. I stedet defineres et mindre præcist mål om, at Danmark skal *"overgå til et lavemissionssamfund i 2050"*. Vi mener, at det er helt afgørende, at det klart præciseres i formålsparagraffen, at der med lavemissionssamfund i 2050 menes *"et ressourceeffektivt samfund med en energiforsyning, inklusiv transport, baseret på 100% vedvarende energi, og at øvrige drivhusgasser er reduceret, så der alene resterer uundgåelige udledninger."* Vi er helt uforstående over for, hvis man undlader at indskrive det mål om 100% vedvarende energi/fossilfrihed i 2050, som er sat af både den nuværende og den tidligere regering. Den nuværende formulering vil blive opfattet som en svækkelse ift. de tidligere politiske mål og tilkendegivelser, der bl.a. fremgår klart af det aktuelle regeringsgrundlag og den tidligere VK-regerings oplæg til ny energistrategi, samt klimaredegørelse, begge fra 2011.

WWF for a living planet®

Vi mener også, at det bør indskrives, at **reduktion af klimabelastningen er et centralt mål for det danske samfund og dermed et tværgående hensyn, der bør indgå i alle politikker**. Erfaringerne fra UK viser, at et af de vigtige resultater af klimaloven er, at klimapolitikken løftes op til at indgå i en "whole economy approach" og til at være et hensyn, der fordrer større opmærksomhed på tværs af regeringen inden for samtlige politikområder.

Vi undrer os desuden over, at der intetsteds henvises til **2-graders målet som grundlag for klimaindsatsen**. Det vil være en væsentlig mangel ikke at referere til dette FN-mål fra 2009/10 i en klimalov, som skal danne rammen om den fremtidige danske klimaindsats. Der er i mange andre tidligere danske klimapolitiske dokumenter refereret klart til videnskabens anbefalinger og FN-målet, bl.a. i den nuværende regerings klimaplan fra 2013 og den forrige regerings klimapolitiske redegørelse fra april 2011¹. Det vil også være naturligt, at der henvises til **IPCC som international klimavidenskabelig reference** for den danske klimapolitik. Dette er ikke tilfældet i det aktuelle udkast.

Endelig bør det som minimum af lovens bemærkninger til formålsparagraffen fremgå, at **den danske klimaindsats skal ske gennem drivhusgasreducerende tiltag i Danmark**. I bemærkningerne til forslaget refereres der gentagne gange til mulighederne for at købe landkvoter eller JI/CDM kreditter til målopfyldelsen ifølge de internationale aftaler, mens det ingen steder nævnes, at det bærende princip for de danske reduktioner siden 2011 har været en målopfyldelse gennem hjemlige tiltag. Det er som bekendt ofte er tvivlsomt, om JI/CDM-projekter reelt sikrer additionalitet, og der er samtidig betydelige erhvervs- og teknologiudviklingsmæssige gevinster at hente ved, at vi selv gennemfører reduktionerne. Også i EU taler man nu om at sætte et "hjemligt" drivhusgasreduktionsmål for 2030, hvilket er en nyskabelse i EU-sammenhæng.

2. Fastsættelse af nationale klimamålsætninger

I de britiske og skotske klimalove er fastsættelsen af nationale klimamålsætninger et helt afgørende omdrejningspunkt for overordnede strategiske ramme, som loven skal skabe.

Det er da også positivt, at der i den danske klimalov lægges op til, at der mindst hvert 5. år skal fremsættes forslag om nationale klimamålsætninger. Vi regner med, at det er en fejl, at dette centrale punkt i aftalen om klimaloven kun fremgår af lovforslagets bemærkninger og ikke af selve loven, for det bør det naturligvis gøre.

Det vil være fornuftigt at beskrive nærmere, hvad der menes med **"nationale klimamålsætninger med et ti-årigt perspektiv"**. Her er det oplagt at tage afsæt i de britiske erfaringer, hvor det er fastsat i loven,

¹ Klimaredegørelsen 2011, boks på s. 3: **"Mål i 2050: Regeringen har sat sig det mål, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050. Samtidig skal Danmark yde sit til at opfylde EU's mål om at reducere drivhusgasudledninger med 80-95 pct. i 2050 i forhold til 1990 med henblik på at bidrage til at bremse den globale opvarmning til max. 2 grader som aftalt på FN's klimamøder i København og Cancun."**

for a living planet®

at der skal fastsættes 5-årige *drivhusgasbudgetter*. Den model skaber fleksibilitet inden for den enkelte budgetperiode og giver samtidig sikkerhed for investorerne om retning og ambitionsniveau på den korte og mellemlange bane (budgetterne i UK skal fastsættes for en periode, som rækker mindst 15 år frem). Som allerede nævnt anvendes budgettankegangen også nu af IPCC.

3. Klimarådet er en positiv nyskabelse, der vil styrke fagligheden

Vi er glade for, at der er lagt op til at nedsætte et klimaråd, som vi er overbeviste om – med den rette sammensætning af fagligt kompetente medlemmer – vil kunne kvalificere og styrke det politiske beslutningsgrundlag såvel som den offentlige debat på klimaområdet.

Vi noterer os derfor også med tilfredshed, at det er indskrevet i § 2, at klimarådet skal bidrage til den offentlige debat, ligesom det i lovens bemærkninger understreges, at klimaloven skal skabe gennemsigtighed om klimapolitikken. For at sikre dette hensyn vil vi derfor opfordre til, at det i §2 tilføjes, at ikke kun Klimarådets årlige arbejdsplan, men også den årlige rapport offentliggøres. Dette er også tilfældet i Storbritannien.

Det undrer os imidlertid, at klimavidenskab ikke tydeligere indgår som en af de ekspertiser, som skal dækkes af medlemmerne af klimarådet (§3). Det vil være en alvorlig mangel, hvis ingen af rådets medlemmer har en høj grad af klimavidenskabelig faglighed. Vi mener ikke, at dette hensyn sikres tilstrækkeligt i kraft af, at der i bemærkningerne til § 3, stk. 3 står, at medlemmerne skal have "bred klimarelevant ekspertise", hvorefter en række sektorområder nævnes.

Vi er desuden uforstående over for, at samfundsøkonomi særligt fremhæves i § 3, stk. 2 som en kompetence, rådets formand skal besidde, og at man derved på forhånd indsnævrer feltet af mulige formænd ganske betragteligt. Det er vigtigt at finde en formand, der kan tegne rådet med en bred og stærk faglig profil og kommunikere i offentligheden, men disse hensyn sikres bedst, hvis formanden også kan findes inden for de øvrige relevante ekspertiser, som skal dækkes af rådet. I den britiske klimalov er det ikke defineret nærmere, at formanden skal have en bestemt faglig profil, men udelukkende hvilke kompetencer man gerne ser, at rådets medlemmer samlet set repræsenterer.

Endelig mener vi, at det politisk bør overvejes, hvorvidt det giver mening, at Det Miljøøkonomiske Råd fortsat dækker klimapolitikken, nu hvor der etableres et klimaråd. Klimarådet vil ifølge lovforslaget skulle vurdere klimapolitikken ud fra et bredere og mere holistisk perspektiv, der også indbefatter økonomi. Det er vores klare opfattelse, at det Miljøøkonomiske Råds snævre og teoretiske miljøøkonomiske tilgang ikke til dato har resulteret i brugbare anbefalinger på klima- og energiområdet.

4. Klarere reference til den internationale klimavidenskab efterlyses

Som det allerede er fremgået flere steder af ovenstående, mener vi, at der såvel i lovforslaget som i bemærkningerne bør integreres klarere referencer til den internationale klimavidenskab. Netop klima-

for a living planet

videnskaben spiller en væsentlig rolle i de britiske og skotske klimalove – og i den britiske klimakommis-sions arbejde.

Udover de allerede nævnte eksempler drejer det sig konkret om, at vi i selve loven savner en reference til klimavidenskaben ifm. § 2, hvor klimarådets opgaver præciseres. Her bør det tilføjes, at ***klimarådet skal tage afsæt i den internationale klimavidenskab, herunder IPCC, og det videnskabeligt og politisk vedtagne internationale mål om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader Celsius ift. det før-industrielle niveau.***

Desuden bør det i § 5 indføres, at den klimapolitiske redegørelse skal indeholde "4) Beskrivelse af og status for opfyldelse af nationale klimamålsætninger og internationale klimaforpligtelser, ***set i lyset af den internationale klimavidenskab.***" Dette bør også indarbejdes i bemærkningerne til § 5.

5. Afsluttende bemærkninger og den videre vej frem

Som sagt finder vi det positivt, at der er indgået aftale om, at Danmark skal have en klimalov. Det er vores opfattelse, at loven vil blive et vigtigt instrument i de danske bestræbelser på at skabe grøn omstilling og nedbringe drivhusgasudledningerne frem mod 2050.

Udover de præciseringer vi har fremhævet ovenfor, og som vi anser som vigtige at få med i den aktuelle lov, vil vi opfordre til, at det overvejes, hvordan det er muligt at videreudvikle loven fremadrettet, så den på endnu stærkere vis kan udgøre en overordnet strategisk ramme om den samlede klimainsats.

Vi mener bl.a., at det bør overvejes, hvordan loven kan bidrage til at styrke de erhvervsmæssige potentialer ifm. den grønne omstilling, herunder forsknings- og udviklingsindsatsen. Tilsvarende vil det være oplagt at se på, hvordan loven kan bidrage til at styrke kommunernes klimaarbejde, samt folkeoplys- nings- og undervisningsindsatsen inden for klima og energi.

Venlig hilsen

Hanne Jersild

Dorte Wied Christensen

Fra: ADM Teknat/Sund fakultetskontor <teknat@adm.aau.dk>
Sendt: 26. februar 2014 11:12
Til: Dorte Wied Christensen
Cc: Stefan Krüger Nielsen; Klimasekr
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til klimalov - Kategori B
Vedhæftede filer: Høringsliste ekstern forslag til klimalov.pdf; Høringsudgave klimalovforslag 07022014.pdf; Til høringsparterne eksterne.pdf

J.nr. 3401/1001-6784

Til Energistyrelsen

Aalborg Universitet, Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet har ingen bemærkninger til fremsendte Høring over udkast til forslag til klimalov.

Venlig hilsen
Bisera Bratovic

Bisera Bratovic

Overassistent - Journalen | Kommunikationsafdelingen
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet & Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

T: (+45) 9940 9646 | Email: bb@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
Aalborg Universitet | Niels Jernes Vej 10 | 9220 Aalborg Øst | EAN: 5798000420632

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Dorte Wied Christensen [<mailto:dwc@ens.dk>]

Sendt: 7. februar 2014 15:42

Til: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; mail@arkitektforeningen.dk; akb@koeleteknik.dk; 1 - KFST Energianke (KFST); ae@ae.dk; bl@bl.dk; biogas@lf.dk; bsn@lf.dk; bdk@helgamoos.dk; mail@husstandsvindmole.org; bfe@bfe.dk; klaus.behrndt@dk.bureauveritas.com; camilla.vakgaard@batkartellet.dk; bat@batkartellet.dk; info@byggecentrum.dk; bsf@bsf.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; sager@jaegerne.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; dst@dst.dk; dtu@dtu.dk; info@dkvind.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; da@da.dk; office@danskbiotek.dk; info@danskbyggeri.dk; information@centerforlyys.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; dgc@dgc.dk; r.hansen@danskgeotermi.dk; dansk.standard@ds.dk; c.mourier@shell.com; oho@dtl.eu; varefakta@varefakta.dk; info@danskventilation.dk; mail@danskeadvokater.dk; mk@danskeark.org; regioner@regioner.dk; kontakt@danskeudlejere.dk; danva@danva.dk; dt@datatilsynet.dk; kontakt@defrieenergisekskaber.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofj@ds-net.dk; myndighed@adm.dtu.dk; communication@windenergy.dtu.dk; info@ejendomsforeningen.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; info@energiforumdanmark.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - SET Energitilsynet; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoering@3f.dk; mail@finansraadet.dk; mail@fdkv.dk; faba@faba.dk; feha@feha.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; ng@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering@greenpeace.org; lars@green-ways.dk; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; ida@ida.dk; ipuadm@ipu.dk; eti@danskenergi.dk; itb@itb.dk; kalktegl@mail.dk; ke@ke.dk; hofor@hofor.dk; kl@kl.dk; kk@kommunekredit.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; info@okf.kk.dk; tmf@tmf.kk.dk; cbu@okf.kk.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; info@lca-center.dk; lbf@lbf.dk; info@stilhed.eu; osj@maerskoil.com; soren.risgaard.jepesen@maersk.com; ngf@ngf.dk; legal@neasenergy.com; noah@noah.dk; pm@folkecenter.dk; copenhagen@dnv.com;

mail@realkreditforeningen.dk; b.i.andersen@mail.dk; SBI Statens Byggeforskningsinstitut, AAU;
webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk;
vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk;
veltek@veltek.dk; ki@verdensskove.org; modyr@vestas.com; vestas@vestas.com; info@vindenergi.dk;
danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aau@aau.dk
Emne: Høring over udkast til forslag til klimalov

Høring om udkast til forslag til lov om et klimaråd, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger (forslag til klimalov)

Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag vedrørende ovennævnte lov.

Energistyrelsen skal hermed anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til vedlagte udkast til forslag til klimalov. Høringssvar bedes sendt til Energistyrelsen på e-mail til dwc@ens.dk med kopi til skn@ens.dk og klimasekr@ens.dk senest torsdag den 27. februar 2014 kl. 12.

Lovforslaget er en udmøntning af de politiske aftaler af 6. februar 2014 om det nationale klimamål i 2020 og 6. februar 2014 om Danmarks Klimalov, Klimaråd og nationale klimamålsætninger, jf. vedlagte høringsudgave af forslag til klimalov.

Med lovforslaget etableres en overordnet strategisk ramme for Danmarks klimapolitik med henblik på at overgå til et lavemissionssamfund i 2050. Den nye strategiske ramme skal sikre gennemsigtighed og offentlighed om status, retning og fremdrift for klimapolitikken, herunder sikre løbende fremsættelse af nationale klimamålsætninger."

Med venlig hilsen
Dorte Wied Christensen
Cand. Jur., HD(O)
Energiteknologi
Direkte tlf.: 3392 6747
E-post: dwc@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk
